GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

DIKTER

ÄLDRE OCH NYARE

AF

P. H. SCHERINI.

NORRKÖPING
M. W. WALLBERGS FÖRLAG.

DIKTER

ÄLDRE OCH NYARE

AF

P. H. SCHERINI.

NORRKÖPING.
M. W. WALLBERGS FÖRLAG.

Norrköping 1883. M. W. Wallberg & Comp. Boktryckeri.

Förord.

Vid ordnandet af föreliggande samling har inemot hälften af de på våren 1855 utgifna dikterna uteslutits; hvarförutom flera bland de upptagna mer eller mindre förkortats. Måhända hade utmönstringen bort sträcka sig vida längre, men vanligen fasthålles gerna — så vidt ske kan — äfven det obetydligaste, då synnerligen kära eller glada minnen äro dermed förknippade.

Skalder af en högre ordning ega grundad rätt att betrakta sången såsom sitt *lifsvärf*. Behöfver det väl sägas, att ett sådant betraktelsesätt aldrig kunnat falla författaren in?

Väl hägrade städse för hans öga diktens verld såsom en "lycksalighetens ö", på hvilken det också var honom en innerlig lust att emellanåt få landstiga. Men allvarligare pligters oafvisliga kraf tillät honom, vid dessa besök, sällan eller aldrig att glömma sig länge qvar. Besöken blefvo sålunda helt kortvariga, oftast ögonblickets verk, och sångens ädla konst blott en tillflykt på ensliga mellanstunder, ett medel att — helst i mulnare skiften — bereda sinnet hvila och vederqvickelse.

Sedda från denna jemförelsevis anspråkslösa synpunkt, låter författaren nu för andra gången sina vittra försök utgå bland allmänheten och afskedshelsar dem med den gamle romarskaldens ord:

"Denique securus famæ, liber, ire memento,
nec tibi sit lecto displicuisse pudor."

Östra Husby September 1883.

Innehåll.

* utmärker dikter, som varit intagna i samlingen af år 1855.

*Augusti Tidehvarf . . . . . sid. 1.
*Striden på Innistore . . . . . „ 19

Minnesrunor.

	Sid.		Sid.
*Jöns Svanberg	51.	H. J. Öfverberg	68.
*Israël Lagerfelt	53.	J. G. Ek	70.
*Prins Gustaf	56.	B. E. Malmström	72.
*Till B. G. Lindgren . . .	58.	Enkedrottning Josefina . .	74.
*Sofi Koch	60.	H. V. Bredberg	76.
P. D. A. Atterbom . . .	63.	J. E. Swartz	78.
Joh. Lagerbjelke	66.	*Vid min faders graf. . .	80.

Sonetter.

Sverige	85.	Scipios tårar	106.
Oscar I	91.	Petrarca till sin öfversättare	107.
Carl XV	92.	Vokaler och konsonanter .	108.
"Än kommer dag"! . . .	93.	Dikt och sanning	109.
Fredrikssten	94.	Strid och frid	110.
Oscarshal	95.	Bunden och fri	111.
Kjöbenhavn	96.	Den heliga natten . . .	112.
Sofiero	97.	Lägg ut på djupet . . .	113.
Bellmans taflor	98.	Christus på hafvet . . .	114.
Finska toner	99.	Bort härifrån!	115.
Bebodda verldar	100.	Emanuel Svedenborg . .	116.
Galilei	101.	C. A. Ehrensvärd . . .	117.
Till Ingifvelsen	102.	J. O. Wallin	118.
Barndomsminne	103.	Vitalis	120.
Lifvet — en dröm . . .	104.	J. L. Runeberg	121.
Corn. Tacitus	105.	B. v. Beskow	122.

	Sid.
C. A. Agardh	124.
Chr. J. Boström	125.
P. Wieselgren	126.
På v. Linnés dödsdag	127.
Oberoende	128.
Kritik	129.
Anmodad att "springa sista paret ut"	130.
"In occulto"	131.
På balen	132.
Ur en augustinatt	133.
Vemod	134.
Aldrig mer	135.
I skogen	136.
Siesta	137.
På vägen	138.
Mira Ceti	139.
Frågor	140.
Sånger om natten	141.

Elegier.

	Sid.
Vid årsskiftet 1870—1871	149.
Utvandrare!	152.
Solnedgång	153.
Höst	155.
Penthesiléa	157.
Semele	158.
I kärlekens ljus	159.
Gudomsrådet	160.
Den dägeligaste bland menniskors barn	163.
Thabor	165.
Gethsemane	167.
På påskmorgonen	169.
Segren är din, Nazaren!	171.
Stillhet och hopp	173.

Helsnings- och festsånger.

	Sid.
*Till J. L. Runeberg	177.
*Till Prins Gustaf	179.
Till general Akrell	181.
Till doktor J. Wallin	185.
*Till professor Sellén	187.
Vid en bröllopsfest i Beylon	188.
Vid general Akrells guldbröllop	191.
Vid ett silfverbröllop	193.
*Till Hjalmar C.	195.
Till en nyförlofvad enkling	197.

Blandade dikter.

Erotiska toner.

		Sid.
*1.	Det är du!	201.
*2.	Svärmeri	202.
*3.	Segelfärden	204.
*4.	Valsen	206.
*5.	Afskedet	209.

Ord till musik af Mendelssohn.

		Sid.
1.	Svensk ynglingasång	213.
2.	Aftonstämning	214.
3.	Sursum corda!	215.

	Sid.
Esaias Tegnér	216.
*Skirners färd	219.
Persephone	221.
*Artemis' kärlek	222.
*Dionysos' födelse	223.
*Örnen	225.
*Ur natten	228.
*Lyckan	230.
*Hvi klagar du?	231.
*En svensk militär	232.

	Sid.
*Soldatsång	234.
*Djurgårdsbesöket	236.
I Hagaparken	242.
*Hur säll jag varit!	244.
*Majsång	246.
*Nyårsbön	249.
Fastlagssång	251.
Lilla Anna	253.
Till min hustru	254.
Sextio år	255.
På heliga Birgittas dag	258.
Vid målet	260.
Högsta punkten	262.
*Varning	263.
Dikt och verklighet	265.
Europa och Osmanerna	267.
Originalitet	268.
*Orla	269.
Anmärkningar	287.

Impromptun och strövers.

		Sid.
1.	Till D.	273.
2.	Visa	273.
3.	Svar	274.
4.	Augustadagen	275.
5.	Den tjugutvååriga	276.
6.	Hvad han är lik sig, den Eros!	279.
7.	Till Henrik A.	280.
*8.	Till Herman S.	281.
9.	Till H. V. B.	282.
10.	Till Reinhold ***	282.

Minnesblad.

		Sid.
1.	Till Hjalmar ***	284.
2.	Till Th. N.	285.
3.	Till en sörjande	285.
4.	Till E.	286.

AUGUSTI TIDEHVARF.

(Belönt af Svenska Akademien 1849.)

— — — — — — Aurea condet
Sæcula.

Virgilius.

Preludium.

O sol
Pulcher! o laudande canam — —
Horatius.

Den jettemö, som ammat Scipioner,
som segrat lika skönt med lyra och med svärd,
ur seklers natt än för en verld
omqväder stolt sin äras toner.
Af tidens flärd okufvad än hon står
på grafvars kummel, på ruiners mossa,
med spiran lyft, att tidens gudar krossa,
med diademet smyckande sitt hår.
Der går ännu ett välde genom verlden,
ty *Dea Roma*, om ej mer med svärden,
dock slår dig än med andens majestät —
du kan förakta, ej besegra det.
Tillbed den makt uti Gudinnans tempel,
som derpå tryckt odödlighetens stämpel,
och nedlägg, pilgrim! efter slutad färd
din kärleks offer på dess altarhärd.
Och se! — på Häfdens vink ett panorama
sublimt sig öppnar för din blick,
der jettar kämpa i det drama,
som ändra skall för sekler tidens skick!

Och sist, när segren oriflamman svänger,
se! fridens gud sin purpurmantel hänger
— en majsky — öfver diktens offerlund,
en stjernpell öfver ljusets gryningsstund,
och solen kysser alla rosor röda
och doftrik blommar en ovansklig vår,
ty segrens bard sitt plektron slår
och alla sångens bilder glöda.

Ack! Skönheten blott föddes Hesperid — —
Dess dar förflöto bland de gröna träden
i Gudars tempellund, och skaldens qväden
begråta än dess flydda tid —
den tiden, ack! som vårens sol så blid,
då diktens stjernehimlar klarast brunno,
då kärlek sjöng sin ljufvaste Epod,
då barden qvad heroers jettedåd
och Romas parcer sammanspunno
af guld och purpur hennes ödens tråd.
O! sköna verld! *din* genius i sången
går städs igen med lagern kring sin glaf
och med oliven kring sin herskarstaf —
Du lefver — — ja, du är ej än förgången,
fast sekler gått till hvila på din graf . . .
Fast blod grundfärgen är, då Clio målar
gestalten af Cesarers hjeltedag —
en evig äras glans deröfver prålar
och skalden doppar penseln i dess strålar
när tjust han går att måla *dina* drag.

— — — — — — Cape, Roma, triumphum
Et longum Augusto salva precare diem.
Propertius.

På blodröd himmel, full af storm och dunder,
ej mer en enda vänlig stjerna brann:
det ljungar öfver och det ljungar under
och idel flammor frustar tidens spann.
Sin egen Nemesis är jordens drottning blifven,
dess mått är rågadt och dess dom är skrifven.

Af vilda tvedrägtslågor öfversvämmad
hon svigtar, blödande ur tusen sår:
dess kraft är spild, dess segerban är hämmad;
ett haf af oro hennes stränder slår.
Utaf sin ära glömskt, af Gudarne förgätet,
i natten sjunker Romar-majestätet.

O blygd! med brott på brott hon dem förtörnar
på branten af sin afgrunds djupa flod ...
Högröda vingar vifta hennes örnar
utöfver scenen af en verld i blod,
der Eris går förut och tänder vådeldsblossen,
som rysligt härja sjunkande kolossen.

Förgäfves dig, o Cesar! ödet korat
till segrens drott, på bragd och snille rik:
liksom ett jagadt lejon, dödligt såradt,
förblödd hjeltinnan dignar — vid ditt lik.
Var ock ditt lif en guds — o ve! förgäfves brann det
för äran, skönheten och fosterlandet.

Och du, o Tullius! förgäfves blandar
du svadans eldspråk, lik Demostenes:
den blixt, du slungade mot våldets andar,
släcks i ditt blod, — och, hopplös sedan dess,
i tårar klagande hon går, den gudaburna,
att fläta kransen kring sin härolds urna.

Förr en besegrad verld — *nu* är Gudinnan
sjelf offret i sitt eget sorgespel:
ej blixtar utan-från, men blixten innan
skall hennes tempel spillra del för del
och nya resa sig till sluts ur marmorgruset
att vigas in åt sanningen och ljuset.

Men hvad? — Månn' Roma under våldets dyning
i barbariets natt förgås alltre'n? —
Nej! — snart skall tända sig på nytt en gryning,
från Gudars flydda dar ett återsken,
när blomstersmyckad sjelf på blomsterhöljda gator
hon möta får härnäst en triumfator.

Från Actium re'n han segerspannet leder,
att taga ärans lön för ärans bragd,
och tillitsfullt mot honom sköldmön breder
sin famn, på en gång öm och oförsagd.
Än är ej Gudens sköld ur Gudens tempel stulen,
när Janus blidkad stänger vestibulen.

Ja, slutad är de vilda stormars brottning:
på klarnad himmel strålar Iris huld;
en rosig morgon helsar jordens drottning
och bådar henne nya solars guld;
och nya stjernor le att nya himlar sira
med glansen lånad ifrån segrarns spira.

Och, liksom af ett under, all förvirring
sig villigt ordnar i en enda blink.
Ifrån sin långa, tusenåra irring
Astræa vänder på besvärjarns vink
af ljusets makter följd, af kärleken och friden,
till jorden åter med den Gyllne Tiden *).

Och Roma fridsäll å sin kungsstol sitter,
som på sin thron Saturnus fordomdags,
och lyss till nya fåglars morgonqvitter
och ser hur de förgyllas fridens ax.
Och hennes hjelte går att tända nya dagrar
och lägga nya till de forna lagrar.

Octaviani dar, hvad ljus J bringen,
hvad nyfödd solglans öfver nyfödd verld,
då Romarsnillet örnlikt lyfter vingen
och spänner den till hugfull riddarfärd
på nya bragders ban — och nya slägten ammar
med ton som klingar och med eld som flammar!

Sublimt än i sitt fall står edert välde,
det barn af Romarandens evighet! —
Den thron, som *han* vid Tiberns böljor ställde,
af inga vanskligheters skiften vet:
ty diktens engel den med immorteller sirat
och lagern kring Augusti tinning virat.

*) Jam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna.
Virgilius.

Hvad okänd fröjd i Latiens fagra lunder,
hvad jubel-lif der plötsligt vaknar upp!
Naturens, kärlekens och minnets under
besjungas af en tjusad skalde-grupp,
och bland de tjusta står, sjelf tjust, en blid Mæcenas
och lär, hur högheten med snillet enas.

En ljusfull gloria, spunnen af Behagen,
slår kring Italia sin arlaglans.
En attisk Erato står fram i dagen
och vinkar Gratiernas tropp till dans.
Hvar stund är Skönhetens eröfring evigt vorden,
när "Julium Sidus" glänser öfver jorden.

Se, bland oranger skymtar mången villa,
der idel välljud bo på strängadt gull
och snillrik siarpensel målar stilla
sin taflas duk med gyllne rosor full —
en blomsterverld, så skön, så underbar att skåda,
hvars drag åt konsten himmelsk morgon båda.

I harpor, som af eld och toner väfven
så mången segersång vid segrarns hof,
hans eget pris är ju den sångmös äfven,
som edra strängar stämde till hans lof:
hur skön hon solar sig i ljuset af hans ära
och gläds att den till minnets tempel bära!

Nyss, lik en Venus Anadyomene,
ledsagad af Chariters väna tropp,
som Flora blid, högtidlig som Athene,
på Tiberns strand hon steg ur vågen opp,
och se! den skrud hon bar — ett lån af andra slägten —
re'n är den bytt mot stolta romardrägten.

Hon romersk nämnde sig och romersk blef hon
och hennes tempel reste sig i glans
och festligt hyllad af sin konung skref hon
sitt segerqvad på samma gång som *hans*;
och sjelf ett sagans barn hon sagans under tydde
vid skenet af den dag, med honom grydde.

Och fastän buren uti andra zoner
till *sitt* hon vigde hjeltars tungomål
och göt *sin* själ i klangen af dess toner,
metalliskt rena, som af hamradt stål.
Och när hon lutan stämt, hvar sång ljöd frisk, ej tvungen,
men fri, om än på grekisk skala sjungen.

Der låg en daggstänkt glans kring Hellas' vårar,
ungdomligt fager, lik en sol, som gryr.
Här ler en vår jemväl, men stänkt af tårar
och med en glans, lik solens, då hon flyr.
Dock, förrn den våren log, förrn solens strålar logo,
sångfåglar två från skilda lundar slogo.

En flög på djerfva vingar ut att spana
naturens gåta, tingens urmyster, —
en örn, förirrad från sin höga bana,
en genius, ack! till stoftet sjunken ner,
ett klangfullt strängaspel, af inre stormar brutet,
ett lif, oändligt rikt, oändligt njutet;

en sjelfspild poesi, hvars vålnad irrar
kring blomstren på en graf i ödslig natt
och på sin egen hemska dimbild stirrar
med blickar, hälften gråt och hälften skratt;
en jetteartad lögn, i stolta välljud sjungen,
en dröm, melodiskt ur en afgrund sprungen.

Den andre täck och yr med Lesbia lekte,
som fjäriln leker med en rosenkalk,
och sjöng, hur Amor hennes själ bevekte,
hur segerrikt, på en gång gud och skalk,
sjöng, huru Flora blygt sin gröna torus bäddar
och skalden undan qvalm och kyla räddar.

En Colibri kring guldfruktparker flög han,
och glädjens rosa helsades hvar gång;
än gift, än honung ur dess blomkalk sög han:
på båda känner du igen hans sång —
en lusteld, flyktigt tänd att brinna för minuten,
en blomstersuck, i lätta toner gjuten!

Likt morgonhimlens, att bebåda dagen,
din stjerna, Carus! brann och *din*, Catull!
I begges sång förnimmas vingeslagen
af den Saturnus, som i glans af gull
re'n är i antåg. Sjelf han glansen snart förkofrar,
när han står plötsligt fram och guldet sofrar.

Då lånar diktens gud af solen flamman
och klangen af Octaviani svärd
och smälter nya melodier samman
med tonerna från Hellas' sagoverld
och flyger jorden kring på glädjedruckna vingar —
ty **Maros** sång ur lagerskogen klingar.

O när af den Italiens dalar fyllas,
Quiriten lyssnar hänryckt, undersam,
och Gudars morgon, att af den förgyllas,
på siarns vink ur chaos träder fram,
och i romantisk drägt att tjusa, le och brinna
på stranden stiger Skönhetens Gudinna!

Skön våren är i ljusa söderlanden
och skörden der (hvad prakt, hvad yppighet!) —
skön Adrias morgonvåg vid blomsterstranden
och hjorden skön, som går på den i bet;
men skönast blir dock allt, när skaldekungens luta
får det på taflans grund i toner gjuta.

Den trollmusik, han lärt af Arethusa,
hur ljuft i hans idyller flödar den,
der herdepipor dig i täfling tjusa,
der axet nickar gladt åt odlaren,
der Amaryllis ler så huld och der Menalcas
inunder almens skygd af vestan svalkas!

Det klingar oskuld ur Virgilii lyra,
så skär och ren som skaldens egen själ,
så sansad ännu i sin högsta yra,
så himmelskt mild och pythiskt hög likväl!
Men när han slår på den de episkt djerfva slagen,
står Delos' Gud af undran sjelf betagen.

Ej mer i diktens verld Mæoniern ensam
skall spiran föra sedan Maro qvad:
för begge purpurthronen blir gemensam
och verlden får en dubbel Iliad.
Vill du homerisk flygt med romersk klang förbunden,
följ Mantuas näktergal till sångarlunden!

Och stig ombord med hjelten uti sagan
och deltag i hans underbara stråt
och lyssna öm till Didos ömma klagan
och djerf till Hades följ den djerfve åt!
Hvad ödesdiger färd! — Ett Ilion sjönk i lågor:
ett annat skall stå opp vid andra vågor!

Men älskar du en klar, olympisk källas
kristall, af våda från sin himmel spild,
der af båd' Latiens sångarlif och Hellas'
du ser en bruten men en samnad bild:
inom en blommig ram dess spegelbölja tindrar
och guldsand öfverallt på bottnen glindrar:

välan! gå ut i Tiburs lund, der **Flaccus**
på lutan stormar ut sin själs lyrik
och sjunger leende om glädjens Bacchus,
om Lalage, på ljufva löjen rik, —
der lätt Venusias svan de skönsta taflor målar
med färger af pindarisk eld och strålar.

Till diktens guldkust hän den svanen seglar
och täljer, återvänd, hvad skönt han såg,
och Grekens glada verld sig återspeglar
— en hägring — i Bandusias blanka våg:
men romerskt fri ändå den djerfva harpan tonar
och dermed skaldens Nemesis försonar.

O hvad ackorder, dithyrambiskt yra,
till hälften allvar och till hälften skämt,
der strömma ut ur denna muntra lyra,
som en ironiskt mild Camena stämt! —
Kring hvarje lifvets nejd han strör satirens pilar,
men på hvar uddig blixt en blomma hvilar.

Hvad hyblisk honung och hvad attisk sälta,
Catonisk visdom, flödande humor
förtroligt i den själ tillhopasmälta,
som flärdlöst öppen på hans tunga bor!
Hur rik, hur säll han trifs, belåten med det lilla,
Mæcenas' älskling, på sin kära villa!

Men åter hvilken ljuflig treklang brusar
fram i elegiskt veka harpoljud:
Tibulli sångmö hof och land förtjusar,
klädd i sin tårbestänkta liljeskrud,
Propertii doftar frisk och med en färg, lik rosens,
och än från Tomi klingar **Virtuosens!**

Men bland de trenne tjusningsrika, ljufva
din diktmö främst jag helsar, o Tibull! —
så öm, så menlös, lik en skogens dufva,
så stilla klagande, så vemodsfull!.
Hur hennes varma blick besvär din stolta Sköna,
som dröjer än att älskaren belöna!

Hur lätt hon ilar på de hvita vingar!
hur säll hon bygger i en dal sitt tjäll!
och hvarje morgon Delias namn hon klingar
och Delias namn hon suckar hvarje qväll.
En enslig längterska hon dväljs i parker unga,
der blommor dofta och der fåglar sjunga.

Liksom, när sol på nytt begynner glöda,
naturen löses ur sin bojas tvång
och våren ler och drifvorna förblöda;
så är det, Cynthias skald! uti din sång,
en sång, som andas eld och i hvars lågors flöden
försmälter konstnärns själ och dricker — döden.

Nej, icke döden! — ty pånyttfödd sväfvar
den himmelburna ur sitt elddop opp:
en aning henne hemligt genombäfvar,
som adlar flamman till odödligt hopp;
och till etherisk flygt den längtan, henne bränner,
på sångmöns skuldra psychevingar spänner.

Ej blott när huldgudinnans elfenfinger
besjälande två unga hjertans verld
utöfver zittrans gyllne strängar springer,
den tändes, flamman på hans offerhärd;
sublim den äfven tänds, när i hans bröst ett minne
från Fordom väcker tonerna derinne.

Hvad? har antikens verld blott dunkelt anat
den kärlek, som är barn af himmelen?
och blott en vålnad fram i toner manat,
på hvilkens drag han sällan käns igen?
Ett svar, ett gudasvar, gifs än på dessa frågor:
Tibulli ömma qval och Umbrierns lågor.

Och du, den gladaste i sångens gille,
kringjublad städs af eget ryktes dån,
i svaret lägger in ditt rika snille,
o Naso! skaldernas Endymion,
till hvilken diktens mö ned från sin himmel stiger
och såsom brud sig med förtjusarn viger!

På sångens haf, en lyckligt djerf Ulysses,
hur lätt du sväfvar kring, hur sorglöst fri!
När mythens verld af *dig* till lifvet kysses,
hur färgrik speglar hon sin bild deri!
Hell Romas Ariost! — Ett barn af Sulmos dalar
och dock ett konstens barn din skaldmö talar.

Hur glad och skämtande hon trifves gerna
bland kullarna, de sju, vid Tiberns elf,
en liflig, tjusfull, obeslöjad tärna,
beständigt ny och ständigt dock sig sjelf,
en yppigt blomsterklädd, förförisk Vignerola,
ur hvilkens öga skälmska löjen stråla!

Med blommor diktens park hon öfversållar,
med välljud, klara såsom harpans guld,
tills egen låga egen ofärd vållar
och sångarns kärlek ack! blir sångarns skuld;
och att sitt ödes brott få gråtande försona,
blir sången dömd att bland barbarer tona.

Från Pontens böljor ljuder än ett echo
af Nasos klagan omkring Nasos graf
och hviskar, huru qvalets andar veko
för tonerna, dem verlden tjusats af.
Hans eget jubel-lifs metamorfos på jorden
en skönhetens apotheos är vorden! —

Det går ett ljus igenom Romarlifvet,
tändt på en himmel, ömsom klar och skum:
ett segrens hopp, af dess Sibylla skrifvet,
om ett odödligt Capitolium —
en blixt, än klädd i blod, än strålande, som tänder
åt Äran tvenne offerbål i sender:

När kriget sina vilda åskor hvälfver,
ej sköld af stål hans flamma står emot;
en häpen verld uppå sin grundmur skälfver
och riken vackla, ramla vid hans hot,
och troner störtas om, palatserna försvinna
och städer blifva grus och tempel brinna!

När åter fridens gud med sol på pannan,
när himlen stilla ler i klarnadt skick,
skönt flamman tänder sig och blir en annan,
förbytt till siarglöd i skaldens blick:
den löper vådeldslik ej mer i blodsbedrifter,
men genomljungar sagans gyllne skrifter.

Den lånar både strålarne och glöden
åt Romarärans skönsta tidehvarf,
och **Livius**, tolk af hennes värf och öden,
stod eldad opp och gaf sitt land i arf
den segergloria, som Romarhäfden kröner —
ett värdigt hjeltearf åt hjeltars söner!

Men sångmön sagominnena gestaltar
som till en krans, ett hjeltehufvud värd,
och lägger honom på Augusti altar,
en doftrik, en ovansklig offergärd!
Sist med sin smärta dold i tystna'ns Isis-slöja
hon vid hans sarkofag går stum att dröja.

Farväl, du milda sol, som strålbetäckte
en jord, barbariskt blodad, dimhöljd nyss!
Du kom och såg och segrade — och väckte
till lif Sibyllan med en féisk kyss!
Och ifrån tid till tid skall *hon* i färger klara
sin älsklings bild åt häfdens dom bevara.

Väl blef den dag, som länge mornad redan
af honom tändes, blott ett skönt fragment;
men mellan framtids ny och forntids nedan
dess purpurskimmer dock en brygga spänt,
der *bådas* genier hvarann till mötes ila,
tills famn i famn, försonade, de hvila —

tills idealet ifrån konstens himmel
steg, christnadt, neder i förklarad form, —
en Gud, som redde lifvets kalla vimmel,
dess gåtor tydde, stillade dess storm.
Omkring Augusti thron du re'n förnimmer ljuden
af spridda toner, som bebåda Guden.

Här speglar sångens mö sin bild i källan
af både romerskt djup och romersk glans;
här siarinnan håller vågen mellan
två tider, en ej född, den andra hans!
Du konstens tempelsven! *här* må din längtan hvila
och i minuten sekler genomila!

Här knäböj from på minnets kyrkogårdar!
Strö andaktstoner kring en klassisk jord,
kring Romar-Coliséens jettevårdar,
som tälja dig sin sagas segerord:
mät Romarkänslans djup, väg Romartankens börda,
och ödmjuk lär, att gångna Gudar vörda! —

O! när den friska, norrskenslysta natten
sin slöja öfver Nordens fjellar lagt,
när helig tystnad rår kring land och vatten
och minnet slår mig med gudomlig makt,
när dagens dvergar ändtlig tröttnat vid att stimma
och månen ler och alla stjernor glimma;

då hviska blida genier, som sväfva
ur seklers grafchor opp, för mig sin bikt,
och när ibland jag harpan tar, de väfva
af enkla melodier hop min dikt,
och blygt emellanåt, men fritt, men eldigt äfven,
de virka *sina* bilder in i väfven,

och föra enslingen till Söderns dalar
der Saga sitter i sin tempelsal
högtidlig såsom Pythia när hon talar
sitt domsord ut från gudens tribunal:
hell, Sångens morgonland! hell, Diktens brudqvällsminnen,
som klart ännu i tidens midnatt brinnen!

Då känner själen att på hela jorden
ej funnits mer än blott ett enda Rom!
och att dess Segerörn — en fenix vorden
som vingen slår kring konstens helgedom —
änskönt ej mer en verld tillber Cesarers spira,
skall genom seklerna sin seger fira!

STRIDEN PÅ INNISTORE.

EN SAGA UR OSSIAN.

(1854.)

By night, when bards are removed to their place; then comes a voice and awakes my soul. It is the voice of years that are gone: they roll before me with all their deeds.

Ossian.

I.

Bekrönt af år och ära och trött af bragd
den ädle konung Annir i hög var lagd,
och nyfödd vårsol sken på de gröna täcken,
som höljde hjeltekumlet vid silfverbäcken.

Då gick bland Nordmän vida ett bud omkring,
att mangrant träda samman å öppet Ting,
och stålbeklädde kommo de hopvis alla,
ty Frode kung det var som dem låtit kalla.

Kring honom, ring i ring, de sig samlat re'n,
men sjelf han hade stält sig på Tingets sten,
och gyllne kungahjelmen med örnevingar
sågs blänka vidt utöfver de slutna ringar.

En hög gestalt, en präktig att se han var,
hans panna var så öppen, hans blick var klar:
ej lätt du kunde säga, lik hvilkendera,
Thor eller Asa-Balder, han syntes mera.

Och väldig vapenfrändernas skara stod,
men främst ibland dem Tubar, den kämpe god,
en silfverskäggig gubbe, till rådslag mogen
och djupt med krigets faror jemväl förtrogen.

Med Annir re'n de mången en dust bestått,
från ära de till ära med Frode gått;
så kär som förr hans fader de sonen hade
och alla hörde gerna hvad drotten sade:

"Omkring er nye konung, kring Annirs son,
den första gång församlade här I stån.
Till Gudars glädje hän är den gamle gången,
men länge skall hans minne bo qvar i sången.

Så skönt på hvita hår satt den gyllne krans,
som när ett norrsken hvilar på drifvors glans;
men visdom, djup som Mimers, derunder bodde,
och fröjd och frid, som liljor, i hjertat grodde.

Med rätta städs af eder han älskad var:
han var ej endast min, han var landets far;
en klippa emot stormen, när striden kräfde,
men solen lik, när freden sin blomduk väfde.

Näst höge Gudar honom vi tacka för
allt hvad vårt rikes ära, vår lycka gör:
vårt namn är frejdadt vida, vår jord är värnad,
och hvar som helst vi kunna bestå en härnad.

En sådan är det just som jag ärnar till,
och derom nu med eder jag tala vill.
Ty nordisk kungason fick i arf den lära,
att hålla Tingets mening i helgd och ära.

Och fast med möda länge härom jag teg,
till dess att Annir in uti högen steg,
och fast tills nu att dröja mig tungt det kändes,
den gamles qvällro störa jag dock ej nändes.

Ett år förrän han bortgick till Valhalls lön,
mig dref mot Innistore en storm på sjön.
Ur vågen frälst med möda på halfdränkt fura,
till Sarnos borg jag lände, till Carrigtura.

Med festlig prakt man främlingen emottog,
men lik en ros om våren hon stod och log
och rodnade och tjuste den unge gästen,
Kyvala, skönsta tärnan vid furstefesten.

Och glad min faders frände kung Sarno såg
den eld, hans dotter tände i gästens håg.
Och som i rosenskimmer den fest sig klädde,
tills kungens son Cathulla i salen trädde.

Af honom trotsigt manad jag nu tog del
och seger vann på seger i kämpaspel;
ty Innistores hjeltar ej profvet höllo,
hvar efter annan alla för mig de föllo.

Min lycka de besegrade djupt förtröt:
min undergång Cathulla med dem beslöt.
Som mellan jord och himmel ett åskmoln, dyster
han stod emellan mig och sin sköna syster.

Med nattligt svek man segrarn till fånga tog
och älskarn uti skymfliga bojor slog.
Tre dar af dem jag qvarhölls, men på den fjerde,
med Sarnos tillhjelp fri, mig begaf å färde.

Välan! den skymf att hämnas är nu mitt mål:
ej min, ej Nordens ära en kränkning tål,
och evig blefve nesan, om ej vi fore
till blodig härlek snart emot Innistore."

Så sagdt, det vardt ett sorl i nordmannalag,
ty kungen hade talat dem till behag,
och långsamt återljuden kring nejden dogo,
när sköldarne till bifall de samfäldt slogo.

Kung Frode fortfor: "Redan är Sarno död,
ej heller blomstrar mera den ros så röd:
af sorgen bleknad söfs hon i grafvens dvala,
hon, hvilken ämnad var till min brud, Kyvala.

En annan dertill ämnad af Ödet är;
af Herman jarl jag henne alltre'n begär:
den ädles dotter Utha med vår på kinden,
som vidjan smärt och ljuflig som sommarvinden.

Kring hvita skuldror svalla de mörka hår,
och mera skönt ej Brage sin harpa slår,
men hennes öga strålar af Frejas lågor,
ett svar, ett himmelsblått, på min kärleks frågor.

Mitt hjertas morgonstjerna Kyvala var,
men först med Utha solen har uppgått klar.
Blott hon, blott hon förvisso vid Nornors lottning
utkorad är, I Nordmän, till eder drottning.

Nu, förrän seglen höjas till färd på sjö,
jag afsked taga vill af den ädla mö.
När allt är redo sedan, med drakar fyra
mot Carrigtura modigt vi färden styra."

"Mot Carrigtura!" ljöd det ur bondehop,
och vildt kring bergen skalla de vilda rop.
"Ej mer skall sveket der på vår konung lura.
Till segels, raske sjömän! mot Carrigtura!"

II.

Allen i sin kammar
hon sitter, den strålande Utha.
Ur ögat, som flammar,
sig tårar på kinderna gjuta.
När kommer han åter
till bruden, som gråter,
den konungason, som med lågande själ
nyss sade den arma farväl?

Förgäfves och åter
förgäfves sin Norna hon frågar.
Förgäfves hon gråter
och suckar och beder och lågar.
Ack! Freja så skonlös
och harpan är tonlös,
och sorgligt, som vinden i gulnande höst,
hon qväder med darrande röst:

"En hafsörn, som gungar
i skyar, dem blixtarne skära;
hur häftigt det ljungar,
dock vingarne djerft honom bära;
snart likväl, törhända,
med fjädrarna brända
han flämtande söker — till dess han förgås! —
sin öklippas ensliga ås:

så, Frode, att brottas
mot Ödet förvägen du ilar;
från ofvan de måttas
af Ljungarn de dödande pilar.
O Norna, du grymma,
hvi skulle du skymma
den stjerna, som ljus på min himmel rann opp,
min sällhets det gryende hopp?

Hvi skulle jag slutas
i kärlekens famn, att den mista?
Ett hjerta, som Uthas,
kan lida och blöda och brista,
kan allt, men ej glömma
sin ljufva, sin ömma,
sin flyktade sällhets odödliga stund
och trohetens gyllne förbund.

Dock — hvarföre fasar
min själ för de öden, som bida?
Af älskande Asar
beskyddad min hjelte skall strida.
Du strålande stjerna,
hur gerna, hur gerna
jag ginge dock med till den främmande verld
på bragdrik och glänsande färd!

Ej skulle Valhalla
så tidigt du hinna, o Frode,
du kunde ej falla,
om blott vid din sida jag stode!
Glad skulle dig följa
din sköldmö på bölja,
i tumlet på stridernas blodiga mark,
ty kärleken gjorde mig stark.

Men hvad, om i härlek
en annan Valkyria han vunne?
om, glömsk af min kärlek,
för henne han hemligen brunne?
Han älskat Kyvala —
jag hört honom tala
så rörd om den milda, skönlockiga mö,
som han såg på "vågornas ö"!

O Gudar, o Diar,
som dväljens i Valhallasalen,
hvem är som befriar
den svaga från ängslande qvalen?
Hvem vill sig förbarma?
hvem gifver den arma
ett råd till att följa, som gör henne säll,
ett ljus i den skymmande qväll?" — —

Du klagande Utha,
hvad stormar af tvifvel dig slita!
Hvad suckar sig gjuta
ur barmen, den blomstrande hvita!
Han sväller af lågor,
han vaggar i vågor,
ett svan-par, som gungas å böljorna, lik,
ombrusadt af stormens musik.

Men plötsligen småle
de bleka, de skuggade dragen,
liksom när en stråle
uppklarnar den töckniga dagen.
Hvad hastig förvandling!
Till handling, till handling
hon uppstår och torkar den perlande tår,
som glänser på kindernas vår.

Der rustningar glimma
i fädernesalarne höga,
dit, lätt som en dimma,
hon sväfvar, med eld i sitt öga, — — —
Sig Asar förbarma
och gifva den arma
ett råd till att följa, som gör henne säll,
ett ljus i den skymmande qväll.

III.

Af dagens sista strålar glöda
borgtinnarne på Innistore,
så purpurflammande, så röda,
som färgade med blod de vore.
Hvitskummig svallar upprörd sjö
mot stranden af den branta ö,
och stormen dånar öfver Carrigtura.

Satt der uti sin sal Cathulla
och stormen brydde honom föga,
ty väna mör och bägrar fulla
berusat furstens själ och öga.
Han till den dag, som gryr härnäst,
kung Fingal väntar såsom gäst,
och glädtigt så till sina män han talar:

"Hvad re'n förut jag har förordnat
om festen här, det ej förgäten!
När morgondagens sol sig mornat,
beredda vare jägarnäten!
Med omsorg ordnen allt, med nit:
ty hjeltars hjelte kommer hit,
som förr han kom, att skogens åbor jaga."

Ej utsagdt var det sista ordet,
förr'n någon ur den krets af kämpar
i salen springer opp från bordet
och knappt ett glädjens utrop dämpar:
"Om ögat ej förtrolladt är,
re'n Morvens drakskepp landa här" —
och ifrigt ned åt sjön Cathulla blickar.

Men blicken mörknar: "Likt en bubbla
min fest går sönder! Öfvermåttan
ej ha vi orsak till att jubla:
ej våra vänner bär den flottan.
Nordlanden kommer hon ifrån,
hon för ombord kung Annirs son,
och blodig blifver jagten, som oss bidar.

Ej fångst af vildsvin eller hjortar
är mål för vikingarnes gästning!
Men inom stängda kopparportar
vi tryggas af den starka fästning,
till dess han våra stränder nått,
det skogbeklädda Morvens drott,
ett mäktigt värn för sina vänner alla."

Och på det Fingal skynda skulle
sin färd, om stadd på den han vore,
lys-eldar tändas på en kulle,
den brantaste på Innistore.
Och ute långt på hafvet än
förnam Cathullas ädle vän
det bud, som olycksstecknen honom buro.

Men målet hunnen öfver vågen
med sina män från Nordanlanden
kung Frode stod så glad i hågen
der nyss han lade till vid stranden.
Han hade seglat dagar sju,
men ej fått hvila förrän nu,
ty hård emot den sjöblå Ran var kampen.

"I trots för stormarne, som röto
och länge denna stund fördröjde,
de svarta drakar fram sig bröto,
der de sin gröna fåra plöjde.
Vårt arbet', bröder! varit svårt,
men än ett arbete är vårt:
den blodiga, den bistra vikingshämnden.

Ej den skall blifva oss betagen:
ej, Nordbor! mer på den vi bida:
till seger vinkar morgondagen,
ty *med* oss Valhalls makter strida.
I natt må här vi hvila oss,
men när som solen höjt sitt bloss,
då höja sig också nordmannasvärden."

Sin konungs ord de tappre höra
med lust, och alla blickar ljusna.
Kring laget djupa mjödhorn göra
sin festrund, värmande de frusna.
Men längtande till Hildurs lek,
på stammen af en åldrig ek
sin guldsköld fäster vikingarnes höfding.

Och nu sig vänder hjeltesonen
till enslig gång åt skogens dungar. —
Re'n står den bleke lyssnarn, månen,
och speglar sig i våg, som gungar.
Hon gungar nu som dyning blott,
ty stormarne till hvila gått,
och qvällens frid sig öfver tallmon sänker.

Der han på bergen ensam vankar
emellan glesa furustammar,
kung Frode hvälfver tusen tankar,
der ömsom hat och kärlek flammar.
Han minnes djupt i själen vred
den oförrätt, som här han led,
och mellanåt en suck till Utha sänder.

Då ser han plötsligt öfver vågen
framglänsande i skiftrik fägring
vid randen utaf himlabågen
en undersyn, en sällsam hägring:
två härar stridde mot hvarann,
och ingen flydde, ingen vann,
fast blodet redan välde fram i strömmar.

Men bäst sin fasa kampen breder,
en bild — en stjerna från sin himmel —
till bardaleken sväfvar neder:
då stannar strax det vilda vimmel!
Och ej sig Frode sansat än
vid denna trollsyn förrän den
med alla sina strålars glöd försvunnit . . .

Emellertid hans män sig timra
ett bål och tända det med gamman.
De stålblå hjelmar fjerran skimra
på heden vid den ystra flamman.
De mjödhorn gå ur hand i hand
kring bålet, och af brasans brand
det röda skenet gnistrar genom natten.

IV.

På bergen föll en droppe re'n
af solens sken:
hon nyss på österns portar gläntat —
det är den stund som Frode väntat.

Sin härsköld, som å grenen hang,
han slog: det klang
kring berg och dal: det månde spörjas,
att leken med Cathulla börjas.

"Som hafvets dimmor skall han fly,
som nattens sky." —
Men se! när dimmorna sig höja,
två skepp å vestervåg de röja.

Helt nära kan man båda se,
fort simma de;
och knappt har Frode ordnat hären,
förr'n fram de seglat mellan skären

och gjuta stridsmän ut med lust
kring klippig kust.
Som till ett slag sig kämpar samla
och sköldar gny och vapen skramla.

Främst går en ädel, hög gestalt:
som han befalt,
tätt sluta sig de tappra leden
och stridsrop skallar öfver heden.

Så gladt, så lätt, som till en dans,
med framsträckt lans,
de hasta sig (de älska faror)
allt närmare mot Frodes skaror.

Till honom talar Tubar då:
"Säg, skall jag gå,
att fred af Morvens kung begära?
Ty det är han i all sin ära.

Med seger städs, hvarthelst han kom,
han vände om.
Hans thron af evig glans förgylles
och verlden af hans bragder fylles.

På jorden aldrig än det fans
ett namn, som hans.
Hur tapper än, med fog du vike
för Fingal, för den gudalike!"

"Mig nämn ej", svarar Frode vred,
"ett ord om fred.
Mitt mod, om än de andre blekna,
skall dock i denna strid ej vekna.

Hvad? skulle jag, af Annir son,
fegt vika från
den ed, som Norden hört mig svära,
att vinna fädrens namn och ära?

Och, släckande mitt ryktes ny,
till böner fly?
för oväns fot i stoftet ligga
och skoning af den starke tigga?

Nej, ske hvad Gudarne bestämt!
det vare nämndt
med lof mitt namn af skaldens tunga:
med glädje må han det besjunga!

Måhända att jag stupar här:
välan, så bär
den helsning hem till älskad tärna,
att klar gick ned min morgonstjerna."

Att säga mer han icke hann,
ty med hvarann
— två stormar, som hvarandra möta —
de båda härar sammanstöta.

Och re'n de kämpa man mot man,
re'n striden brann:
likt norrskensflammor svärden skeno
och huggen tätt i luften hveno.

Stålbågarne det smattrar ur
en väldig skur
af pilar emot sköld och pansar
och såsom blixtar flyga lansar.

Och stridsmän stupa, fler och fler,
som när du ser
en stormby störta bergens tallar,
och marken sås med klufna skallar.

Ej fåfängt Frode högg och stack:
den valplats drack
en ström af blod; ty skarp var eggen
hvarmed han skar i kämpaskäggen.

Och mången berserk i den kamp
för Fingal damp,
hvarhelst han bröt, den starke jetten,
fram, som en ljungeld, öfver slätten.

Såg du hur tistlar mejas af
en gosses staf,
när lätt på lek han svänger denne?
Så fäldes kämpar af de tvenne.

Hvarann till möte snart de gå,
de bistra två.
Vid denna syn en stillhet breder
sig graflik i de brutna leder.

Två åskor på en stormfull dag:
i slag på slag
den ena mot den andra ljungar:
så stridde här de begge kungar.

Ej Annirs son sitt rykte svek
uti den lek:
hvad slut den får kan ingen säga,
och lika tycks den länge väga.

Men Morvens hjelte klyfver nu
hans sköld itu.
Din sida, Frode! värnlös blottas
och utaf döden hugget måttas.

Ej en minut det dröjer tills
ditt hjertblod spils —
då se! — en yngling framåt ilar
på fältet, strödt med blod och pilar.

Han såg ej ut som krigets män,
den ungersven,
men som, förklädd i hjelm och brynja,
en skön, en strålande Asynja.

Så snabb, så lätt, som hvirfvelvind,
som jagad hind,
de Nordmäns drott vill han betäcka,
han vill en sköld åt honom räcka.

Men bäst han sig bemödar att
sin kung få fatt,
för tung för armen kändes skölden
och plötsligt ned på marken föll den.

Och lutad ner att ta den opp
midt i sitt lopp
han faller sjelf, och fjerran hoppar
från bröst och hufvud stål och koppar.

Och svarta silkeslockars svall
dig hjelmens fall —
och pansart, som till jorden rullar,
dig låter se två liljekullar!

Då sänkte Fingal rörd sin glaf,
bröt hugget af,
men dödsblek Frode sågs sig luta
ned öfver sköldmön, öfver — Utha.

Hur skön hon låg — en himmelsk syn —
liksom ur skyn
en liten fredlig ande fallen
af våda ner på härnadsvallen!

På liljehyn, den smärtans bild,
låg tåren spild
och hennes blåa ögon hvälfvas
likt en af dansen tröttnad elfvas.

Och vida sprids det rika hår
och barmen går
i vågor, som när hafvet häfves,
och hennes röst af suckar qväfves.

Men som när månen lyser half
på himlens hvalf,
det brann i konung Frodes hjerta:
det var ej fröjd, det var ej smärta:

det hälften var af begge två:
hur ljuft ändå
mot älskarns arm sig jungfrun stödde,
af sviket hopp, af harm han glödde.

Som blixtar mellan molnen gå,
som vågor på
ett haf, bekämpande hvarandra,
när stormar gny och thordön vandra:

så stridde mot hvarann jemväl
i hjeltens själ
de skilda tankarne, som vägde
hvad han förlorat, hvad han egde.

Med armen lindad om sin mö,
med kind af snö,
han tvekar i sitt val af öden,
emellan lifvet ställd och döden.

Men hviskande hans kära namn,
intill hans famn
ses Utha sig alltnärmre trycka:
hon vill ej mista mer sin lycka.

Två ungträn, som i dalen stå
med vårdagg på
de gröna topparna, de späda,
dem solen kysst och blommor kläda:

så stodo *de*, ett älskligt par!
Hvad tysta svar,
i begges blick, på tysta frågor!
Hvad vexling mellan fröjd och plågor!

Och stum den bistra kämparing
stod rundt omkring.
Så står en tallskog mörk och tiger,
när stilla natt på fästet stiger.

Den tystnad segrarn bröt till sluts:
"Ej Frode! gjuts
din flickas suck förgäfves, eller
den tår, hon för sin älskling fäller.

Din bön, du Nordlands mö, är hörd:
re'n svärdets skörd
fullbordad är: på dagens slåtter
blott du gjort slut, o hjeltedotter!

Och härlig var, o Annirs son,
din lärospån:
en tro, en huldhet, som den vänas,
med *dina* bragder väl förtjenas.

Helt visst Cathulla utan knot
vill ge dig bot.
Låt hatet fly, den leda hexa,
och glömskans ärr på såren växa.

Välkommen gånge fredens tolk
till bådas folk!
Af agg — så Gudarne förordna —
ej mer må våra hjertan hårdna!"

"Re'n dubbelt Fingal segrat har",
var Frodes svar.
"I striden, kung! du spar ej blodet
och ej i segren ädelmodet.

Att skåda hur jag öfvervans,
sin skönhets glans
min Fylgia tyst i vapen döljde
och hemligt med på färden följde.

Ej, flicka! svagheten det är,
som segrat här,
nej, det är han (var viss!) som icke
sin like har, ehvart vi blicke.

Må, Fingal! städs vi vänner bli
och må, som vi,
ditt folk och det från Nordanlanden
hvarann med glädje räcka handen.

Dig bjudes trofast här till tack
min hand, — men ack
att snart vid Nordbons fest du stode
i gästlig kungasal hos Frode!"

"Af Utha", sade Fingal gladt,
"jag hoppas att
först här vi samman roligt gästa:
hon allt ju vänder till det bästa!

Kom, Frode! kom, du fagra mö!
På fredsäll ö
till festlig fröjd, till glad försoning
oss vinkar kung Cathullas boning".

V.

Hon flytt, den vilda Rota. Carrigturas
de kopparklädda portar öppna stå.
Från kämpasköldarne skall blodet skuras
och alla vapen fejas åter blå.
Det tål ej länge, förr'n af dem han strålar
den höga fursteborgens vida sal,
der längs kring väggen bordet står och prålar
med mjödhorn och med gyllne vinpokal.

Och re'n de samlat sig, de kämpar alla,
och pansar rassla och de breda svärd,
och purpurläppar le och lockar svalla
och Annirs son räckt handen åt sin värd.
Det är så skönt, när hjeltar sig försona
och länge skilda händer sammanslå,
att höra glädjens gyllne lyror tona,
att värmas af en blick ur ögon blå!

Af fröjd Cathulla brinner, af en dubbel:
han mist en fiende, en vän han fått:
och famnar under sorl af kämpars jubel
Nordlandens på en gång och Morvens drott.
De tappres lott han prisar och de godes,
som här hvarann på ryktets bana mött:
han täljer Fingals bragder, täljer Frodes,
och kan på Uthas bild ej se sig trött.

Och glädjen blott är gäst. Till bords han sitter
och ler och skämtar uti lagets rund.
På krigarns panna låg ett solskensglitter,
ett rosenlöje på de Skönas mund.
För deras tjusblick hårda hjertan smälte,
som drifvan smälter för den vakna sol,
och blid till sinnes skådar Morvens hjelte
på jublet ned ifrån sin silfverstol.

Som af en vårsky sol på himlafälten
— han döljer blott till hälften ljusets skatt —
så kläddes af en purpurmantel hjelten,
der främst i kungasalen nu han satt.
Men huld, som "Lochlins stjerna", sig skön Utha,
intill sin Frodes sida nära slöt,
och om hon ännu hördes suckar gjuta,
det var af sällhet blott som hon dem göt.

Såg du bland täta moln en vänlig stjerna,
när qvällen sjönk utöfver bergens topp?
Så satt bland kämparne den hulda tärna
med ögat strålande af nyfödt hopp.
Mer farlig, Hermans dotter! var den häpnad,
hvarmed du här de stolta kämpar slog,
midt ibland deras skaror obeväpnad,
än då du härklädd ut i striden drog.

Och skalden slog med lust guldsträngad harpa
— då glänste der i jungfruns blick en tår.
Som fjellens vind, som dunderslagen skarpa
hans toner målade försvunna år.
Men när han qvad om fröjderna för dagen,
om glädjen i den höga furstesal,
de veknade med ens, de hårda slagen,
och festen lyddes på sitt Skaldarmal.

Ej stormen ryter
på heden mer,
men solen bryter
ur moln, och ler.
Stolt sjunger barden
hur striden brann;
ty blodig var den
som ingen ann.

Med eklöf kransar
man nu sitt hår
och under pansar
blott glädje slår.
Pokalen gerna
ej tom vill bli,
ty jemt en tärna
slår mer uti.

Kring bordet sväfvar
hon lätt ibland,
och hjertat jäfvar
ej blickens brand.
På kinden rinner
det rosor opp
och kämpen brinner
af eldigt hopp.

Ej mer han spänner
sitt Megingjard,
men lyss, bland vänner,
på segrens bard.
Vid harpans brusning,
vid tärnans nick,
det flammar tjusning
i håg och blick.

Skål för ditt rykte,
o Comhals son!
De fega flykte
dig långt ifrån!
I strid okuflig,
som Auka-Thor,
men mild och ljuflig
der friden bor.

Snart tälja barder
de bragders tal,
och fröjd det varder
i Selmas sal.
Med ädel hug de
sin harpa slå:
den sången dugde
att höra på!

Och han, de käckes,
de fries drott,
hvars mod ej släckes —
sitt prof han stått!
Hvad fädren visste
vet han också:
om lön ej miste
de tappre gå.

Han *sin* har funnit:
ett namn i glans,
och ingen vunnit
en mö, som hans!
En skål i botten
vid harpoljud
för Nordbodrotten
och för hans brud!

MINNESRUNOR.

Jöns Svanberg.

Död 1851.

Af forntids kraft och forntids ära vorden
på samma gång en afbild och en tolk,
han qvarstod, lik en åldrig ek i Norden,
men namnet flög, som örnen, vidt kring jorden
och vördades af konungar och folk.

Satt i de lärdes råd, en vis Senator,
med hvita hår, men med en blick, som brann —
och hvar han framskred tyst på Fyris' gator
af jubel helsad, lik en triumfator,
han fritt sin Ungdoms glada hyllning vann.

Ej sågs der på den Gamles öppna panna
en enda skymt af pedantismens moln.
Uti hans blick, en spegel af det Sanna,
blott muntra löjens tårar fingo stanna,
som vårens arladagg i blomsterskåln.

Och dock — den skärpa, hvilken tingen siktar,
som ser på deras djup, på ytan ej,
det lugna mod, som i sitt kall ej svigtar,
den tro, som blott för Gud sitt inre biktar,
tillhöra dragen af hans konterfej.

Och steg du in i Patriarkens boning,
du gästfritt möttes, främling eller vän;
du fann, att genom milda makters skoning
det re'n i tiden gifves en försoning,
och sjelf du längtade att vinna den.

Ej slumpens blinda nyck, ej heller flärden
hans lyckas gåfvobref — han sjelf det skref.
En hyddans son, han trädde fram för verlden — —
på tidens flod den långa segelfärden
en segerfärd till evig ära blef.

Som genom blomsterdalar sommarflödet
emellan gröna lundar sakta far,
så flöt, i frid med sig, i frid med Ödet,
hans lefnad hän — och *kärlek* hette stödet,
som gubben än på sina armar bar.

En guldren själ, men såsom stål så härdig,
han dagens kif ej kunde rätt förstå:
sitt Fordom drömde han — han var det värdig —
tills han omsider fick sin räkning färdig
och proban uppå den i rymder blå.

I stjernströdt gästlag, i de gamle Vises,
ett vördnadsvärdt, ett silfverlockigt lag,
han tar sin plats, en hög Olympionices
men länge än hans namn på jorden prises,
bland Sveriges anor skrifs det upp en dag.

Farväl, du klara, ädla, fria sinne,
du fridens man, du vän af ljus och rätt!
Uppå den grafven, der du gömmes inne,
står, klädt i tårars skrud, det trogna Minne,
men flärdlöst, enkelt, som ditt tänkesätt.

Israël Lagerfelt.

Död 1851 i Upsala, under förberedelserna till filos. graden.

Är re'n du gången? Älskliga själ! farväl,
farväl, o Broder, fallen i vårens dar —
I vårens! Ingen vinterkyla
hunnit att sköfla de gröna kullar.

Och ingen stormil hunnit att blåsa bort
från blånad himmel ännu hvar purpursky,
som uti hjertats våg, nymornad,
speglade fritt sina gyllne rosor.

Sig blomman bildar, drickande himlens ljus
med törstigt öga. *Du* hennes like var:
med eldig håg, i fulla drag du
drack af det Evigas brutna strålar.

Drack, tills du druckit — döden. O hårda lott!
O fadershjerta! väl jag din sorg förstår — —
Förstummad brödrakretsen suckar —
Yppersta länken i kedjan felas.

Så ren din själ, så klar, som en molnfri dag,
ditt hjerta var så ädelt, som pröfvadt guld.
Som majluft, när den blidast andas,
stilla ditt väsende vänner gladde.

Så skönt, som fordom uti Kronions lund
bland gudastoder täflingens vädjoban,
framför dig lifvet låg, och hoppet
leende räckte dig gyllne kransar.

Hur mången idrott, ack, huru mången dygd
med dig, o yngling! sjunkit i grafvens famn —
grundritningen till ädla taflor
tidigt förlåten af målarns pensel!

Dock hän (det vet jag) dör ej det Goda — nej!
det lefver evigt, fastän dess former dö,
och grafven bildar ut hvad lifvet
lemnade blott som ett börjadt utkast.

Din snara bortgång må jag ej klaga då!
Ej må jag klaga: flätar en engel ej
din lager mera skön? Parnassen
står ej den rätta uppöfver stjernor?

När månen tyst, en sörjande vålnad lik,
med silfvertårar stänker ditt hvilorum,
och aftonvinden far deröfver,
hviskande så som när andar hviska,

o blicka då med himmelens ögon ner
till forna hemmet: Längtan och Saknaden
i gråt vid lifvets fönstergaller
sitta och se uppåt *dina* rymder!

Prins Gustaf.

Död 1852.

Bäst morgonstrålen brann, der kom ett bud från döden
och skuggade en klarnad dag,
och sorgen, länge löst i heta tårars flöden,
sig målar än i Sveas drag.
Der hoppet glänste förr, ett solsken öfver fjellen,
nu ser hon knappt en stjerna mer i qvällen.

Hur fort hon åldras nu! Det skönsta af sin saga,
ack! har hon det ej uppleft re'n?
Se'n hennes Balder föll — hvad återstår? Att klaga
och blomsterströ hans offersten.
Med tjusning, hvart han kom, han fylde Nordens hjerta
och, när han bortgick, med oändlig smärta.

Dock — är det tårar blott, som grafvens minne fira,
blott rosor, doftande derpå?
Nej! — eldens lågor ju det ädla guldet skira:
oss luttre smärtan likaså!
Förbränne hon till grund hvad osvenskt är och heter,
en låga, stigande mot himlens ether!

Men du, o sångens mö, som hvilar trötta vingen
emot din älsklings sarkofag,
begråt din flydda fröjd — — der finnes ingen, ingen,
som bådar dig en morgondag!
Den sol, dig tjuste, gryr ej mer — och nejden grånat,
som förr dig "rosens doft" och färger lånat.

Om jordens klagan når de Sällas hem — o! skåda,
du Nordens vän, till Norden ned!
och älskad fosterjord att skydda ifrån våda,
Allfader sjelf deruppe bed!
Bed för allt skönt och godt, att *här* dess blomma frodas,
o du det Skönas engel och det Godas!

Till B. G. Lindgren,

vid hans makas död 1853.

Öfver fjellens stigar, öfver vågens,
fåfängt flög du åter till din vän.
Hulda makar! ack, I återsågens,
för att aldrig mera ses igen,
och ett afsked var
blott hvad er stod qvar
af gemensam lyckas gåfvor än.

Stum du satt vid hennes bädd och tryckte
handen, som hon lade i din hand.
Hennes blick, förrän sig ögat lyckte,
log mot dig, som fordom, än ibland;
tills den slocknad var
och en engel bar
hennes ande hem till ljusets land.

O! hvart svann den fröjd, som skulle bringa
trefna'n till ditt nya herde-tjäll,
och det hopp, som lofvade bevinga
timmarne uti din ålders qväll?
Hoppet mer ej gror,
och din glädje bor,
Broder! djupt i grafvens mörka cell.

Men om kärleken är stark som döden
(ack! härnere han sitt mål ej fann),
bortom molnet utaf tidens öden
snart I skolen återse hvarann.
Make! Syskon! Mor!
hon i himlen bor,
men de sina hon ej glömma kan.

Nej, från fadersborgen i det höga
icke skymdt af jordens dimmor mer
till de kära skådar hennes öga
som en klarnad morgonstjerna ner.
Som en mild choral
klingar hennes tal,
när en bön för dem till Gud hon ber.

Broder! du, som efter den försvunna
ser ännu med tåromtöcknad blick,
ack! de matta toner icke kunna
mildra ett förvandladt ödes skick.
Dock den trösten tag
att du får en dag
gå till hemmet, dit den hulda gick.

Sofi Koch,

föreståndarinna för en flickskola i Stockholm. Död 1854.

Till längterskan, som uppåt sände
sin bön, sin blick, Befriarn kom,
och hän till ursprungshemmet vände
med fröjd den trötta anden om;

lik masken, som sitt silke spinner:
till sist, när väfven färdig är,
mot skyn han ilande försvinner
och gläder sig åt ljuset der.

I minnens henne väl, I unga,
som följden ledarinnans fjät!
Hvad sången ej kan rätt besjunga,
förtäljen edra kära det:

hur hon, som en vestal så trogen,
ibland er satt, hur vis, hur from,
hur dag från dag I emottogen
af henne lifvets rikedom!

Hvar gång hon trädde, att se om er,
in i den tysta lärosal,
det var som när ett solsken kommer
om våren till en blomsterdal.

Ljuft sågs hon då mot barnen småle
— den synen gjorde godt att se —.
Som blomman dricker himlens stråle,
den Ädlas vishet drucko de.

Från flärdens granna bubblor vände
hon med förakt sin fria håg,
och verlden ej till hälften kände
den skatt, som der på djupet låg.

Det milda sinnet och det rena,
så rikt på ljus och harmoni,
ack! himlen kände det allena
och speglade sin bild deri.

Du goda själ! du ej förfelat
ditt mål. Du visste det förut.
Ej hvad du ädelt gjort och velat,
men hvad du lidit nått sitt slut.

Den fröjd, som jorden ljugit för dig,
ditt hjertas saknad aldrig väckt:
från ofvan var din lycka bördig
och räknade med englar slägt.

En engel sjelf deruppe vorden,
härnere var du barnens vän.
Bland dem du trifdes bäst på jorden,
bland dem du trifs i Eden än.

Så sitt och njut bland dem deroppe
af harpors klang, af palmers doft,
och räkna glad hvar kärleks droppe,
vårt öga fäller på ditt stoft!

Per Daniel Amadeus Atterbom.

Löd 1855.

Fager (som Florio qvad) sken sommarens morgon på kullen,
der han, ur barndomens tjäll, drömmande såg ner åt daln,
såg mellan björkarna der framskymta trolska gestalter,
undren, om hvilka han hört sagor i susande qväll:
vättar, som leka, och jettar, som gå mot hvarannan i brottkamp
necken, som strängar vid ån gigan till klagande ljud,
féer och dvergar och riddersmän och väna prinsessor,
stigmanna-kungar, som fly, fruktande hämnarens svärd ...
O! hvad som barn han förnam, hur underbart han det sedan
sjöng såsom yngling och man, sjöng såsom åldring ännu!
Aldrig mer rörande ljuft har ljudat *Nordmannaharpan*,
än när hon, lagd i hans famn, svärmande glödde och gret.
Aldrig så, som när han, *den nya Blondel*, på henne
slog de försmältande slag, klang hon romantisk och fri.
"Vårens ande" oss då vardt uppenbarad i toner,
drog oss med underlig magt in i sin skimrande sal:
Blommorna blottade blygt för oss sitt innersta väsen;
Fågel Blå i det blå bredde sin vinge till flygt;
ruset af gudars vin oss skänkte den leende *Bacchus;*
stolt *Bergvandrarn* sin Alps glänsande hjessa besteg;
glad till sin *Rosa* Papilio flög i den ljummande natten,
gynnad af Luna, hvars blick silfrade himmel och jord;
Hafsfrun sjönk i brusande sjö med sitt byte vid barmen,
och på stranden se'n dess klingade strömkarla-slag;

Eolsharpan, så mild som en englahviskning, i qvällen
lyfte vår suckande själ upp till en sällare nejd.
Skönast af allt! — han oss lät från åldriga *vikingasäten*
se lik en hägring i skyn skimra *Felicias Ö* . . .
Dock — hvem räkna förmår hvad *Minnesångarn* i Norden
gaf åt sitt fädernesland, gaf till evärdeligt arf?
Städse hans snille med fröjd flög hän mot idéernas strålrymd,
djupt ner i vetandets schakt trängde hans forskning alltjemt.
Ingen i Thule förut med liknande kärlek och lycka
öfvat på samma gång skaldens och tänkarens värf.
Menniskohjertats saga han sjöng, när han täljde *kung Astolfs*,
täljde hvar Skönhetens dröm, drömd på den gyllene *Ön.*
Går den i moll, än se'n? Det skönas lott är en tragisk,
tragisk, så länge det dväljs här i fantomernas land.
Sångarens egen främst den dock är: hvad han hoppas och åtrår,
blir icke *det* ändå kärnan i hvarje hans verk?
Bär han ej djupt i sin barm en längtan, som målet dock aldrig
hinner, förr'n landa han får säll vid de saligas kust?
Fåfängt i diktens våg, Narcissus lik, han sig speglar,
bilden, den rätta, han ser ej förrän kusten är nådd.
Men då hon trånar, hans själ, då sitt Sjelf han söker och söker,
just den trånaden bär *lifvets ungdom* i sig.
Lifvets ungdom en nyckel oss ger till hvar qväljande gåta:
sagan om sällheten får ljus och behag derifrån.
Ack, den sagan (härnere dock mest hon förblifver en — saga)
blott af en ren fantasi *kan* bli förtäljd och — förstådd:
Konstens offrande prest allen är det gifvet att lyfta
Isis-slöjan från *ditt* anlete, helga Natur!
Derför den sagan blef A och O i hans diktning. Ur hennes
älskande armar han knappt nändes att slita sig lös.
Ännu med grånad lock har han slösat på henne sin ömhet,
stilla försjunken deri fann honom lefnadens höst.
Dock, hvi nämner jag *höst?* Ur *ungdomskällan* han druckit
djupt, som ej mången — en *vår* nämnes med rätta hans lif...
Re'n den våren i blomma står, der ljuset ej nedgår:
re'n han till *stjernornas chor* stämmer sin harpa och ser,

ser hvad tillförne han drömt i *skuggspelsverlden* härnere,
ser det förklaradt vid *sin* hulda Felicias bröst.
Der i "det eviga Blå" de härlige konstens Einheriar
alla välkomna med ren glädje sin himmelska gäst;
Gustavianerna räcka sin hand åt den ädle, som manligt
gittat försona till slut hvad han som yngling förbröt;
Skalder och *Siare* helsa den tolk, som lät deras ära-
rikligt bestråla på nytt Svithiods älskade jord.
Ack! om än länge han der ej ärades så som han borde,
Minnet förvisso en dag säger sitt Tack på hans graf;
Dikten sörjande går daggfriska rosor att strö på
grönklädd kulle, som hvälfs öfver den saknades stoft.
Fager, som Florios sång, står kullen begjuten med strålar:
Skönhetens eviga sol lyser deröfver sin frid.

Johan Lagerbjelke.

Död 1856.

Trött af år, af hopp och minne säll,
sakta han sin sol såg nedergå,
såg en väntad morgon klarna.
Mellan töcknen i den Gamles qväll
himlen strödde vänligt skimmer på
dag som kom och dagar farna.

Dag som stundar bortom grafvens rand —
o, hvem ser den så, som han den såg
redan här med ljusnadt öga?
Glad och trygg till fridens fosterland
flög hans bön — ty ack! en helgad håg
störs af jordens oro föga.

Såg han åter på den flydda tid,
då han öfver kufvad bölja drog
eller statens talan förde,
mången hågkomst, mången skön och blid,
som för gubbens blick der stod och log,
till Guds lof hans läppar rörde.

Men, näst Gud, sitt Sverige och sin kung
varmt han älskade med trogen själ,
lika mån om bådas välde.
Ingen möda syntes honom tung,
när det gälde fosterlandets väl,
när det rätt och sanning gälde.

Mot en vilja, såsom hans, af stål
tidens stormvåg bröt sig, om ock vild,
om ock skummet häftigt yrde.
Till det godas, till det rättas mål,
ifrån trots och fruktan lika skild,
han med säkert öga styrde.

Ädle Gamle! Du har hunnit hamn . . .
"Mörk" är dig ej mer "den helga Skrift",
tolkad skönt i Edens vårar . . .
Fosterjorden glömmer ej ditt namn.
Tacksam kärlek offrar vid din grift
hvad han eger — sina tårar.

Henrik Johan Öfverberg.

Kyrkoherde i Hofförsamlingen. Död 1862.

Å väg du hemåt följde mig och sade
din afskedshelsning nyss: *Kom snart igen!*
Ack! när jag återkom, du lemnat hade
din härd och hvad du kärast egt vid den.
Du fått den hvila, som du helst begärde —
och till det tysta gärde,
der sådden bidar på Guds skördedag,
med smärta hemåt nu dig följde jag.

Jag såg ditt värde, hur du gömde stilla
dess perlor — verlden fick ej se dem nog;
ditt kall jag såg, hur trogen i det lilla
dess bördor glad du på din skuldra tog,
din själ, hur varm och ändå hur vestalisk,
hur äkta musikalisk,
en genljudsbotten, gjord för harmoni
— det element, som bäst du trifdes i.

Likt Mozart i behag, i djup Beethoven,
ditt väsen manligt var — och dock hur skyggt!
Ej svek der bodde: vid din tro, din lofven,
som vid ett kungsord, hvilade vi tryggt.
Ditt inres halt var som en malmrik grufvas
och fromt, liksom en dufvas,
ditt sinne var, men spänstigt likafullt,
bland fränder öppet som en dag och huldt.

Liksom din gerning bar din godhets stämpel,
så vek hon aldrig från det rättas stig —
och när du talade i Herrans tempel,
ej glömde du, att *Herren* hörde dig.
Hans vink du såg i stjernan, i atomen,
och i den stora dômen,
der sjelf han allestäds är öfverprest,
du fann det godt att vara, fann det bäst.

Du gick ur vägen för de stolta later,
i hvilka flärden äflas idkelig:
hvarhelst de mötte (jemväl hos prelater)
du dem förblef alltjemt oblidkelig.
Ditt eget hjertas ädla drift du lydde,
och derför hemligt skydde
du blotta skenet af ett kärnlöst prål —
mer högt du hade stält din sträfvans mål.

Ack! mycket än af dig vi kunnat lära,
din säkra blick för hvarje konstnärsbragd,
ditt nit för kungens och för landets ära,
din hug, så ödmjuk och dock oförsagd...
Fast ej du ryggade, när strid det gälde,
saktmodighetens välde
dock aldrig haft en tolk mer blid och sann,
och derför, såsom få, du hjertan vann.

Jag ser det nog: jag bör ej vänta längre
af jorden hvad hon ej att gifva har.
Jag ser det nog: han trängre blir och trängre,
den krets af vänner, som mig än står qvar.
Oss skiljer döden åt, oss skiljer tiden.
Dock, fort är den förliden —
och tröstligt hör jag utur grafven än
en helsning hviskande: *Kom snart igen!*

Johan Gustaf Ek.

Kyrkoherde i Gamleby. Död 1862.

Blef tidens boja till sist den svage
för tung, för pinsam att bära på,
vi ej med rätta vid grafven klage,
att han för tidigt till ro fick gå,
fick skaka slammet
af svanevingen
och skåda Lammet
i helgonringen,
der ack! de Sälla "Guds harpor" slå.

Med Ljusets källa till hippokrene
han sjöng — och sången vardt klar allt mer.
Med blick, som gafs den i hjertat rene,
han såg, hvad nu han allt bättre ser,
att Herrans vägar
dock äro sanning,
att lifvets bägar',
om ock en blan'ning
af ljuft och ledt, oss en *Fader* ger.

Farväl! Men o! till den nya staden,
dit hän du gått från ditt Gamleby,
gif akt, hur vännerna hela raden
uppblicka stilla ur tårars sky,
tills skyn förrinner
i morgonljuset,
som re'n oss hinner
från fadershuset
och dag oss bådar — en evigt ny!

Bernhard Elis Malmström.

Död 1865.

Undrande hjerta, mig ej spörj, hvi det suckar så tungt,
tungt uti nordanskog, tungt utur ynglingabröst...
Ack, de ha brustit, de fina
strängar, som fräjdade Fyris strand.

"Öppna, o öppna din port snart för min ande också!"
var det ej så, som han bad upp till den blånande rymd,
dit hans Angelika flyktat,
dit han förlade sitt skönsta hopp?

Hörd är den ensliges bön: skalden sin evighetsdröm
drömmer i skuggornas frid; sommarn har bäddat hans graf.
Sommarn! O ve, han för tidigt
lemnat i sorg sina vänners krets.

Dock, ej för tidigt! — Sitt värf, trogen som få, har han fylt:
aldrig hans skuldra har skytt mödans och pligternas tyngd.
Nog har han gjort, att ej glömmas,
nog för det land, som han höll så kärt.

Ungdomens ädle chorag, stolt och dock blyg som ett barn,
manlig och mild på en gång, grek i sin yra ännu,
städse han stod som en smakens
riddare qvar i Behagens sold.

Städse, "med panna och bröst liksom af hamradt stål",
ledungasvärdet han bar, andens, det flammande, vid
sidan, att mörkret bekämpa,
varm för det Sanna, det Skönas vän. — —

Spörj då ej, undrande själ, mer, hvi det höres en tung
suck ifrån nordmannabröst! Evigt hans lyra är stum,
brustna de fina strängar,
klinga vi hörde så högt och rent.

Enkedrottning Josefina.

Löd 1876.

Ett Söderns barn, till kejsarhöghet boren,
som Oscars brud hon kom till kulen Nord.
Som Freja fager kom hon, kom som våren
och strödde solglans öfver Sveriges jord.
Elektriskt ifrån hyddan upp till thronen
en ström af jubel genomlopp nationen,
som tjustes af en tryggad framtids hopp —
Hvem säga djerfs, att *hon* det ej fyllt opp?

En konungs maka, tvenne kungars moder
och — hvad som än är mer — två brödralands,
hon öfverallt sig reste minnesstoder,
och hennes lif är hennes ärekrans.
Allt skönt, allt gagnerikt hon ville hägna,
hon ville tårar torka — — Derför regna
de desto mera ymnigt på den graf,
som henne åt sin Oscar återgaf.

Du såg ej blott i henne herskarinnan,
som visste bära upp sitt diadem, —
du jordens engel såg: den hulda qvinnan,
till ingen ädel gerning obeqväm;
du såg, af undran hvarje gång betagen,
med hjertats godhet parade behagen,
mot alla nödens barn en ömsint Fée —
Ack, ingen gråter henne så som de.

Lik blomman, som i sommarvärmen dricker,
till föga fromma, ljuflig honungsdagg,
en qvinlig själ är ofta svag för smicker
(som dock ej sällan täcker hemligt agg).
Så var ej hon. Förgäfves offren rökte:
sitt samvets bifall blott och Guds hon sökte.
Men hennes mildhet såsom solens var:
för ond och god den uppgår lika klar.

Ett främlingsland är jorden dock, ett Kedar,
ehvad man bor i kojor eller slott,
och purpurmanteln ej för smärtan fredar —
men o! hur stilla tog ej hon sin lott!
När profvet kom, när hon de kära miste,
hur tålig hon sitt öde bära visste!
Af hugstorhet hvad ädel föresyn!
Men kraften dertill fick hon ifrån skyn.

Och derifrån de närdes, dessa dygder,
som ännu lyste hennes sena qväll,
det varma nit om Nordens folk och bygder,
som gjorde henne ständigt mera säll,
den hjertefröjd, så ren och omisstycklig,
som henne hviska lät: *Hvad jag är lycklig!*
till sist de bleka läppars afskedsljud
i dödens stund, förrn hon gick hem till Gud.

Dit upp vi blicka nu, då till herberges
i Mälarborgen Sorgen tagit in
och kungens tårar jemväl äro Sver'ges
och, Gud! ej annan tröst oss gifs än din.
O skänk oss den! Oss säg, att Josefina
med Oscar ännu beder för de Sina,
för detta land, dem begge lika värdt,
som varit och som evigt är dem kärt.

Henrik Vilhelm Bredberg.

Död 1877.

"Hjertats värde består trots hvälfvande dagar och skiften:
icke förgängelsens magt träffar vår varelses rot" ...
Orden ej ännu jag glömt. Hans bild med de vänliga dragen,
dragen, som vittna i dag re'n om "förvandlingens tvång",
bar dem profetiskt fordom en gång till skaran af vänner,
hvilka med älskligt behag alla han fängslat vid sig.
O den tiden, hur väl jag den mins med sitt rosiga skimmer,
glada förhoppningars vår, flydd som en tjusande dröm!
Höjden hade han nått af sin lefnads soliga branter
— Svea på *ynglingen* re'n fästat en älskande blick —,
löften af rikaste halt infriat hade han länge,
mödor och vakor med lust egnande konung och land ...
Trofast var han i allt, mot sig sjelf som mot andra, och derför
ingen förväntan han svek, aldrig ett hopp han bedrog.
Fasthet och sinneslugn — till sluts den säkraste statskonst —
hade den lycklige lärt, ack, af den huldaste mor,
mången en dygd jemväl af fadren, en Nestor i visdom,
värd sin Antilochos, värd sonligt att älskas som få ...
Dock, har ej ändå Pindaros rätt? Är ej menskan en skuggbild?
Glansen, som dagar vårt lif, kommer ej den ifrån Zeus?
Kommer från himlen ej det, som skänker lifvet sitt värde:
kärleken, offrande allt villigt och gladt för sin pligt,
tron, som, oviklig och fast, besegrar verlden och ödet,
hoppet, som lyser vår väg, stjernan i sorgernas natt,
handlingens kraft och försakelsens mod och den klokhet, som icke
glömmer för vägens skull vandringens eviga mål? ...

Älskade! allt hvad från ofvan dig gafs du förvaltade redligt,
intet förspillas du lät, ockrat du har med ditt pund.
Derföre ock det gick dig så väl, som sällan en dödlig:
jemt på förtroende rik aktningen följde din stig;
hvart den ock bar, man glänsa den såg af vunna triumfer;
ingen dock gjorde dig stolt, städse dig lik du förblef.
Strålar af huldhet och frid och fröjd uppfylde din boning:
sjelf var du solen deri, "allas vårt mönster och ljus" —
Sånggudinnorna *der* med Behagen trifdes tillhopa
och som bevingade *der* timmarne flydde sin kos . . .
Himmel! hvi skulle den vackraste dag förmörkas? Hvi skulle
mannen, i fullhet af kraft, sjunka på plågornas bädd?
Kärlekens gladaste bo bli bytt i ett tårarnes hemvist?
Smärtan slå, som en blixt, neder i vännernas krets?
Fäderneslandet se sig med ens beröfvadt en ädel
kämpe för sanning och rätt, varm för dess ära, dess väl? . . .
Tystnen, frågor! — Är det en Gud, som ljus och som mörker
efter sitt heliga råd skiftar bland menniskors barn,
skall jag ej under Hans hand ödmjuka mig? — Är det en faders,
skall jag ej, fastän med gråt, kyssa den stränga jemväl?
Höj då din blick ur gruset, o själ! Blott *så* du hugsvalas.
Ack, från sin himmel ännu ser han i kärlek hit ned . . .
Hjertats värde består, det trogna, det älskande hjertats:
ännu till oss i vår natt hviskar det stilla sin frid,
hviskar det stilla sin evighetströst från de Saligas ängder . . .
Må vi ur tårarnas sky lugnade skåda dit upp!

Jakob Erik Swartz.

Fabriksidkare och Kommunalman i Norrköping. Död 1881.

Till heta tårar månget sinne röres
och djupt ur hjertat mången snyftning höres...
Välan, du sångens mö, i sorg dig kläd,
der många gråta, må du gråta med!
Han är ej mer, *hans* stjerna re'n gått neder,
som här den främste stått i Ljusets leder
och högt af både vän och ovän satts...
Hvem fyller opp den gångnes tomma plats?
Ack, våra märkismänner ofta röfvas
af döden bort, när de som bäst behöfvas,
och *denna* gång — hur ädel dödens skörd:
en riddersman, fast ej af frälse börd!
Det gifs en konst, som mången rik ej fattar
och hvaråt verldens kloka dåre skrattar:
att tyst — och jemväl olönt — göra godt:
den konsten få som han i grund förstått.
Af oförgätlig far, af huldrik moder
ej skatter blott — han fått till arf klenoder:
ett hjerta, mer än millioner värdt,
ett lugn, allena pligtens vän beskärdt,
en karakter, som ej att hyckla visste,
men aldrig heller om sitt mål tog miste,
varm för det Goda blott, som hän ej dör,
det enda, som är värdt att kämpa för,
uti hvars led om än du står den siste
du dock är viss att segren dig tillhör...

Så stod han — ack ej länge nog! — ibland oss,
sjelfständig på en gång och ödmjuk, band oss
vid sig med tacksamhetens starka band
och tog med lust hvar ädel sak om hand.
O det vill ingen neka — ingen *kan* det —
mot fosterstaden och mot fosterlandet
att han beständigt var en trogen son
och klangen af hans namn ej blott ett lån.
Det namnet äras bäst, om ej vi glömme
hvad skönast han oss gaf: ett efterdöme
af gagnrik verksamhet, af flärdlös dygd,
af nit om våra fäders fria bygd . . .
Den lyktats brådt, hans vackra riddarsaga,
dock må vi hopplöst ej vid grafven klaga;
ty var det ej en kärlek, tänd af tron,
som fylde här sin himmelska mission?
och finns det någon, som ej gerna minnes
en medborgsman, så hög som han till sinnes? —
Frid med hans stoft! och åt hans själ den ro,
Guds folk står åter i de sällas bo!

Vid min Faders graf.

Dec. 1848.

Good night,
And flights of angels sing thee to thy rest!
Shakspeare.

Nej, gråt ej, gråt ej så, o moder!
fast *han* är borta, som var din.
O sörj ej, syster! sörj ej, broder!
han gick i Herrans glädje in.

Du mina blickars varma perla,
min kärleks talande symbol,
som brinner arla, brinner serla,
med grafven till din längtans mål,

på henne spild du än vill skapa
en hoppets ros ur griftad mull
och sitta i den ädles drapa,
lik perlan i en ring af gull.

Haf tack, haf evig tack, o fader,
som ledt din son på ljusets stig!
En gång bland englars myriader
han skönare skall tacka dig.

Din kärlek till det Sköna, Sanna,
sin fullhet vann af Lifvets ord:
en trogen herde med dess manna
du närde Christi dyra jord.

Med lika mod på upprätt skul'ra
du ödets skilda lotter bar,
lugn då du hörde åskor bullra
som när din himmel glänste klar.

Åt sanningen din fria hyllning
du offrade af *hjertats* val,
och ingen lånad, falsk förgyllning
satt på din handling, på ditt tal;

och intet smil åt dagens dårar
besmitta fick ditt ögas själ:
det hade både blixt och tårar —
men blott för menskligheten väl.

En spegel af ditt hjerta brann det
med flamman helgad åt allt stort,
åt äran, dygden, fosterlandet,
åt allt hvad snillet tänkt och gjort.

Den spegeln ack! re'n är han krossad
och evighetens skiljemur . . .
Den ädle anden är förlossad,
som, fjettrad, blickade derur,

och dväljes fri i Ljusets salar,
vid himlens jul en salig gäst,
och med de store Gamle talar,
dem han på jorden älskat mest.

O den som vore re'n deruppe!
O den som, förrn hvart hopp förfrös
i tidens frostnatt, lyckligt sluppe
ur alla jordens bojor lös

och, buren på en engels vinge,
— ack! så *hans* ande hädanbars —
ur verldens armar ila finge
tillbaka i den bäste Fars!

Du, som till doms kring grafven sitter,
o verld! en Jesu vän göms der:
han tiggde aldrig än ditt glitter,
hån åt sin grift det ej begär.

Men vi, som älskande hvarandra
hans urna helge minnets tår,
en himmelsfärd, en skön, vi vandra
hvarhelst vi vandra i hans spår.

SONETTER.

1875—1879.

Cantantes licet usque — minus via lædit — eamus.

Virgilius.

Sverige.

(1875.)

Än återstår af fädernas lära
att lefva som de och dö med ära.
Geijer.

I.

Du gamla, fjellbekrönta sagoland,
mitt fosterland, du älskade och dyra,
försmår du billigt offren af min lyra,
dock offret ej af redligt hjertas brand.

Väl mer, o moder, ej du räknas bland
de Stora, som Europas öde styra
(*din* storhetsdröm, hur kort dess segeryra!)
dock frihet än går vakt uppå din strand.

Än yfs du stolt af ridderliga anor,
fast ej du vara kan hvad förr du var
då du "Eröfring!" skref på dina fanor.

Med fog på dem du skrifver nu: "Försvar
för allt hvad än af fädrens arf är qvar!"
och *så* du går framåt på nya banor.

II.

”Försvar för frihet och för fosterjord!”
Ack, stå der män bakom de vackra orden?
Den hugstorhet, som bodde förr i Norden,
är hon i våra bygder ännu spord?

För veklig ro som vore tiden gjord,
om landets välgång är man säker vorden,
Belsazar lik, vid de fullsatta borden
och oberedd, som han, på domens ord.

Skall då vårt folk, kanske förr'n detta sekel
i grafven stiger ödesdigert ned,
ur dvalan väckas af ett Mene Thekel? . . .

Se, Nornan, som kan derom ge besked,
hon, som till seger eller död oss viger,
på munnen lägger fingret än och tiger.

III.

Till seger eller död han fordom drog,
den väg, sig svensken bröt med svenska stålet,
och Sverige, Sverige hette framtidsmålet,
för hvilket glad han lefde, glad han dog.

Af frihetskänsla högt hans hjerta slog,
han svärmade för äran, ej för prålet,
och lofsjöng än — martyren lik på bålet —
när Gud det käraste från honom tog.

O Svea, du som slog en verld med häpnad,
ej mer du käns igen på dina barn:
du står i våldets tider — obeväpnad!

Ve denna dolskhet, som sitt olycksgarn
på lidelsernas ten, allt hvad hon hinner,
dig, moder, moder! till en snara spinner!

IV.

Hos Omphale satt Jofurs son och spann...
Ack, mannakraftens inneburna låga
af mannen gjorde ständigt en odåga,
så snart hon ej för ädla syften brann.

Kan du din gamla mor ej älska, kan
du ej för henne sjelfva lifvet våga,
är vinst och flärd ditt allt i hvarje fråga,
förgäfves då du heter medborgsman...

Välan, ej Söderns seder efterapen,
men rusten eder ut med blanka vapen,
med fädrens hjeltedyrd, I svenske män!

Och veten, att vår hjelp är icke fjerran;
ty först och sist hon kommer ifrån Herran,
om vi med bön bestorma himmelen.

V.

"Mot himlen fåfängt skjuta vi till måls
med de der pilarne, som kallas böner:
af slika skott man ingen verkan röner" ...
Så hörs en sägen — ömsom Pers och Påls.

Men, o mitt land! dig gif ej förr till tåls
än Gud på nytt välsignar dina söner
och din historia sig med sägner kröner,
odödliggörande som Fänrik Ståls!

Hvad mer, om du med blod och tårar köper
till sluts en gång som förr bönhörelsen,
blott sjelf du bergas ur förstörelsen

och svenska namnet ingen fara löper
att hånadt, kränkt af utländskt öfvermod
omsider sjunka ned i glömskans flod!

VI.

I glömskans flod! O Sverige, hjeltars moder,
förlåt mig ordet, o förlåt min sorg!
Så länge Våren ur sin blomsterkorg
än doftströr dina dalar, berg och floder;

så länge broder sjunger än med broder,
hur Gud, vår Gud är oss en väldig borg, —
de skola stå på minnets riddartorg
och vördas, dina stormäns ärestoder.

Kan sjelf du glömma dem, ditt fall är nära,
derur du räddas blott af ett mirakel,
liksom ur hafvets storm ett bräckligt flarn...

O jemrens dag, då vi förspilt vår ära,
då Svea står förrådd, en annan Rachel,
och gråter tröstlöst öfver sina barn!

Oscar I.

Hvem stannade ej tankfull, rörd, vid grafven,
Carl Johans son, der du till hvila gått?
I *dina* händer mild besinning blott
och rätt och sanning höllo herskarstafven.

Du var ej född att bära blodig glafven:
en fredlig Norna spann din sagas lott;
dock, om det gält, med fröjd du skulle stått
i Nordens led — den främste Skandinaven.

Du ville verkliggöra Platos dröm
om sälla folk, der Vishet angaf tonen,
hvarefter statens lif sig röra borde.

Din andes pregel — *det* är ditt beröm —
du tryckte lätt på allt hvadhelst du gjorde
för folkens väl — en filosof på thronen.

Carl XV.

Den hjeltedröm, du tyst inom dig bar,
din stordådstanke, skön om än "förflugen",
ej blef till verklighet — men ej utsugen
blef heller bonden i din spiras dar.

Den spiran också sina fläckar har,
men hennes glans är icke sammanljugen,
och svensk till både hållningen och hugen
oss svenskar dock i grunden kär du var.

I allt en konung och i allt en man.
Just derför på nationen slog du an.
Ack! vid din död hvad bitter smärta grep oss!

Ty kom ej han likt slutackordet i
en sång med sönderbruten harmoni,
som *kunde varit* ett evärdligt epos?

"Än kommer dag!"

Likt pusten ur ett grafhvalf, ur ett unket,
der mötte mig en feg, en dådlös qvidan:
"Vårt svärd är dömdt att hvila sig i skidan,
af äran ej vi tjusas, blott af prunket;

vår kämpakraft förblödd, vårt mod är sjunket,
vårt öde blir, att makas jemt åt sidan" ...
Den låten rör mig ej. Med fast förbidan
jag väpnad är mot det fördömda pjunket.

Ty gladt jag tror på Nordens goda norna,
på den försyn, som evigt leder folken,
på morske män med mod och mandom i,

på drottar, hjeltevulna som de forna,
på hoppets sång, den höga framtidstolken:
"Än kommer dag, än är ej allt förbi!"

Fredrikssten.

(Vid monumentet öfver Carl XII.)

Ditt hufvud sänk! Här föll han i sin vår
och drog det svenska väldet med i fallet:
det ramlade med dån — och återskallet
än efter sekler genom verlden går.

Och dock — den dag, som är, vårt välde står
(i sjelfva verket var det aldrig fallet)
det står så länge som det ädla kallet
att vara *svenskar* än sin ära får.

Väl har kung Carols namn man ofta svärtat
i harmen att så högt han bågen spänt,
och nog hans ridderliga fel oss smärtat . . .

Dock vardt, som ingen, *han* en exponent
af nordbolynnet, af det svenska hjertat —
och *det* evärdligt blir hans monument.

Oscarshal.

Det var Augusti. Som en gud så säll
jag stod i qvällen öfverst på balkongen,
och aldrig glömmer jag den sommarqväll
och minst af allt jag glömmer solnedgången.

Ur furulunder doftet, fågelsången,
kring väna villor skogbeklädda fjell
och längst i fjerran vesterns purpurpell
i stum förtjusning höllo vandrarn fången.

Ej ens en skugga himlen bar på pannan,
och blank i djupet, kantad med en bård
af hvita segel, låg den mörkblå fjord.

Sig dagens stjerna sänkte, men en annan
— en ljus förhoppning — upprann i min själ,
och tyst jag bad för Brödrafolkens väl.

Kjöbenhavn.

I Tivoli.

Vår vackra Stockholmsverld jag ser ej här,
men heller ej den ton, som *oss* förfranskar:
här "klädd" man tror sig — jemväl *utan* handskar,
af enkla vanor allt en pregel bär.

Väl ett och annat ljud mitt öra skär
i vimlet här af idel äkta Danskar,
och dock, om låten fördomsfritt jag granskar,
den gör mig vek, ty fosterländsk den är.

Bedras kanske mitt öga? "Something rotten"
jag varsnar ej hos detta folk, som står,
trots tyska horder, än på egen botten

och tåligt bidar, tills den timme slår,
som Dana ger igen hvad henne rester . . .
Då klingar högre, Lumbye! din orkester!

Sofiero.

O sommartafla, tjusfullt underbara,
hvars blida bilder än emot mig le,
hur kärt att dig på duken återge
med all din frid — om jag det kunde bara!

Till ett Vaucluse jag trodde förd mig vara
hvarhelst jag gick i däldens elysé,
der allt var skönt, men skönast dock kanske
att blicka hän åt Sundets böljor klara! —

Re'n slutad är min glada pilgrimsrund,
Oktobervinden hviner vildt i Nord
och parkens dungar kring mitt tjäll stå gule;

men vänligt grönskar minnet af den stund
jag Oscars vackra dröm såg verkliggjord:
ett kungligt Tusculanum midt i Thule!

Bellmans taflor.

Helgjutna på en gång och pittoreska —
små tjusande idyller mellanåt —
en verld i trasor och dock full af stråt —
du kan en pensel mera rik ej äska.

Hvad ystra sällar kring en tossa fjeska
på baln, som kostat deras sista plåt!
Hvad brokig blandning, ömsom skratt och gråt,
i vrån, der "gubbarna" sin strupe läska!

Ack, detta lif, som Djurgårdsskalden målar,
visst liknar det en natt, men du förnimmer
en ton derur, som dock ditt hjerta rör.

Du mörkret ser, men brutet som af strålar,
af idealets väna vemodsskimmer...
Så "Fredmans stråka natten ljuflig gör".

Finska toner.

I moll som dur beständigt lika friska —
en vårvind, susande från fjellens topp —
ett vågsorl från ett haf, der du kan fiska
ur djupet kosteliga perlor opp.

För oss sin fröjd, sin längtan och sitt hopp
hvar gång du hör dem öfver Bottnen hviska,
det är som qvittret af en enslig siska
och dock som jublet ifrån Gratiers tropp.

Din ande grips af det Evinnerliga
vid dessa ljud, så varma, innerliga,
men rena, svalkande på samma gång.

Likväl på deras magt, den underbara,
jag undrar ej, den låter sig förklara
bland svenske män: *det är Suomis sång!*

Bebodda verldar.

— Sunt altera nobis
sidera; sunt orbes alii, lumenque videbis
purius, Elysiumque magis mirabere solem
cultoresque pios . . .

Claudianus.

Du grubblar öfver nattens stjerneskara,
der fram hon hvälfver utan tal och gräns.
Hvad är hon? Månn' en "ljus-efflorescens"
(på sätt den vise Hegel täcks förklara)?

Månn' himlens ocean är full af bara
ljusklippor utan all intelligens
och blott vår jord med rätta tillerkäns
den äran att ett hem för anden vara?

O dåre! fast Prometheus elden stal
från himlarne, försök ej *dem* bestjäla
blott för att *sjelf* få bli — ditt ideal!

Guds tankar tyst med alltet sig förmäla.
Men icke förr än bortom tid och rum
du hinner skapelsens Elysium.

Galilei.

Han stod i stolta kardinalers flock,
som ifrigt honom eden föresvuro,
med den de ville fästa gammalt skrock
och vapen så mot vetenskapen buro.

Men knappt de lyssna fått till hans *Abjuro*,
förr'n gubben, skakande sin gråa lock,
hörs brista plötsligt ut: *Hon rör sig dock!*
och nog dem orden djupt i hjertat skuro.

Ej Sanningen förneka kan sig sjelf.
Hon tusen gånger hellre lifvet gåfve,
än hon förtege sitt: *E pur si muove.*

Hon väg sig bryter, lik en mägtig elf...
O ljusflod! höga dina vågor hvälf,
dig hämmar intet våld och ingen påfve.

Till Ingifvelsen.

Likt stjernan Mira kommer du och går,
jag undrar ofta både hvart och hvadan.
Du fattar om ditt mål, mer snabb än gladan,
när om sitt byte vingarne hon slår.

När efter idealet skalden trår,
af dig får blicken eld och fullhet svadan,
med dig en skörd han samlar åt den ladan,
Guds lada, som uppöfver stjernor står.

O tag min själ på dina ljungeldsvingar,
med ljusets rena bilder fyll mitt bröst
och lär mig, huru fästets lyra klingar!

Lägg så de toner in i sångarns röst,
som än framlocka rosor i hans höst,
tills döden honom evig ungdom bringar!

Barndomsminne.

O dal, der af sig sjelf hvar gåta tyddes
långt innan än jag frös på tankens alp!
O fjerrblå berg med dina jettestalp,
hvars fot så rikt af vårens sippor pryddes!

O skogssjö, der den unge drömmarn lyddes
i enslig ro till sakta böljesqvalp
och der ibland en liten vän mig halp
ur faror, hvilka söktes mer än skyddes!

O minne, för mig till det eden åter,
det hädansvunna, som jag stilla gråter,
den tid, så säll af hoppets öfverflöd!

I bojor smäktar jag, i kalla, hårda —
men, vårens engel, lär mig du att vårda
på hjertats altar än min barndoms glöd!

Lifvet — en dröm.

. . . σκιὰς ὄναρ
ἄνθρωπος. ἀλλ', ὅταν ἀίγλα διόσδοτος ἔλθῃ,
λαμπρὸν φέγγος ἔπεστιν ἀνδρῶν καὶ μειλιχος αἰών.
Pindaros.

Blef här mitt jag (som skalden sjöng) en *ὄναρ*
σκιᾶς, en skuggdröm blott, och intet mer,
hvad är det då, som lifvet värde ger,
om ej den glans, det ifrån ofvan lånar?

Dit upp, dit upp ur gruset anden trånar.
I hvarje skönhetsbild, som här sig ter,
den arme drömmarn helst en hägring ser
ifrån en verld, som för hans längtan blånar.

Hvar suck af längtan är en suck af saknad.
Ty ack, det är sin forna himmel, som
han här, i stoftet bunden, drömmer om.

En gång vid evighetens portar vaknad,
hvad står mig dock af detta drömspel qvar,
om ej från Gud sitt innehåll det har?

Corn. Tacitus.

Natthimlen syns på stjernor mera rik,
ju längre våra blickar dit vi höja;
på tankar du — ju mer med dig vi dröja
bland spillrorna af Romas republik.

Hur fängslar oss din pensel! Han är lik
(förlåt vår liknelse) Poppæas slöja,
som, att den skönas fägring lagom röja,
dess anlet endels dolde med en flik.

Ur hvarje blad det suckar: det är sucken
af tänkarns sorg, som dömer obestucken
ett sjunket folk, hvars frihetstid är all.

Liksom i sten du ristat in din smärta...
Hur ensam!... Ack, blott Ternis vattenfall
slog takten till ditt stora romarhjerta.

Scipios tårar.

Den ädle Scipio vann sin segerkrans
— och på Kartagos aska tårar fälde.
Det var ej barnets gråt, det var en mans,
och dock, hvem vet det djup, hvarur den qvälde?

Var det hans eget öde, som den gälde?
Begret han härjarns lott, som blifvit hans?
Såg han den dag förut, då ärans glans
ej skulle mer bestråla Romas välde? . . .

O hjertegråt, som adlar segrens stunder!
O aning om en verld, som ej går under!
O drömmar om ett mål, ej hunnet här!

Till dess en gång vi nå de djupblå landen,
der allt är harmoni från sfer till sfer,
med lyckans jubel edert allvar blanden!

Petrarca till sin öfversättare.

Du tolkat con amore hvad jag kände,
hvad jag i tårar sjöng vid *Sorgas* flöden,
min obetvungna längtan, heta glöden,
som arma skaldehjertat genombrände;

min Lauras tro, som tålig för mig tände
sitt ljus till ledning genom jordens öden,
och denna kärlek, hvilken stark som döden
till himlen, der han ammats, återvände.

Hvad så jag ömsom led och njöt i lifvet,
allt af din pensel sant är återgifvet
— en härmad målning, och ändå al fresco!

Ty sändes dig från englars hem, det ljusa,
der stundom än till qvalens *Valle chiusa*
mitt öga sänks, en tack af din Francesco.

Vokaler och konsonanter.

Jag grubblar ej om skalderna förvetet
(som mången gör kanske) dock undrar jag,
om ej, bokstäfvren likt i alfabetet,
de kunna skiljas åt i tvenne slag.

Om det var sångens gud, som dag från dag
din vinghäst förde på det egna betet,
der intet ogräs öfverväxte hvetet,
som en vokal du klingar, en chorag.

Förakte man dock ej det andra slaget,
så snart det trifs tillhopa med Behaget
och är det äkta snillets anförvandt.

Hvad snillrikt är, är gifvet, icke taget.
Och nog du gäller, ock som konsonant,
blott du ett genljud är af Skönt och Sant.

Dikt och sanning.

(Till en skald.)

Du målar himlen, målar jorden skönt,
din tafla ler af dagg och morgonstrålar.
Men säg likväl: har också sjelf du rönt
en skönhetsverld, lik den, på duken prålar?

Den rätte skalden ur sitt inre målar . . .
Han af dess Gudom är till konung krönt
(förblir han än på jorden obelönt)
och styr, om riken ej, dock Phœbi fålar.

Jag skattar *det* som diktens härlighet,
att sanning hon med skönhet gladt förenar —
och hellre bröd än — äfven ädla — stenar!

Ty ser jag liknöjdt all konstnärlighet
hos den, som ej med konsten redligt menar. —
I dikt, som lif, längst varar ärlighet.

Strid och frid.

En Iliad är lifvets ena hälft,
en Odyssé den andra... Hårda strider
bestå man får — ibland mot Ödet sjelft —
och segrar skönast, när man djupast lider.

Ju mer du känt, hur det i såren svider,
ju mindre för ditt eget lif du skälft,
dess mer du gläds, när aftonhimlen hvälft
omkring ditt Ithaka sin frid omsider.

Hur lycklig får du genombläddra bladen
af dina striders bok, af Iliaden,
se'n tryggad hvila här du vunnit re'n!

Bakom dig, ack, af mödor hela raden:
framför dig hemmets sol, hvars milda sken
förklaringsglansen ger åt Odyssén.

Bunden och fri.

Af inga farors hot i fjerran land
Laërtes' kloke son sig låtit skrämma,
dock förr'n han lände till Sireners strand,
han lät sig varna för de falskas stämma.

Väl kom vid den hans hjeltebröst i klämma,
men bunden fast ombord med starka band,
han slapp att lemna sig i trollens hand,
och fåfängt sökte de hans färd att hämma.

Så dig, o själ, få inga lockljud hejda,
hur skönt de klinga än af jordisk lust,
hvarhelst till himmelen du ställer loppet.

Du måste tvefaldt bindas, om helbregda
du vill förbi försåtens blomsterkust —
och banden heta Samvetet och Hoppet.

Den heliga natten.

Väl mörker öfvertäcker jordens rund;
på skilda håll dock re'n det börjat dagas:
de vakna, folken, ur sin långa blund
och deras vantro blir dem snart en sagas.

Hur mycket än om barbari det klagas,
en verldsförklaring gryr i hvarje stund,
men endast i Guds Son har den sin grund,
den ljusström, hvaraf skuggorna förjagas.

Vill du en profetia se härom,
kom med mig, till Correggios tafla kom;
ty konstnärn sanning sett i sina drömmar.

Allt ljus, som föremålen dager ger
— det ena mindre och det andra mer —
märk! ifrån Christusbarnet ut det strömmar.

Lägg ut på djupet!

Såg du en elf, der guld man *kunde* vaska,
men gagnlöst henne lät i dalen flyta
och lekte stundom blott på hennes yta —
säg, skulle detta dig ej öfverraska?

En elf jag vet, der barn i gamman traska
på stranden af och an och högljudt skryta
med rännilsdroppar (slika dem ej tryta!)
som de ha tömt i hvar sin lilla flaska.

O läggen ut på djupet, barn af tiden!
om rätt I önsken känna *Sanningselfven*
och nå hvar skön klenod, som göms uti den.

På djupet ut! Men för ert öde skälfven,
om derutur I viljen skatter ösa,
blott för att flyktigt dem på lek förslösa!

Christus på hafvet.

(Matth. 14.)

Kring kyrkans skepp hur vågorna må svalla
med skummigt hot och brottas om hvarann,
på svallet majestätisk vandrar *han*,
som med ett ord, en vink dem tyglar alla.

När så han går till lif att återkalla
en halfdöd hop, som kastas af och an,
Det är ett spöke! skriar otrons man —
och hemskt i rymden ångestropen skalla.

Re'n jettesjöar öfver skeppet slå,
med samlad styrka faller stormen på:
hvarthelst du ser, blott nattlig skräck och fasa.

Men huru vildt än alla vindar rasa
och starkare än alla dunderslag
hörs Christi klara stämma: *Det är jag!*

Bort härifrån!

Det Skönas lott på jorden klagansvärd —
det Godas, Ädlas är det äfvenledes.
Se rosen röfvad, liksom Ganymedes
— dock ej, som han, åt *himlen* till en gärd!

Se sanningsstjernan i en ljusskygg verld,
hur hennes fall på alla håll beredes!
och lögnen se, hur i triumf hon ledes
emot sitt mål af lumpenhet och flärd!

Bort härifrån — från eder, I, som stympen
det Heligas område bit för bit
och sköflen allt hvad här som renast blommar!

Jag flykta vill från er till den Olympen
— hur blickar ej en hemsjuk ande dit! —
der de stå trygga, lifvets helgedomar.

Emanuel Svedenborg.

— — — licet cœli regione remotos
mente deos adiit et quæ natura negabat
visibus humanis oculis ea pectoris hausit.
Ovidius.

Med öppen blick för himlarnes Arcana,
med Herrans engel sjelf till cicerone,
du *såg* hvad jordens barn blott stundom *ana*
— och derför mången nämnde dig "en fåne".

Dock fritt man dina siarsyner håne,
du ler deråt och följer Lammets fana:
kring "Andesolen" går hon trygg, din bana,
högt öfver tidens både sol och måne.

Din storhet växa skall, ju mer den skådas
i samma ljus, som lät dig se det Sanna,
tills bland pygméer snart du står en gigas.

Den Högstes tankar, som åt dig förrådas
ur andars krets, ur de Odödeligas,
ett oskuldsskimmer gjuta kring din panna.

Carl August Ehrensvärd.

Artistens mål att nå, det Ädla känn!
i konstens rike står han fast, den lagen.
Som ingen *du* den fattat och i dagen
"framvisat" åt en hvar det Skönas vän.

Ditt hela lif sig format efter den —
och kanske just fördenskull bär det dragen
af hjelten ömsevis och af behagen.
På beggedera greken känns igen.

Dock ej blott grek, i bottnen svensk tillika,
du ville frihet och du ville sans,
i allt olympisk harmoni du ville.

Hur skönt! Det nordiska med det antika
sig här förmält och krigarns äreglans
med stråleglansen ifrån tänkarns snille.

Johan Olof Wallin.

I.

”Bort med hans psalmer och med hans postilla,
Ej *trons* — han är blott *gerningarnas* man.
Att lyssna till en sådan går ej an:
det kunde lätt bekomma själen illa.”

Du blinda nit! jag vill ett ord ej spilla
till vederläggning, om jag än det kan.
Far fort, den ärligt fromme lys i bann
och mät den store med ditt mått, det lilla! . . .

O! hade kortsyntheten här fått råda,
det vore godt om kättare, bevars,
utstruken såge Jakob sin epistel,

som nogast dugde dygden till — comparse,
och hvad på kyrkans fält man finge skåda,
till sluts det blefve törne blott och tistel.

II.

Hvem är dock jag, som talar till försvar
för dig, du store tolk af Zions lära?
Du sjelf försvarar nog ditt namn, din ära,
med lagern flätad rikt om din tiar.

Hvad du oss är, o fader, hvad du var —
ditt eget verk må derom vittne bära!
Sentida slägten skola än uppskära
den ädla skörd, du bland oss utsått har.

Ja, som profeternas i fordomtima,
så *dina* tankar, Höge! *dina* toner
till andakt framgent stämma trogna bröst

och "Nordens Davidsharpa", den sublima,
ehvad hon ljöd som varning eller tröst,
välsignas, Gud till pris, af millioner!

Vitalis.

"Se ekens strid mot stormarna på fjellen"
— och af hans lif en bild du ser, en sann.
Af Ödets hårda händer smidd till man,
i kamp han stod från morgonen till qvällen.

I sjelfva öknen ges det blomsterställen:
i verldens öken, der han inga fann,
ett gissel af sin lyra gjorde han:
hvar gång det small, man ryggade vid smällen.

Men åter, när *den frommes lif* sig rör
i skaldens barm och ur hans luta strömmar —
jag ser ett barn, som drömmer oskuldsdrömmar,

af "Guds musik" en återklang jag hör
och känner djupt, att blott som englars like
jag kan gå in i sångens himmelrike.

Johan Ludvig Runeberg.

Hvem gladdes ej att vandra dagen lång
i galleriet, af ditt snille danadt?
Hvem gick sig trött i slik en pelargång? —
En kungsväg är den konstnärsväg du banat.

Hvadhelst i himmel och på jord du spanat,
jag ser det regelbindas utan tvång
och speglas *af* kristalliskt i din sång...
O hvilken verld du fram i dagen manat!

Hur skönt, hur rikt den verlden du befolkar!
Hvartut som trollspö't svänges af din hand,
der står en vår i blom, ett bröst i brand...

Men *ett* din diktarära skönast tolkar:
du gamla Sverige med oslitligt band
har knutit vid ditt finska fosterland.

Bernhard v. Beskow.

I.

Det sägs, att konstnärsidealet magrar,
ju mera konstnärn åldersgränsen nalkas,
att han på sistone, som fordom Kalchas,
till döds sig grämer öfver skymda lagrar.

Det är ej sant! — Af morgonfriska dagrar
hans qväll förgyls. Af åren han blott svalkas.
Som åldring än med Gratierna han skalkas
och störs — ej ens af Bjuggar, ens af Bagrar.

Förunderliga magt! — Men om man frågar,
hvad milda genier så den ädle frälsa
från vintrig köld och vänligt honom skydda:

det är den eld, som i hans inre lågar
för allt det sköna, det är *själens helsa*,
det friden är i samvet' och i hydda.

II.

Så, gode skald, ännu på silfverhåren
alltjemt sig ökte frisk och ny din lager,
och det var sol än i din aftondager:
din höst bar hela tycket än af våren.

Och hvar du än gått fram, vi skönja spåren
af ljus ej blott, men kärlek, som fördrager,
som, äfven olönt, hellre ger än tager
och minskas ej, men växer till med åren.

Der är ett tomrum i den vittra ringen,
se'n du gick hädan, vördad af din samtid
och framför allt af konstens tempelsvenner.

Ty *du* var deras enhetsband, och ingen
har brunnit varmare bland svenske männer
för *Sveriges anor* och för Sveriges framtid.

Carl Adolf Agardh.

Rik var ditt hjertas verld, liksom ditt snilles.
Omsider hade båda sammansmält.
Det ädla hjertat! Hvad det ofta svält
af harm att se hur landets väl förspilles!

Ett ord af dig, i våra strider fäldt,
betydde mer än månget riksdagsgilles,
och derför var du fruktad, som Achilles,
om ock, som han, du stängt dig i ditt tält.

Du log — för hög att hyckla eller lisma —
mot jordens blommor blott och himlens stjernor...
Din själ blott ville spegla Ljuset af...

Hvar stråle bröt sig skönt i hennes prisma...
Martyr för ljus och skönhet! Minnets tärnor
odödligt kransa korset på din graf.

Christofer Jacob Boström.

Med samma nit, hvarmed den stränge Cato
sitt "Censeo" sade, döf för andras tro, —
du mellan Gud och alltet byggt en bro
så fyndigt hop, som ingen gjort tills dato.

Vårt folk dig gerna hylle som sin Plato,
hvars lärofrön i ädla sinnen gro,
men — kan jag säga mer än: "ben trovato!"
till hvart system, som ej min själ ger ro?

Hur fint sig än förkläder Akosmismen
ej döljas kan likväl den gamla schismen
emellan ändlig- och oändlighet.

Försonta ger mig båda christendomen,
och endast han ... *Men detta är just domen,*
att Ljuset kom och ej man älskar det.

Per Wieselgren.

För ljusets sak att kämpa steg du fram,
och främst emot den last, den nationella,
som vardt oss mer och mer en olyckskälla,
du din predikan satte som en dam.

Trots smäderopen du Guds vink förnam,
och der han dig till förpost velat ställa
du hörde tålig hatets vågor svälla,
hvar gång "utskummande sin egen skam".

Dock — "all förtjenst till slut sin krona har:"
derpå blef du det säkraste exemplet:
din ära skyms ej mer, hon glänser klar.

Du lärt med lefvernet, ej blott i templet —
och tusenden dig tacka på din graf
för hvad du dem i nit och kärlek gaf.

På v. Linnés dödsdag.

Man kom och sporde mig: "Är du ej tvungen
af omotståndlig kärleks ljufva tvång
att våga stränga lyran till en sång
om sekeldagens minne: Blomsterkungen?"

Med ens af frågan vardt jag såsom stungen
och tänkte: stum jag blir ej *denna* gång,
det fins ju knappt en själ, så kall, så trång,
som ej med glädje honom ser besjungen.

Och dock, så barnfrom, som han var, så god,
så anspråkslös och enkel — säg, hvar dagar
du opp hans minnes bästa tolk, o Svea!

I skogen gömmer sig hans ärestod:
hon står och glöder der i sommardagar,
som han så blyg, den doftande Linnæa!

10 Januari 1878.

Oberoende.

Fritt hylle de hvarann, de vackra lutor,
som kring dig tjusa både stad och bygd!
Men är ej det jemväl en sångardygd,
att hvarken gifva eller taga — mutor?

Och hör väl diktens skepp till dessa skutor,
som segla endast under annans skygd?
Gick det ej snart i qvaf, om det, o blygd,
berodde blott af främmande valutor?

Välan! dig håll beredd att stå ditt kast
med egen flagga, svajande från mast,
med laddning, som består af egna värden!

Och smakar samtidsmännen ej din last,
än se'n? dem glöm så väl som eftervérlden
och njut i tysthet blott din fröjd på färden!

Kritik.

Sic est vulgus: ex opinione multa,
ex veritate pauca æstimat.
Cicero.

I dagens män, som följen lätt med strömmen
af ögonblickets meningar och tycken,
hvad under, att I stundom högt berömmen
oäkta perlor såsom ädla smycken?

Hvad under, att af slumpen eller nycken
ej sällan får bestämmas hvad I dömen
om "lapprisaker" och om "mästerstycken"? —
Att efterverlden dömer sist, I glömmen.

Förlåten sångarn! *Quod in buccam venit*
jag sjunger ut — och bryr mig i det hela
ej mycket om, hvad deraf må bli följden.

Hur månget rykte, som re'n når sitt zenith,
hur månget namn, som I med skimmer höljden,
skall ej till sist en bubblas öde dela!

Anmodad att "springa sista paret ut".

Blott denna gång din önskan återtag —
allt annat gör jag hvad af dig befalles.
Du täljer, Unga, nitton år inalles —
nå väl, hur många, tror du, täljer jag?

Omsvallas ej ditt anlets väna dag
af lockar, mörka mot en grånad skalles?
Är ej ditt lopp en elfvas i behag
och allt för lätt emot en ovig nalles?

Så hör hvad denna stund för dig predikar:
dig vänd till någon, som dig bättre likar,
den bäste välj ur ynglingskaran ut!

Jag sjelf, blott nu jag vore bland de unge,
till verldens ände, tro mig, gerna sprunge,
om så ett par vi kunde bli till slut.

"In occulto."

Der kom en tid, då hon sig ställde vred,
Gud vet hvad hennes unga sinne kränkte,
men vid vårt afsked gick det som jag tänkte
förut: hon vardt benägen då till fred.

Den fina nacken lätt hon böjde ned,
i hennes blick en sällsam stråle blänkte,
och mildt ett perldugg öfver kinden stänkte,
som hufvudet mig nära nog förvred.

"Det var de första isarne, som smulto
på hjertats insjö", jag till orda tog;
"ej sant? vi återknyta vänskapsbanden".

"Vår vänskap", svarte hon och räckte handen,
allt medan skalken utur ögat log,
"är än ej hel, men växer — in occulto".

På balen.

Hvad skimmer som af glänsande raketer —
af skälmska ögonkast hvad trolleri!
Hvar ros i sal'n omsurras af ett bi
och glömmer alla — biomständigheter!

Hvad glada löjen och hvad små förtreter,
dem skalken Amor sjelf är själen i!
Hur skulle här en kavaljer gå fri
bland väsen, spunna som af doft och ether!

O hulda damer, som ännu bebon
förhoppningarnas himmel och i tron
på er förtrollningsmagt af intet rubbens,

vid *eder* anblick ur min slutna själ
det smög sig en förstulen suck likväl...
Var det en *ynglings* eller — var det *gubbens?*

Ur en augustinatt.

Vid hafvets strand hvar bölja lugnad låg.
Orion glänste mildt och Aldebaran;
och Luna leende bland stjerneskaran
drog silfversläpet öfver nattlig våg.

Åt skyn jag såg och — i en blink jag såg
af flärdens prål och glitter hela faran:
med ens jag hade sönderslitit snaran,
som ville fängsla nyss min fria håg.

Då gick en sakta krusning öfver vågen
och strandens furor nickade mig till,
ur skogen klang det som en helsningsdrill ...

och snart — från hafvet, jorden, himlabågen —
förnam jag som ett tusenstämmigt ljud,
ett stilla *Helig, helig, helig Gud!*

Vemod.

All skapelsen Guds ära högt förkunnar,
men ack! ej gitter jag hans under tälja,
ty tusen orostankar hjertat qvälja —
stum hör jag lofvet ifrån tusen munnar.

Den luft, som andens vingar bär, förtunnar
sig desto mer, ju högre sfer de välja;
och gråt dess mera bitter får jag svälja,
ju mer jag törsten släckt ur usla brunnar.

O att de dårars höjder jag försakat!
O att af verldens trolldryck jag ej smakat,
ej vikit från min första kärlek fjerran!

Då skulle denna stund min arma tunga
med helig fröjd det helga namnet sjunga,
ja, sjelf en lofsång då jag vorde Herran!

Aldrig mer.

På qvällens sky en efterglans af solen,
från regnfyld sommarbäck ett sakta brus,
omkring mig vaktelljud och vestansus
och lundar, doftande af nattviolen . . .

I kära nejder, som ej längre solen
er fägring i den flydda dagens ljus,
men sofven bort båd' gråt och glädjerus —
snart till en annan dag I vakna skolen.

En *annan* — ja, ty *dennes* blida sken,
hur än I längten, aldrig mer I sen,
med allt sitt rika färgspel han försvunnit . . .

O hvad är lifvets dag? Ett blott fragment
af evighetens ljus, här nere tändt, —
ett *aldrig mer*, se'n en gång ut han brunnit.

I skogen.

Emellan barrhvalf, der en trast hörs spela,
knappt syns af azurn mer än ett par alnar;
på sandig bädd, der bäckens slinga smalnar,
två dufvor ömt med hvar sin unge kela.

Naturen sjelf tycks här min känsla dela,
helst när den heta sommardagen svalnar
och vesterns purpurglöd till aska falnar . . .
en fridfull tafla bildar då det hela.

Beskärmad emot solens gyllne pilar,
jag hvilar godt på ljungbevuxen tallmo
— en mossig sten är hela hufvudgärden.

Än hit, än dit den trötta tanken ilar
och Sömnen rör mig sakta med sin vallmo,
tills — o hur säll! — jag glömma får all verlden.

Siesta.

Som dufvan vid de kända fönsterkarmar
sin hvila söker efter mödad flygt,
så flyr, af verldsbestyrens börda tryckt,
min själ till sömnens gud, som sig förbarmar.

Hur ljufligt, se'n ej oron längre larmar
och guden sakta mina ögon lyckt,
att, lik ett barn, vid modrens hjerta tryggt,
få njuta glömskans dryck uti hans armar!

Uti hans armar sluten drömmer jag,
att öfver lifvet ingen skugga faller
och att af bojorna mig trycker ingen.

Ack, snart jag väcks — och tänker: Säll den dag,
då själen spränga får sitt fängselgaller
och till en himmelsk hvila lyfta vingen!

På vägen.

En himmelsfärd var allare'n begynd,
i ljus låg banan, alla skuggor veko,
min själ ej mer de forna drömmar sveko,
hvar dag hon gjorde nya glädjefynd.

Då steg ett spöke fram — — *Din synd! din synd!*
mig strax i örat afgrundstrollen skreko
med hemska röster, och af dem ett echo
ljöd ur mitt väsens djup: *Din synd! din synd!*

Och spöket såg mig an med hotfullt öga,
en rysning lopp mig genom merg och ben,
och tårar snart begynte kinden löga.

Jag tröstlös gret, och det vardt midnatt re'n...
Då såg jag upp, och si — Guds ögons sken
emot mig lyste mildt ifrån det höga.

Mira Ceti.

Såg du bland kryssarne på himlens haf
— med undran se vi upp till den Armadan —
hur Mira går och kommer an och af,
man vet ej rätt hvarthän, ej heller hvadan?

Kanske, på vinken af Guds herdestaf,
hon ilar, som hans bud, att bota skadan,
när någon vilsen stjerna gått i qvaf
och hem skall bergas, som en skörd i ladan...

O Gud! jag är en stjerna, äfven jag,
skeppsbruten, nattomfängslad, vilsegången...
När kommer budet om min räddnings dag,

den dag, då hem jag förs och helsningssången
ifrån de Saligas arkipelag
melodisk ljuder mot den frälsta fången?

Frågor.

Hvar skall vår ande få det ord i sigte,
som gitter oss förklara tingens gåta?
Hvem skall oss ljus i natten uppgå låta?
Månn Nazarenern? Plato? eller Fichte?

Hvad är det, att vi grubble, att vi dikte?
Hvem gifver oss att glädjas och att gråta?
På hvem, på hvad få vi oss fast förlåta,
när mången gång i lifvets kamp vi svigte?

Och skaldens drömverld, hvaraf hjertat tjusas,
hvar finner han i verkligheten henne?
Är hon en lögn, oss skickad att förblända?

O Sanning! om det florafhöljs, ditt änne,
till sist, månn det förstenar, likt Medusas,
enhvar, som djerfs att blicken deråt vända?

Sånger om natten.

(Job. 35: 10. Ps. 17: 3.)

Allor fu la paura .... queta
Che nel lago del cor m' era durata
La notte ch' io passai con tanta piéta.

Dante.

I.

"Han tystnat i mitt bo, den glada sången,
mitt hjerta tvinar, som ett härjadt eden,
mig smärtan bränner, dårarne bele den,
fast förr bland dem jag älskad var af mången.

I stormmoln hoppets sol är nedergången
och kanske skall jag aldrig mera se den
sitt skimmer gjuta öfver ökenleden,
der hän jag drifs i mörka tvifvel fången" ...

När så jag qved, och bad, och bad igen:
"O himmel! låt mig åter bli den glade,
min själ gif åter sitt Arkadien!"

Ur skyn en stjerna glänste fram och lade
som i en engels mun hvad mildt hon sade:
"Förbida Gud, så blir du glad igen!"

II.

Förbida — ja, jag tåligt vill förbida
den vän, som ensam kan mitt bröst hugsvala:
om all min nöd jag vill för honom tala,
men, ve! — han vikit fjerran från min sida.

Väl medan nattens långa timmar skrida
en rad af minnen här på heden kala
jag genomlöper som en sorge-scala
och lär mig så att bedja och att lida.

Men när jag ser, att *ett och allt* mig fattas
omgycklad af fantomerna här nere,
min gråt, en fjettrad flod, sitt fängsel bryter,

min tanke svindlar, andens vingar mattas,
och bönen, dristig nyss, med ens förbyter
sig i en suck, ett stilla *Miserere!*

III.

O du, som vet hvad börda här vi tåle,
hvad oss till pröfning göres mest af nöden,
om dig behaga dessa tåreflöden,
vid dem (så sägs det) englar saligt småle,

bönhör mig, sänd i natten ned en stråle,
att tolka hjertats gåtor, jordens öden,
och själen undanryck de falska stöden,
de högmodstankar, henne gaf hin håle! . . .

Med sårad fot på törnestigen dignad,
o korsets Gud! till dig min blick jag sträcker
i enslig klagan — Herre, huru länge?

Som Jakob dig ej släppte, förr'n välsignad,
så mot den svarta skyn min suckan tränge,
till dess han delar sig och morgon bräcker!

IV.

Jag om en stråle bad — och Ljuset kom!
Ja, sjelf han kom, bevekt af böneljuden,
till mig som på besök, den milde Guden,
och bjöd mig vända till sin himmel om.

Hur ömt han såg mig an — det var liksom
en brudgum funnit sökta barndomsbruden!
Min själ han räckte hvita bröllopsskruden —
och alla skuggor flydde småningom.

O stund, ej gjord för tiden blott och rummet,
då himlagästen vid min sida satt
och gudaklarhet lyste opp min boning!

O hulda ögonblick i qvalens natt,
som gaf mig ordet, ur Guds mun förnummet
— en segersång — om kärlek, frid, försoning!

V.

I nattens stillhet sjunger näktergalen,
i mörkrets sköte göms den bästa skatten...
Guds rika sång — hvem hörde den om natten,
och blef ej gripen djupt af den choralen?

O toner, strömmande från stjernesalen,
som med osäglig magt mitt sinne fatten,
ur *edra* vågor drack jag lifsens vatten:
ej mer försmäktar jag i töckendalen.

Guds hemlighet jag vet: *dess* uppenbaring
på nytt mig föder och gör glädjedrucken,
ty paradisisk dager hon mig bådat.

Melodisk ur mitt hjerta klingar sucken
och öknen glänser sjelf som af förklaring:
"min själ är frälst, Guds anlete jag skådat."

VI.

Frid, milda morgon, jublande Guds lof!
med dig min barndoms solsken återvänder,
ett häroldsbud från salighetens länder,
der jublet skallar utan mellanskof!

Min lyra, stum du länge låg och sof, —
fritt klinga nu, berörd af trogna händer,
en sång, hur glädjen sig å nyo tänder,
der kärlek byggt och hoppet håller hof, —

hur ljufligt de, som söka här Guds rike,
i Zions gårdar blomstra, palmträn like,
planterade af Skaparns egen hand ...

Allgode! gif ock mig en lott, som deras,
och låt en gång mitt lifsträd omplanteras
der du är solen sjelf — i ljusets land!

ELEGIER.

1870—1882.

Vid årsskiftet 1870—1871.

I.

Året har flugit sin kos flyttfågelen likt, men en gammal
lexa det hann dock i grund lära mig: *Tiden är ond.*
Derföre stäm dig i dag, min lyra, till klagande toner!
Stormar oss hota. Om *frid* bed för en suckande jord!
Frid på jorden! vi jublade nyss Fridförsten till mötes,
stigen från himmelen ner, verlden att bjuda sin frid.
Natten å nyo lyste som dag vid födelsesången,
sjungen af englars chör fordom i Bethlehems ängd.
Frid på jorden! och dock, den verld, *Guds Helige* gästat,
o hvad gräsliga dåd ger hon oss åter att se!
Väl är det stilla i Skandiens land: på konungastolen
älskad och fridsäll ännu sitter den Femtonde Carl.
Svea och Nore med ax och oliv sin hjessa bekransa
(länge som syskon de re'n lärt sig hvarann att förstå).
Men hur förändras ej allt på taflan, när ögat från Thule
låter mot Södern sin blick irra! Hvad skåda vi der?
Grusade fästen, städer i brand, hvitglänsande snöfält,
färgade röda af blod — krigets förfärliga spår!
Följd af förbannande fäder och tröstlöst qvidande mödrar
går mordengelen fram, sköflande kojor och slott.
Brennus-svärdet hotar att tungt sig lägga på vågskåln,
rågad med högar af guld — priset på Frankrikes folk! —
Sorgliga syn! det land, som nämnde sig frihetens amma,
hånadt, förhärjadt, förödt ligger vid segrarens fot.

Ve de besegrade! suckar en verld, men — hvar är *Camillus?*
hvar är en hjelte, som kan taga de slagne sig an?
tända för jorden en klarare dag och roffade länder
skänka sin frihet igen, tryggande sanning och rätt?
Ingen, ack, ingen strimma sig ter, som bådar en dagning,
bådar, att våldet snart släpper sitt blödande rof.
Hatet firar sin seger med lust, och vid dess triumfvagn
åter nationernas hopp finner i kedjor sig läst.
O hvad jag sörjer den Sisyphus-lott, mitt slägte vardt gifven,
soliga höjder att nå, blott för att sjunka i natt,
stiga och falla, en kastboll likt mellan ljuset och mörkret,
frids-idealet alltjemt se, hur det vinkar och — flyr!
Drömmen om åldrar af guld skall aldrig förverkligas — Aldrig?
"Aldrig" är svaret, som hörs doft ur kanonernas gap,
hörs i hvar suck, i hvar bön om hämnd, som från blodade slagfält
djupt ur de döendes bröst rosslande stiger mot skyn.
Gud! det lycksalighetshopp, som med menniskoslägtet är årsbarn,
hvarföre näres det dock? näres — och gäckas alltjemt?
År efter år fulländar sitt lopp, men förlossningens klangår,
bådadt i sekler alltre'n, vänta vi fåfängt uppå ...
Dock, min sång, hvart föres du hän? Att gråta dig höfves,
ej att, som dåren, med knot stirra mot himmelen opp ...

II.

Plato, från stormarnes våld och från skyhögt skummande vågor
frälsad, så sägs det, en gång steg på en främmande kust:
hafvet, som rasade vildt, och kusten, som tedde sig ödslig,
fylde hans följe med skräck: ensam den vise var lugn.
Plötsligt varsnar han ritade streck i sanden och ropar:
"Fatten, I männer, dock mod, spåren af *menskor* vi se!"
Sammaledes i dag, då strödd med bergade skeppsvrak
Ödet visar sin strand, räknande spillrorna kallt,
mod! tillropar en röst mitt inre, der hoppet ej mera
tänder sitt vänliga ljus, *mod!* du förtviflande själ!

Märkas ej spår öfverallt i sanden, ehvart du må blicka?
Menskligheten det är: framåt hon går mot sitt mål.
Dock ej allen: en starkare går vid sidan af henne:
menniskospår du ej blott skönjer, men spåren af Gud.
Slägtets sak är ju *hans* tillika: *rätten till seger*
för han omsider dock *ut!* Bort med all tvekan derom!
Stilla han går, men med väldiga steg, genom verlden. Om icke
re'n du förnimmer hans gång, *hans* är ej felet, men *ditt.*
Bullret af egna fötter det är, som gör, att du ej kan
akta uppå, hur han drar tyst genom tiderna fråm.
Se, sin anda låter han ut, och folken förnyas;
tar deras anda han bort, strax som en rök de förgås.
Våldsmän lånar han gisslet ibland, att dermed de dårar,
hvilka förgäta hans bud, tukta till lydnad igen.
Konungar sätter han af och till, upphöjer de ringa,
störtar de mägtiga ned, visande så, hvem han är.
Är han en *Loxias* ock, som på krökta stigar och dunkla,
gåtlik och hemlighetsfull, förer sin menniskoslägt,
ej dock förglöm, att *den Vise* han är jemväl och att *endels*
ser din blick hvad den ser, hindrad af skymmande moln.
Molnen skingras ej här, men de glesna ibland, när den Höge
låter sitt anlete mildt lysa din nattliga stråt.
O må slutligt det lysa dig så, att hans vägar på jorden
känna du lär och i *bön* flyr till hans öppnade famn.

* * *

Fräls, Allgode! de folk, som lida! Lisa de hjertan,
hvilka förbida med gråt ännu din himmelska hjelp!
Hägna, välsigna vår älskade Nord! Bevara vår konung!
Gif oss i lust och i nöd, Fader, att hoppas på dig!

Utvandrare!

"Svenskar, Svenskar!" ropade Carl, när han såg vid Pultava
flyktande hopar, förut fiendens undran och skräck . . .
Ropet förnyas i dag: ur hjertan det går, som dig älska,
fräjdade fädernejord, ärans och frihetens land!
Ropet förnyas, men ack, som i öknen förklingar det ohördt:
tusendetals dina barn vända dig ryggen och fly.
Intet håller de dårade qvar: allt, allt hvad de lärt sig
akta som dyrt eller ljuft säga de kallt sitt farväl:
dalen, der förr de lekte som barn, och fädernas grafvar,
skaran af vänner, som ömt hviska de flyendes namn,
skogen, som susar af sorg, och vågen, som suckar vid stranden,
fjellet, som lyfter mot skyn hjessan och efter dem ser.
Talet om nordmannatrohet och kraft är dem vordet en saga,
knappast värd att ombord följa till främmande kust . . .
Sorgligt att säga, men sant! det fordom så mägtiga bandet,
fosterlandskärlekens band, lossnat och lossnar alltmer.
O att det fastare knötes ihop, att en stämma likt åskan
dundrade väldig och hög hän öfver hela vårt folk:
Svenskar, Svenskar! hvi lemnen I fegt i sticket er moder,
fädernas heliga jord, ärans och frihetens land?

1882.

Solnedgång.

(Efter Heine.)

Solen sig sänker mot hafvet ned förstorad och glödröd,
luftiga bilder i mängd purpra dess kungliga stråt;
men motsidesifrån, ett dödsblekt, sörjande anlet,
månan blickar utur doket af höstliga moln,
och i den fagras fjät, eldgnistor lika, kring rymden
stjernorna sprida sitt sken, skimrande sorgset och matt.

*

Fordom, så det förtäljs, på himmelens fäste Gudinnan
Luna och Guden Sol slöto sig ömt till hvarann.
Stjernorna, likt oskyldiga barn, kring paret i jubel
vimlade vida, men ack, jublet förbyttes i ve.
Giftiga tungor hviskade split. I förbittring de höga
makarna skildes, och ej enas de kunnat se'n dess.

— Nu, så länge det heter: i dag, solguden deruppe
vandrar i enslig prakt fram på sin strålande ban.
Ståtlig han är och derför besjungs af de stolta, de glada,
hvilka sitt hjertas idôl känna i honom igen.
Natten i stället hon tågar, den arma Luna, på fästet:
barn utan fader alltjemt stjernorna följa sin mor,
följa den vemodsögda, hvarhelst hon glänser i molnen,
helsad af hulda mör ömsom med gråt och med sång.

*

Stackars Luna! Med qvinlig håg som tillförne hon älskar
ännu sin sköna gemål: kärleken gör henne vek.
Inemot aftonen, bleknad och skygg, ur silfrade skyar
fram hon sig lutar och ömt efter den flyende ser,
ser som ville hon hviska en bön: "O kom dock tillbaka,
kom! Dina saknande små vinka dig, vinka sin far" ...
Men när solens trotsige gud blir varse den väna,
glöder han dubbelt så röd, glöder af smärta och harm.
Obeveklig han går till korallgemaket, der ingen
delar hans nattliga bädd, sval som den kylande våg.

* * *

Evige Gudar, bereddes ock Er af hviskande tungor
ångest och sorger, som ej lindras och aldrig förgå,
måsten I vandra med qval omätliga banor derofvan
utan förhoppning att få se på er jemmer ett slut;
o hvi skulle då jag, den i ringhet burne, åt hvilken
dock det förunnas att dö, klaga härnere min lott?

Höst.

Conquerimur, Natura, brevis quod gratia florum est:
ostentata oculis illico dona rapis.
Quam longa una dies, ætas tam longa rosarum . . .
Ausonius.

Solen sitt eldiga spann har länkat närmare Södern,
hvart jag må vända min blick, möts den af mörknande fält.
Året, bittida grånadt som jag, går in i sin skymning,
ljusets och blommornas tid — o hvad han flyktat med hast!
Tystnad är fåglarnes sång, hvar lund har gulnat, och spöklikt
ödsliga grenar sig re'n sträcka mot vandraren ut.
Löfven i hvirflar strös af vinterbebådande stormar,
skyn, till en dimma förbytt, löser i tårar sig upp.
Ej dock mig grämer, likt fordom de mör, som Adonis begreto,
hulda Natur, att dig se kall och förbleknad som han.
Ej mig behaga de qvinliga skrän: din begängelse fira
vill jag, men icke med gråt, icke med jemrande rop;
ty den förhoppning jag vet, på hvilken i döden du somnar,
vet, att ur sömnen du skall väckas å nyo till lif,
vet jemväl, hvad det är för en lärdom, som åter och åter
du till hugsvalan mig gaf, gaf mig till fägnad och fröjd.
Mera än blomstringens dar jag att älska hösten mig lärde,
tiden för gyllene skörd, tiden för mognad och frukt,
aftonrodnaden lik, när den spridd öfver tätnande skyar
stilla på lifvets qväll minner ett suckande bröst.
Är ock lefnadens qväll en höstqväll, just öfver honom
himmelen gjuter likväl ofta sin skäraste glans.

Morgonstjernan förvandlar sig då till en aftonens stjerna,
barndomens engel i ljus går vid din sida på nytt;
själen söker sitt mål i ett fjerran, som dock är ett nära,
och det Sköna till sluts blott i det Goda hon ser...
Skön är den ålderdom, som är god: han är kronan af lifvet:
slaggen allena det fält, icke sin ädla metall.
Inåt och uppåt blicken är vänd; men skådar du kring dig,
menniskors äflan du blott egnar en ömkande suck.
Sådan, o höst, är den vishet du ger, och derför jag högre
skattar, än sommarens prakt, dig i din bleknade skrud.
Ser jag hur rosorna stå frostbitna derute på fältet,
tänker jag: *så* skall du snart luta ditt hufvud i frid.
Blinka stjernorna ner på min stig, det är som en vänlig
helsniug från andarnes bo hördes, ett hviskande: *Kom!*
Vräkas de fallande bladen kring af tjutande vindar,
menniskoslägterna *så* sopas af tiderna bort.
Men flyttfåglarnes flock, när de rigta mot söder sitt iltåg,
säger mig: "Ila du får *så* till de Saligas ö,
byta din töckniga jord mot en ny, der ljuset ej nedgår,
tjusas af ängder, som ej mista sin blommande drägt"...
Der, o Natur, skall jag se, hur med Gud du förmäles, och höra
säll hur förmälningens sång skallar från zon och till zon.
Evigt skådar jag då den Adonis, af hvilken de Gamles
var blott en skymtande bild, fångad af aningen upp,
och famntager i englarnes krets de himmelska fröjder *),
hvilkas skuggor jag såg här i förgängelsens land.

*) Famnta skola vi då fröjder, hvars skuggor vi sett.
Stagnelius.

Penthesiléa.

Älskande krigiska värf, som det höfdes en dotter af Ares,
drog hon till Ilion hän, följd af sin väpnade flock.
Tusen bländar hon der, Amazonernas lysande drottning,
tusen i striden jemväl blir hon en skyddande sköld.
Sjelf till förundran skön, omsider den sköne Akillevs,
honom, som ingen betvang, ilar hon dristigt emot,
vexlar med hjelten mordiska hugg i brinnande tvekamp,
tills af den väldiges svärd sårad hon dignar och dör . . .
Mannen och mön, de två, som skaptes just för hvarannan,
o! hvi skulle de så mötas på blodade fält?
Stolte Peliden, hvi skulle han, blind för en fägring, hvars anblick
aldrig mer honom gifs, samka sig tärande qval? . . .
Se, hvad den *lefvande* fåfängt försökt, det lyckas den *döda*,
lyckas att kufva en själ, kufvad af ingen förut . . .
Jungfrun vacklande sjönk besegrarn i famnen. Förklaradt
såg han dess anlete nu, såg han dess ädla gestalt,
såg dess blottade barm och gyllene bältet inunder,
icke fördöljande mer formernas hulda behag,
såg i en blink hvad för evigt, o ve, han mist — och med ens var
vreden till ömhet förbytt, känslan af seger till sorg.

* * *

Vän, om dig griper till sist, när det Skönas pris du förverkat,
ånger, som aldrig ändock mägtar försona din skuld,
ser dig bedragen må ske på drömmen om sällhet, emedan
hatande magter du lät slå dig med blindhet en gång;
fritt han strömme, din gråt . . . Det är sagan om Penthesilea,
skördad i blomstringens dar, segrande än i sitt fall!

1870.

Semele.

Lycklig Semele var. Af sin Zeus hon visste sig älskad.
Mildrande gudomens glans, slöt han i famnen sin brud.
Nöjd med sin lott hon litade blindt på den höge Kroniden,
gaf sig åt honom så helt, ack, som blott kärleken gör.
Lycklig hon var. Hvi förblef hon det ej? Hvi lät hon sig locka
Guden omsider att be blott om sitt eget förderf?
"Visa dig sådan du är, med tecken bevisa din gudom,
bruden det lyster att få se dig i hela din prakt."
Olycksbringande bön, af de väckta tviflen ett uttryck,
skapas ej än, der du beds, tusen olidliga qval?
Är det ej samma lystnad, o själ, som vållar din ofärd,
vållar, att orons glöd tär dig, förtär dig till slut?
Tecken alltjemt du begär ännu, för att tro, för att älska!
Arma! du vet ej hvad tron, vet ej hvad kärleken är.

I kärlekens ljus.

Älskar du Gud, så vet du förvisst, att *hans* tabernakel
byggs ej af menniskohand, men dock i menniskobröst.
Sjelf han bygger det opp. Men om *så* han tältar i hjertat,
månn ej desslikes han redt verlden sig in till ett tjäll?
Tvifla du kan ej derom. Öfverallt du den Härlige skymtar:
blomman dig täljer hans nåd; stjernan besjunger hans magt.
Alltet, i kärlekens ljus ej mer en slöja, som döljer —
blir dig en spegel, som skönt strålar tillbaka hans bild.

Gudomsrådet.

Satt å sin konungastol i helgonstrålande thronsal
han, som är evigt sig sjelf nog, Jehovah Zebaoth.
Riksförsamling deruppe det var: myriader af englar
kommit tillstädes, med fröjd lydande herskarens vink.
Under hans fötter ett golf af safir, likt himlen i klarhet,
lyste, som Mose det såg sedan från Sinai berg.
Och som för Amos' benådade son Seraferna syntes
blott i fördunkladt sken kring den allsvåldiges thron,
så kring den de sväfvade nu på glänsande vingar,
andaktsfulle, men dock aktande grant på hans tal.
"Saliga väsen", lydde hans ord, "till min ära jag skapat
icke blott eder, men allt, allt hvad som lefver och rörs.
Kloten, från blommans frö till solens väldiga verldsrund,
alla fram ur min Sons harpa, den klingande, gått.
Mig till behag han lekte på den: ur lekarna toner,
tagande form och gestalt, sprungo som floder af ljus,
bredde som himlar sig ut med otaliga stjernor och andar,
prisande Skaparens namn, ämnet för sferernas sång.
Verldarna, skuggor af mig, min tankes barn, som en fader
älskar jag alla, dock mest den, som af menskan bebos.
Jag, som i höjden bor, men helst utväljer det ringa,
jorden, att tälja min *nåd*, valt af begynnelsen ut.
Morgonstjernorna lofvade mig, då jag danade henne,
sälla skara, du ock sjöng hennes födelsesång,
sjöng, hur den unga firade glad sin skapelsesabbath,
sjöng, huru menskan i mig hvilade salig och fri.

Salig och fri — hon är det ej mer: se'n hon brutit emot mig,
som mellan himmel och jord slits hon och finner ej frid.
Tryckt af sitt brott, hon mägtar dock ej att sjelf det försona.
Bunden vid stoftet, hon ej banden att lösa förmår.
Hjeltar, I starke, som böjen knä för den Gamle af dagar,
här är en fråga, som jag täcks er bevärdiga med:
Menskan är fallen; hon ej kan räddas, så framt icke någon
lider för henne och dör, gäldande så hennes skuld;
hvem är dertill beredd? Nu väl, Serafer, mig svaren:
hvar är det offer, som re'n göres den fallna behof?" ...
Andarnes Fader så. Men tystnad följde på frågan.
Sjelfvaste Mikaël teg, tänkande: *Hvem är som Gud?*
Himlens förstar stumma der stå, de känna sin vanmagt,
känna sin skuldra för klen, skulden att taga på sig.
Ingen ibland dem visste det råd, som ännu var doldt i
djupet af Skaparens sköt, kärlekens eviga råd.
Derföre tego de still med blickarne sänkta, då plötsligt
ljuder en stämma så mild, men majestätisk ändå.
Alla de känna på stämman igen den evige Logos,
honom, som varit och är *ett* med sin Fader, med Gud.
"Hören det, Andar, till mig, till mig blef menniskan skapad,
och i den skapade jag dagligen hade min lust.
Hade min lust i den arma jag städs, då hon var mig en spegel
så, som när morgonens sol ser i en droppe sin bild,
skulle mig lusten förgå, se'n spegeln är bruten och oren?
Nej, *Guds* sinne sig ej ändrar, om *hennes* det gör.
Hören det, Salige! *Jag* vill gå att söka den vilsna,
verldsharmoni'n, som är störd, ställa till rätta jag vill,
hänga min härlighetsmantel på skyn och hölja min Gudom
in i en klädnad af stoft, lida för menskan och dö" ...
O vid det Medlaren talade så, hvad förvåning och undran,
o hvad rörelse bland himmelska magternas här!
Öfverengelen sjelf der stod försjunken i häpnad,
fällande djupare ned skinande vingarnes par.
Men när det nu förnams af Helgonens skara, hvad Fadren
sade med röst ej blott, men med en älskande blick:

"Hören denne min käre Son, i hvilken jag evigt
hafver ett godt behag! Sjungen Försonarens lof" —
Hallelujah der ljöd i den högsta himmelens salar,
fjerranifrån till svar klingade *Hallelujah.*
Och vid jublet af Andarnes chör från himlagemaken
Frälsaren sänkte sig tyst ner till den ödsliga jord.

* * *

Saliga hemlighet, Guds kärleks eviga gåta,
ännu som förr i ditt djup englarne lyster att se:
menskan allena sig bort likgiltigt vänder ifrån dig,
kall för den Ende, som dock älskade henne så högt.

Den dägeligaste bland menniskors barn.

(Ps. 45: 3.)

Däglig är jordens son, hvarhelst på jorden han dväljes,
däglig, så sant som han blef här det Gudomligas bild,
enande punkten i all naturens skiftande mångfald,
skapelsens blomma och näst Gud hennes krönte monark.
Fallen han är, det är sant, af hans hufvud kronan är fallen,
och dess skingrade blad vittna, hur fallet är djupt.
Men så länge han ser mot sin himmel tillbaka, den speglar
stilla sig af i hans blick: saknad och längtan der bo.
Paradismorgonen minnes han rörd, och vid minnet sig gjuter
skönt en förklaringens dag öfver hans anlet ännu . . .
Skön är hvarje menniskoson, hvarhelst han af jorden
föddes, ack, för att snart vända till jorden igen.
Skönast af alla likväl är den man, som från Kaukasus stammar
hvitt är den färg, honom gafs — adelsdiplomet — af Gud.
Söndagsbarnet i slägtet, han käns på den färg, som är ljusets,
och på det kall, som är hans — ljuset att sprida kring jord.
Dock, hvi prisar jag dig, Japhetid? En annan, oändligt
högre och ljusare bild strålar ur skyn mig emot —
bilden af honom, som är den rätte hvite bland männer,
ren, som härnere förvisst ingen det var eller blir.
Rätt Zacharias nämnde hans namn: *Uppgången af höjden;*
ty från det höga hit ned kom han ju, verldenes ljus,
kom för att dagen tända på nytt i de mörknade landen,
kom för att himmel och jord ena med kärlekens band.

Allt hvad godt som smyckar vår verld, från honom det stammar,
allt hvad skönt som för Gud kommer ett hjerta att slå,
kommer en trängtande själ att i honom söka sin urbild,
söka sin glädje, sin ro, söka sitt härlighetshopp.
Se, i det ljus, han tändt, som en stjerna bland stjernorna skimrar
åter den fattiga jord, suckande syndares hem.
Gudsbarn gör han af dem och af henne himmelens förgård:
korset, som reste sig der, står som en kärlekens thron.
Menska och Gud på en gång, vår längtans eviga synmål,
alla han drar oss till sig, skönast af menniskobarn.

Thabor.

(Matth. 17: 1—8.)

"Svalan har funnit sitt bo": min själ, den jägtade, flämtar
ut vid en fadersbarm här på betraktelsens berg.
Här, då på spetsen jag står och skådar Christus förklarad,
anletet ljust som en sol, drägten så hvit som en snö,
och vid sidan härlige män, Guds vänner, som fordom
tålige kämpat sig till segrens ovanskliga krans, —
här är mig godt att vara, ty här den Förklarade låter
dagas en skönare verld re'n för min bedjande blick,
låter de saligas syner mig se och känna ett evigt
hjerta, som klappar vid *mitt*, klappar af kärlek, af nåd.
Stilla försjunken i Gud, af andar, af goda, jag omges.
Endast en glänsande sky stänger mig ute från dem.
O hur i hvarje minut en huldrik himmel häruppe
gjuter sin klarhet och frid in i mitt väsendes djup!
O med hvart andetag hvad lätt, hvad svalkande bergsluft
dricka jag får, af hvar dryck underligt lifvad och styrkt!
Bröstet pressas ej mer af dalens kyliga dimmor,
jordiska fröjdernas larm når ej min ensliga höjd.
Tidens sorger och nöd jag ser som försvinnande töcken,
synd som ett bländverk blott, lumpet och värdt mitt förakt.
Rikligt med kraft af höjden beklädd min ande sig känner
redo att lyda den röst, ack, som förnimmes ur skyn ...
Ljufliga, mägtiga röst, som än genljuder i hjertats
innersta gömma, hvi får snart jag ej höra dig mer?

Himmelska syner, som glänsen af Gud, hvi flyn I så hastigt
undan min tårade blick, undan min öppnade famn?
Heliga stunder, som hit på besök, likt vingade englar,
kommen, hvi lemnen I strax åter pilgrimen allen? —
Barnsliga frågor! I himlen ej än, jag är blott på jorden:
jorden är sorgernas hem: törnig är stigen till Gud.
Mörker med ljus omskifta ju skall, och *Korsets* af alla
skolor är den som mig bäst danar för helgonens fröjd,
fostrar i stillhet mig opp för en ostörd salighets hyddor:
— sådana byggdes ännu aldrig i skuggornas land.
Låt dig då nöja, min ande, hvar gång ditt öga du lyfter
uppåt ur gruset, om så *Jesus allena* du ser.

Gethsemane.

Gethsemane, in deine stillen Räume
lass oft mich pilgern aus dem Lärm der Zeit —
Gerok.

Nattliga stund i den Örtagård, der Försonaren qvaldes,
o hur du vemodsfull målar dig af för min själ! —
Påskhögtiden begynt, och månen, stadd i sitt fylle,
speglar i Kidrons bäck åter sitt dallrande sken.
Ut sitt silfver han strör öfver Zions höjd och dess omnejd:
marmorpalatser och torn tysta sig bada i glans.
Skönt på sitt heliga berg står templet och sveper omkring sig
månskensslöjan, som ger taflan ett himmelskt behag.
Skönare dock är det tempel, jag ser bland Gethsemanes skuggor:
Hjelten, som ända till blods kämpar sin ensliga kamp.
Templet han är, han sjelf, det sanna, från hvilket en stilla,
Gudi behagelig bön stiger mot himmelen opp.
Templet ej blott han är, men Öfverstepresten tillika,
hvilken åt Golgatha här, offrande, viger sig in,
viger sig in till ett lam, all verldens synder att bära,
viger med bönen sig in: *Ske blott, o Gud, som du vill!*
Ändock han är Guds Son, af att lida han lär sig att lyda:
lydnaden blir till en suck: *Fader! o ske som du vill!*
Lidandeskalken går väl ej bort, med mindre den drickes,
ohörd bönen dock ej vänder från ofvan igen.
Se, af ett skimmer ur skyn — en engels — lundarne ljusna:
himlens bevingade son nalkas med lindring och tröst.

Stunden är kommen — och, styrkt, sin lott Guds Helige bidar,
re'n med en segrares lugn målet till mötes han går . . .
O att, af Mästaren ledd, jag må lära mig vägen att vandra,
förde den djupast mig ock ned i bedröfvelsens dal,
lära mig mod, som består i mitt lifs Gethsemanestrider,
mod att, med himlen till mål, lida och älska och dö!

På påskmorgonen.

(Matth. 28.)

Sol, som ur Österns rosiga sky med glödande kyssar
helsar den knoppande vår, lossar hans vintriga band,
du, som väcker till lif den stela naturen och kommer
alla dess pulsar af lust åter att jublande slå,
mins du den morgon, o säg, den sälla, då mörkrets och dödens
hemska, förfärliga band brutna för evigt du såg?
Mins du Mariorna, säg, och Salóme, med doftande kryddor
gångna i gryningen re'n Mästarens graf att bese?
Mins du den engel, som ljungeldslik och klädd som i snöglans
vältade stenen ifrån dörrn och sig satte derpå?
Skönare morgon, o sol, du såg ej än den, då för första
gången en *frälsad* verld mötte din undrande blick —
Blicken, som miste sitt sken vid Golgathas blodiga sorgspel,
o huru måtte den nu strålat som aldrig förut,
strålat af fröjd, att der *vardt af afton och morgon den första*
dagen ännu en gång, Skaparn allena till pris! —
Saliga morgonstund! de hvälfvande seklen igenom
dallrar ditt himmelska sken, skallar din mägtiga röst,
skenet ifrån Guds eviga stad och rösten af englar,
bjudande folken att gladt fira uppståndelsens fest!
Död! hvar är nu din udd? Hvar är nu din seger, o afgrund?
Hjelten af Juda din magt krossat, och segren är hans.
Fängelset fånget Segraren *för* . . . O hvilket triumftåg!
Börjadt på Golgatha re'n, aldrig det stannar dock af.

Stilla det går genom åldrarna fram. *Förgånget är mörkret.*
Ljuset, det sanna, från nu lyser — och *lifvets* det är!
Värm dig vid *lifvets ljus*, min själ, och känn, huru fridens
konung, uppstånden igen, bjuder all verlden sin frid!
Torka din perlande tår! Bortvältad är stenen, som länge
legat för hjertat och tryckt neder dess längtan och hopp!
Stäm dig till jubel och sjung, hur lifsens Förste dig låter
se vid sin öppnade grift döden i englagestalt!...
Pris ske Hjelten och tack! Den Starke har segren oss gifvit,
gifvit att lefva ett lif, ack, som af döden ej nås.

Segren är din, Nazaren!

— Hjelten kommer, och honom skola folken tillfalla.
Gen. 49: 10.

Segrat du har, Nazaren, och — segrar! . . . Kan det väl nekas?
Går ej, som ljuset, ditt ord hafven och landen omkring?
Ges det väl mera en trakt i vår verld, der ej lefvande röster
vittna för undrande folk väldigt om Gud och hans Christ?
Stå der ej snart i hvar hedningahop missionärer och peka
hän åt den himmel, som är redo att samla sin skörd? . . .
En skall vara din hjord, och *du*, blott *du*, hennes herde:
så har du lofvat, och ej svika ditt löfte du kan.
Skönt fullbordas det re'n. Af östan och vestan dig komma
jublande skaror emot, bringande hyllning och lof.
Natten är faren och dagen är när: från norr och till söder
sanningens segrande sol sprider sitt mägtiga sken.
Hjertan hon smälter som vax: ej Amerikas vildar allenast,
Indiens vise jemväl hemta från henne sitt ljus.
Sjelfva "de Svarte" sig värma dervid. Australiens överld
räddad ur skuggornas tvång helsar din spira med fröjd.
Ej af polarregionernas köld, ej af öknarnas hetta
hindras ett bud, som du sändt, högt att predika ditt namn.
O huru ljufliga äro på bergen predikarens fötter,
när han förkunnar din frid, prisar din kungliga magt,
målar de arma för ögonen *så* din bild, att de vända
snart sig med blygsel och sorg bort från hvar afgudabild . . .

Segren är din, Nazaren! För din magt jag i stoftet mig böjer;
ack, ty du sjelf ju mig lät känna den djupt i mitt bröst.
Brottas med *den* jag ville, med *dig*, allsvåldiga kärlek!
udden att spjerna emot blef dock mig svage för svårt.
Snart dig till fota jag qvidande föll, men du tog mig och lade,
Gud! – som en moder sitt barn, ömt vid din flammande barm.
Derför jag sjunger ditt pris, o Salighetshöfding! och derför
Fadren till ära jag ser nalkas fulländningens dag,
dagen, då alla knän i *ditt* namn böjas och alla
tungor bekänna ditt namn, Herre, vår konung och Gud!

Stillhet och hopp.

(Es. 30: 15.)

Stillhet och hopp — hvem sjunger om dem? hvem gitter väl prisa
stillhet och hopp för en tid, stormig och dyster som vår,
vacklande hit och dit, "i spörsmål sjuk och i trätor",
städse beställsam och dock saknande handlingens kraft?
Hvar är i dag ett Zion, der Gud man lofvar i stillhet?
hvar är ett folk, som med fröjd hoppas på fädernas Gud?
Icke Marias plats vid Mästarens fötter du älskar,
larmande slägte! — dig *den* blifvit för ringa, för låg.
Annat lynne du har: likt Martha du låter förströ dig,
"sysslar med idkelig tjenst", lemnar det Ena derhän,
jagar, men fåfängt, ifrån dig demoniska tankar, som Abram
dref roffåglarnes flock bort från sitt offer en gång.
Och likväl — oroliga tid! du har rätt: det ej höfves
skalden att klaga dig an, sonen att straffa sin far.
Har jag ej djupt förnummit, jag ock, i mitt hjerta din oro?
tviflets förfärliga ve, har jag, som du, det ej känt?
mins jag ej ännu de dar, då min ande sig öfvade fruktlöst
ack, med försök på försök sanningens höjder att nå?
Gud! det mig var för svårt, till dess jag gick in i din helgdom
och som ett tystnande barn aktade der på din röst.
In jag i stillheten gick, i bönens, och åter sig tände
hoppet i enslingens natt, stjernan bland skyarna likt.
Himmelens ljus — jag nu det förnam — sig speglar i hjertats
svallande våg ej förr'n svallet till hvila sig lagt.

Hulpet varder oss blott, om stilla vi blifva för Hjelparn,
blott genom stillhet och hopp styrka från ofvan vi få.
Derför till Eder, stillhet och hopp, som till skyddande magter,
hur sig må vända min verld, stadigt jag blickar och ber:
Heliga stillhet! sänk dig med frid i mitt innersta neder,
vingar, att lyftas till Gud, låna mig, vänliga hopp!

HELSNINGS- OCH FESTSÅNGER.

Till Johan Ludvig Runeberg.

(Tillegnan af Dikter 1855.)

Om dagens sol sitt öga vänligt sänker
till minsta ros, som hennes strålar nå,
hvi skulle du en sångmös ringa skänker,
som för ditt snille böjer knä, försmå?
Din ära klar som polens stjerna blänker
och aldrig, aldrig skall den nedergå:
kan jag ej öka, minska den — hvad mera? —
det bryr mig ej, jag söker intetdera.

Nej, blott min kärlek till den ädle Finnen,
som blef så dyr för alla svenska bröst;
hvad ljufligt hopp, hvad stolta segerminnen
till lif han väckte med sin lyras röst;
hur hennes toner bo i trogna sinnen
och skapa vår i sjelfva Nordens höst —
se! detta blott att kunna dig förklara,
o sångarkonung! skald jag ville vara.

Är jag det ej, likväl du mig förlåter,
om ej för annat, för min kärleks skull.
Den skönhetsverld, sig för min blick upplåter
hvar gång det klingar, dina strängars gull,
hvar gång din sångmö jublar eller gråter,
som örnen stark, som dufvan oskuldsfull —
den verldens åsyn skall kanske mig lära
en gång att sjunga din och Skandiens ära.

Din harpa hördes i min barndoms dalar
som vårens första fågelton så gladt.
Elgskyttarne, *Nadeschda*, *Hanna*, *Fjalar* —
hvad ljus de tändt i mina drömmars natt!
Och *Fänrik Stål* — hur mägtigt han hugsvalar
en sorgsen själ, då pertan flammar matt!
Ju mattare *den* flämtar i hans kammar,
dess högre glöd i lyssnarns öga flammar.

Den glöden släcks ej mer, ifrån en gnista
en helig offerlåga vorden re'n:
när dina strängar och ditt hjerta brista,
skall än den brinna med odödligt sken.
När tusen sångarnamn sin gloria mista,
ditt lefver qvar, du Suomis ögonsten,
du man, som Nordens folk på händren bära,
du minnets vakteld och du konstens ära!

Till Prins Gustaf.

Der gick en stilla klagan
bland oss som echo qvar
utaf den sköna sagan
om tredje Gustafs dar.
Den dager, ack! som grydde
en gång i Svithiod än,
som strålade och — flydde,
han sjelf var sol i den.

Med vemod Svea dröjde
vid riddarns urna fromt.
Hur mången suck sig höjde,
hans rum förblef dock tomt;
tills sångens genier funno
dig, Prins! i lycklig Nord
och utaf kärlek brunno
de tjustas vigningsord:

"Hvad glans ur kungaborgen!
o låt oss blicka dit!
Sin skepnad byter Sorgen
och blir en blyg charit.
En Gustaf än oss leder,
som i de flydda år:
än konsten får sin heder,
sin ära minnet får.

"Ej mer partier samlas
der *han* oss räckt sin famn:
det ungas och det gamlas
försoning — är hans namn.
Han skall förena begge
vid Minnets altarrand —
Uppå hans hufvud lägge
vi signande vår hand."

Så sjöngo de och vigde
dig in till sin chorag
och sedan dess för dig de
slå dina harposlag. —
Välan! du ljusets kämpe,
svik ej det unga hopp!
O bygg ännu ett Tempe
bland Thules fjellar opp!

Ej glömskans djup begrafver
hvad Svea ädlast vet:
de älskade Gustaver
nått sin odödlighet.
Till dig, till dig det bedjes
i Skandien af enhvar:
gif oss igen den Tredjes
åt sången vigda dar!

Nyåret 1852.

Till general Carl Akrell

(på hans sextionde tjensteårsdag).

Hvad vi gladt och hvad vi heligt känna
vid en jubelfest, en skön, som denna,
tolka trognast våra hjertans slag.
En elektrisk eld går genom salen:
hvarje öga söker generalen
hvarje glas med hans, blott hans, vill klinga
för hans ära på hans äredag.

Hell dig, ädle Gamle, trefaldt hell dig,
eken lik, som åldrig står och väldig
öfverskygger än en fredlig dal.
Höstens stormil icke henne böjer,
trygg hon emot skyn sin krona höjer,
hennes rot går djupt, och mellan bladen
sjunger tjusfullt mången näktergal.

Med ett sinne, mildt som harpotonen,
vän af folket på en gång och thronen,
emot båda har du fylt din pligt.
Om du förde pennan eller stålet,
ärans var den väg du gick till målet,
och blott ärans genier skrefvo texten
till din lefnads vackra riddardikt.

Lyser svenske krigaren i striden
djerf ej blott och eldig, som Peliden,
men, som Hektor, ridderlig och mild;
är hans själ, ej blott hans sköld, den blanka,
spegelklar, liksom en ädel tanka:
Patriark! hur skulle Nordens Clio
kunna glömma dragen af *din* bild?

Du var med, när sina krafter mätte
Europas folk och tidens jette,
himmelsstormaren, Napoleon.
Re'n hans lycka hade hunnit branten —
och de dagar då han föll, giganten,
öfvermannad i den vilda brottning,
sågo dina första lärospån.

Lübeck såg dig, *Dennevitz*, *Gross-Beeren*,
yngling ännu i den svenska hären,
störta modigt in i stridens svalg.
Galliens sol sjönk blodröd ner i vester —
och odödligt, fader! *Leipzig* fäster
lagerkransen på ditt gråa hufvud,
på ditt bröst din tapperhetsmedalj.

Högre magter gåfvo dig egiden
och ditt lif i friden som i striden
gjorde till ett enda segertåg.
Fåfängt dig bland kämpande och döde
hade kulan träffat, lik ditt Öde,
som dig på den långa vädjobanan,
om ock sårad, aldrig kufvad såg.

På hvad post man än dig ställa ville,
allestädes gagnade ditt snille:
likt en strålrik stjerna har det glänst.
Dagens fest, en veterans *Te Deum*,
är jemväl nationens jubileum,
ty hon vet ditt botten-svenska sinne
och *sin egen* ser i *din* förtjenst.

En gång, när den ändad är, din bana,
och du sjelf — en hopfäld segerfana,
Sveriges famn blir ditt förvaringsrum.
Men der krigaren ej mera blöder,
dit dig vinka sälla vapenbröder,
och bland dem dig räcker främst Carl Johan
åter handen i Elysium.

Intill dess stå vördnadsvärd ibland oss
och oss bind ännu, som förr du band oss,
vid ditt hjerta med din kärleks band.
Våra dagar råd af dig begära,
de ha mycket än af dig att lära,
och din moder än, den höga Svea,
hoppfull trycker sonens trogna hand.

Tyst ännu hon sitter och begrundar
tid som flyktat och den tid som stundar:
begge pekar hennes Norna på ...
Ej de rostat än de svenska svärden,
än de kunna blixtra genom verlden —
och om minnet oss ej fåfängt manar,
skall vårt hopp uti fullbordan gå.

Hur som helst de skickas, våra öden,
om oss lyckan bidar eller nöden,
hjeltars frihet eller hjeltars fall;
ett står fast — och aldrig *det* vi glömme —
att din trohets ädla efterdöme,
strålande som stjernan på vår himmel,
fosterjordens söner lysa skall.

1 Februari 1856.

Till doktor Josef Wallin

(då han flyttade från S:t Clara).

När älskad herde skiljes från älskad hjord,
när vännen rycks ur gråtande vänners famn,
de dö på läppen, afskedsorden,
sången sig löser i tysta suckar.

Och när, som nu, bland herdar en patriark
oss sista gången räcker sin trogna hand,
förlåtligt tacksamheten stammar
rörd sitt farväl till den gode Gamle.

För honom lefna'ns oro har kokat ut:
hvad deruti var vanskligt har dunstat bort;
men som en fällning qvar på bottnen
ligga det eviga lifvets perlor.

Som klarblå himmel öfver en sommardal,
Guds frid sig hvälfver öfver hans lugna tjäll.
Hans dag har grånat: herdestafven
grönskar dock härligt ännu, som Arons.

Ack, fjerrbelägen, fader! hon är, den ängd,
dit nu du går att flytta din herdestaf —
och Claras öga, fyldt af tårar,
säger dig bäst, hur du här skall saknas.

Ty sanning tecknad stod på din embetssköld
och fridens lära kom ifrån dig med frid:
som himlens ombud, ljusets kämpe,
redligt du stridde din Herres strider.

Dig gånge lyckosamligen i din skrud
hvarhelst en vingård Mästarn dig visar an!
Plantera der, som här så träget,
vattna och rensa hvar ädel telning,

att skönt de purpurfärgade drufvor må
till englars hugnad hänga på träden der
likt morgonrodnader emellan
löfven som susa för himlens vindar!

Så skall en himmelsk dager af stilla hopp
från ofvan gjutas än på din ålders qväll,
tills natten kommer och, välsignad,
herden går in i sin Herres glädje.

1856.

Till professor J. Sellén

(med ett exemplar af "Augusti Tidehvarf").

I älskad Romas namn
jag nalkas — lägger offret, min kärleks, i din famn:
du hennes ära tolkar sannt,
du korad är och invigd till hennes hierofant.

En töckenslöja låg
och dolde hennes anlet för skaldens tjusta håg:
men se! hon kastar slöjan af,
hon reser jettelemmar ur tusenårig graf.

De fly, som *du* befalt,
den långa nattens dimmor, från hennes forngestalt —
fly för ditt snilles friska flägt:
glad slår hon upp sitt öga, ur seklers dvala väckt.

Hon jublar: hon är din!
I *dina* spår din Ungdom går i dess tempel in — —
Hell, ädle forntidsprest! far fort,
för pilgrimsskaran öppna det helga templets port!

Tag vänligt här emot
den tafla, blygt jag lägger, men tacksamt, för din fot,
och stjernan lik i skyströdd qväll,
bland taflans bleka bilder som sol din egen ställ!

1851.

Vid en bröllopsfest i Beylon.

Uti Olympens skimmerhvälfda salar
satt Amor i sin moders knä och sof.
Hans dröm var om en mö i jordens dalar,
hvars trollbild honom följt till Gudars hof.
På kindens färg, på munnens lätta krusning
man kunde se, att han af drömmen njöt.
Ack! hon, som satte nu hans blod i brusning,
densamma var, på hvilken förr med tjusning,
men fåfängt hvarje gång, han tomt sitt koger sköt.

Ej kunde jag, så gerna jag än ville,
Gud Amor måla, der i knät han satt,
hur Cupidoner lekte kring den lille,
sig öfvande i tusen glada spratt,
hur Gudens moder, glömsk af allting annat,
log mot sitt barn och sakta smekte det,
hur Mars — förgäfves han sin själ bemannat —
framför den sköna gruppen hade stannat
å nyo vådligt snärjd i fina kärleksnät.

Ur sömnen sent omsider upp han spritter
och hviskar så, den kogerklädde pilt:
"Ej mer, o Cypris, slumra här jag gitter,
ett dyrbart ögonblick jag re'n förspilt.

Mig drömmen lärt, hur jag kan lättast kufva
en enslig Skönhets länge närda trots:
fast mild hon är, som i ditt spann en dufva,
af ingen yngling dock beveks den ljufva,
och mången eldig själ af längtan re'n förgåtts.

"Jag sett den Väna le i nöjets salar,
den skönsta stjerna, som på balen lyst;
jag henne följt i vårens gröna dalar,
der mot sin hulda fée hvar blomma myst;
jag henne sprida sett i syskonrunden
behagens anda, glädjens harmoni:
men hvad jag än ej sett till denna stunden,
den Skönas själ i mina bojor bunden,
det vill jag se härnäst: ej mer hon skall gå fri."

Så talte Cyprissonen, blid i hågen,
och modren smålog bifall till hans tal.
Å mjellhvit skuldra klang den lätta bågen,
som sprider öfver verlden fröjd och qval.
En stund ännu han dröjde: sina pilar
han brynte mer än hvad han eljest plär. —
"Farväl, Olymp!" — till jorden ner han ilar,
viss att han snart på friska lagrar hvilar . . .
och ack! hans gudadröms fullbordan se vi här.

Vi se en yngling med ett bröst i lågor,
som hvad han länge sökte funnit har.
Vi *henne* se, som på hans hjertas frågor
har gifvit rörd ett efterlängtadt svar.
Vi se den skönsta syn, som lifvet eger:
två ädla hjertan, gjutna hop till *ett*,
en vår, som oss sin blomstersaga säger,
en skatt af hopp, som guldets öfverväger,
en tro, som redo är att dela ljuft och ledt.

Ack! ingen smider sjelf sin lycka. Smeden
deruppe bor i Gudarnes Olymp.
Han sätter midt i öknarna ett Eden
och uti sällhetsträdet ymp vid ymp.
Hvad i sin himmel drömmer kärleksguden,
det, på hans bud, gestalt härnere tar.
Men vill du veta summan utaf buden,
så fråga brudgummen, så fråga bruden,
nej! gudasvaret läs i begges ögonpar.

Och när hon fullväxt är en gång, den lycka,
som spirar opp uti de ungas tjäll;
när fridens alla genier det smycka
och glädjen trifs der än i ålderns qväll;
när b å d a s kärlek, närd af himmelskt manna,
ler än i lockar grå, en vår i snön:
vid *denna* stunden då skall Minnet stanna
och säga oss, med solsken på sin panna,
att aldrig Amor drömt en dröm, mer sann och skön.

10 December 1857.

Vid general C. Akrells guldbröllop.

Allt svalare qvällen sig sänker,
men solen ur skyarna stänker
sitt guld öfver nejden och ler.
Med stilla, med dröjande blickar
från bädden af purpur hon skickar
sitt afsked till vandraren ner.

Och skönt i de flyende strålar
sig Hoppet, det vänliga, målar,
förklaradt af himmelens glans, —
står Minnet med rosor i håren
och gläds af de femtio åren,
åt hvilka det bundit sin krans.

O hell dem, de vördade Gamle,
kring hvilka i dag vi oss samle
med kärlek och jublande sång.
Hvarhelst dem beskärdes att vandra,
de trodde på Gud och hvarandra,
och aldrig dem vägen blef lång.

Hvarhelst mellan skären de seglat,
ack! mången en himmel har speglat
sig åter i tidernas haf;
och mången en glänsande stjerna
bestrålar det mål, dit de ärna,
en fridfull, en grönskande graf.

Men varm är den bön, som vi höje:
Än länge ibland oss de dröje,
förenta i nöd och i lust,
tills hemåt hvarandra de följa,
när lefnadens dynande bölja
dör hän mot de saligas kust.

Aug. 1857.

Vid ett silfverbröllop.

Som förr vid Hymens altar än I brinnen
alltjemt, I två, af ömhet och af hopp:
i murgrönsslingan af er ungdoms minnen
er kärlek glöder som en törnrosknopp.

Dock, ej som knopp: han mognat långt för detta...
Hvar gifs en glädje, skönare än hans,
då han i qväll ser minnets fåglar sätta
sig fridfullt ned på eder bröllopskrans?

Ett blad sig vänder nu i hans historia
— det är historien om en evig vår —
och kring er panna breder sig en gloria
och i ert öga springer opp en tår:

en tår af tacksamhet för hvarje knoppning,
som växt och mognat till en ymnig skörd;
en tår, som tolkar hvarje tyst förhoppning,
hvar hjertats bön, som ännu vill bli hörd;

en tår af fröjd, att rik är än den våren,
som silfverbröllopstjället smycka vill,
och att af allt, som hörer dagen till,
det blott är *ett* som fattas, — silfverhåren!

Er hell! — den vår, som ger sin glans åt festen,
från *himlen* (jag det vet) han bördig är:
han hittills klädt i ljus er väg — och resten,
hur än den slingrar sig, i ljus han klär.

Så låten då hans blommor dofta friska,
tills, när ett sekels fjerndel åter flytt,
de slå sitt milda öga opp och hviska
om samma lycka, samma frid på nytt!

1868.

Till Hjalmar C.

Du minns ju, säg, den tid af olympisk ro,
som lät oss trifvas hop i din fosterdal,
der glädjen fjärilsvingad lekte,
närd af chariter, omkring oss båda.

Af lust, af lågor svälde vårt fria bröst,
mot väna framtidstaflor vårt öga log;
ty verklighetens nakna klippor
hägrade skönt ur sitt blåa fjerran.

O Hjalmar, låt den bilden, vår ungdoms bild,
sin troll-lanterna ställa framför oss än
och *så* på lifvets bleka kinder
åter en morgonens rodnad måla!

När vintern bredt på jorden sin duk af snö,
när, liksom nu, han andas i kylig Nord,
ack, dröj på minnets kullar: tidens
vinter förgäfves dem öfversnögar.

Hur soligt der, hvad doft ur en himmelsk vår!
Hur ljuft att glömma der en förblindad tid,
som ler åt idealet, lefver
endast i tanken på flärd och njutning!

När kring din skogssjö stranden sig klädt i grönt,
när du besöker blommiga parken der,
af fågelsånger gladt omklingad,
svärmande, säll vid Cecilias sida;

o låt ditt öga hvila på detta blad,
hvar älskad hågkomst taga gestalt och lif
och flytta dig tillbaks bland forna
gyllene drömmar om vår och kärlek,

och tänk blott dervid: "godt! han ej vännen glömt!"
och återkalla troget hvar trolsk minut,
som mellan varma ynglingshjertan
knutit för evigt det sköna bandet!

1850.

Till en nyförlofvad enkling

(med ett ex. af Dantes skaldeverk).

Med myrtenkronan i de mörka hår
din brud dig flyttar snart till "sjunde himlen" —
Du går ej ensam mer bland menskovimlen,
ditt lif på nytt uppblomstrar, som en vår.
För visso knappt du känner sjelf igen dig,
och mången, som dig såg förut eländig,
din lycka nu dig hemligt förebrår.
Så gör dock icke den dig rätt förstår.
Och säg: att lefva för det egna Sjelfvet
allen — är icke det, att år från år
re'n här sig skapa dagligdags ett *helvet*,
der bättre, än i Dantes, ej man mår?
Det gifves ingen glädje, ensamt njuten,
som räcker till att adla lifsminuten:
sitt sällhetsmål en eremit ej når,
en själ, som liknar den förstämda lutan,
och intet solsken i ditt hjerta rår,
så länge som ditt hem sin sol är utan.
Men segrarn lik, som från en valplats går
med fröjd, fastän han blödt ur djupa sår
i hvirfvelen af krutrök och gevärseld, —
ur lifvets strid du går, som ur en *skärseld*,
om blott dig kärlek städse följa får,
den kärlek, ack, som icke läggs på bår,

men gör för evigt, evigt ett af tvenne
och — i din Hilda ger dig åter henne,
som re'n förklarad för ditt minne står.
Den kärleken med rätta högt vi prise,
der än, serafiskt ren som Beatrice,
han mellan jord och himmel bryggan slår,
än åter uti hemmet stilla brinner
och skingrar töcknen der, men ej försvinner
liksom en grann och flyktig meteor.
O det är han, blott han, som plånar spåren
af alla sorger ut, bortkysser tåren,
och gör i lust, i nöd, på englavis
af jemmerdalen sist ett *paradis*.

23 December 1878.

BLANDADE DIKTER.

Erotiska Toner.

What is love? Ask him who lives, what is life?
Shelley.

---

1. Det är du!

Det är du, min Ottilia, min endaste brud,
som mig flyr, som jag söker likväl...
Vill du lyssna, o säg, på de bäfvande ljud,
dem till lif du har väckt i min själ?

Om i ensliga lundar, som saligt bebos
blott af sång, blott af oskuld och vår,
står och glänser af perldagg en doftande ros,
det är du, som mig offrar en tår.

Om mig smeker en aftonens svalkande vind,
om en stjerna bestrålar min stig,
om en qvällrodnad färgar min bleknade kind,
det är du, det är tanken på dig.

Om, när morgonen purprar det blånande hvalf,
utur himmelska drömmar jag väcks,
räcker fåfängt min famn åt en flyende Alf,
det är du, åt hvars trollbild den räcks.

Om jag sväfvar i diktningens rymd någon gång,
om det glöder på känslornas härd
några toner af eld, någon svärmande sång,
det är du, som är sångarens verld.

Om, när sucken sig höjer, förklarad i bön,
den åt himmelen viger mitt allt,
om en längtan dit upp flyger eldig och skön,
det är du, som är bönens gestalt.

Ja, min sorg och min lust, hvad som skönast jag drömt,
hvad jag ljufvast har tänkt, såsom nu,
och den bilden, som trogen och tyst jag har gömt
i mitt innerstas djup, det är du!

1843.

---

2. Svärmeri.

O min drömda brud,
blott i blyga ljud
djerfdes jag om dig min bikt att stamma,
när i enslig qväll
från mitt sommartjäll
sången steg mot skyn som offerflamma.
Ifrån högre zoner
flöto englatoner
till mig ner och i mitt hjerta brunno.
Himlens ögon oss
lyste med sitt bloss —
dina kring min själ ett eldnät spunno.

Om, när barmens svall,
blickens perlkristall
röjde gryningen i hjertats vårnatt.
i din dal du stod,
oskuldsfull och god,
lik ett Majbarn, ur sin dvala mornadt,
och mot himlen höga
bedjarinnans öga
— likt Heliotropens — hän sig vände;
kunde jag dig se
genom tårar le,
och den eld försmå, som bilden tände?

Bild af ros och snö,
skall din kärlek dö?
skall jag ensam med min smärta vaka?
skall min sol gå ner?...
Ack — hvad är det mer?
Lär dig, själ! att älska och försaka!
Evighetssekunder
äro lifvets stunder,
men dess gåtor lösas ej på jorden.
Glöd, du ljufva brand!
i ett bättre land
tyder kanske *du* de dunkla orden.

3. Segelfärden.

Re'n gråner qvällens glöd till aska
på vesterns härd
och månbeglänsta vågor plaska
i enslig fjärd.
Sin lek han slutar,
den yra vind,
och blomman lutar
i ro sin kind.

Kom med ombord, min hulda flicka,
vår färd blir skön,
o kom, att aftonsvalka dricka
med mig på sjön!
Du ler och följer
din yngling åt
och böljan sköljer
med lust vår båt.

Hur snabb hon ilar, glädjerusig,
och skjuter på!
hur vacker viken dallrar, krusig
och dunkelblå!
Hvad doft af rosor
båd' när och fjer
från tusen kosor
oss vinden bär!

På böljan flyr så lätt vårt segel,
som jagad gam,
och kring oss spänner insjöns spegel
sin gröna ram,
med blommor fållad
af vårens gud
och öfversållad
med fågelljud.

I djupet ned så blida blinka
små stjernors bloss
och löfskogsklädda holmar vinka
ur fjerran oss.
Som förr sin fåra
vår julle skär
och utan åra
dit hän oss bär.

Af tjusning stum Najaden lyssnar
din sång uppå
och sällhetsdrucken Zéfir tystnar
vid den också:
de vågor hvälfvas
i jubeldans,
lätt som en Elfvas
i månens glans.

O fick, som nu, jag evigt sjunga
blott med din röst!
O fick, som nu, jag evigt gunga
invid ditt bröst!
En himmelsk sjöfärd
blef lifvet då:
de sällas överld
jag funne så!

4. Valsen.

Tyst öfver jord, öfver himlar
smyger den skymmande natten som gäst,
men i gemaken vimlar
gladt en strålande fest.

Gratier, ordnande balen,
vänliga skalkas i jublande ring
och, som fjärlar, i salen
flyga tonerna kring.

Sköna gå musikens vågor,
hjertats vågor likaså:
skönt de lysa, silfverkronans lågor,
hennes blick mer skönt ändå.

Men hvi dröjer hon, den blida? —
Gerna *i* min sida sitt,
tjusarinna! — ack! men *vid* min sida
är ju rummet också ditt.

Blott med dig jag svärma finge,
natten blef en himmelsdrill,
på hvars zéfirlätta silfvervinge
englar mornade sig till.

Ändtlig nalkas, lätt som morgonvinden,
mig till mötes fagra mön.
O hvad purpurrosorna på kinden
trifvas väl ihop med snön!...

Sköna bild af Terpsichore,
stunden far med ilens snällhet:
tro mig, ljufva, blott en dåre
vet ej af, att hon ger sällhet!
Flyger du i festens salar
vid min hand, när välljud leka,
om en fröjd *mitt* öga talar
ack! den *ditt* ej näns att neka.
Jord och himmel — allt försvinner
i den saliga minuten,
men en verld i stället finner
jag i mina armar sluten.
Lysen, ögon! I, som blicken
in i hennes själ, den rena!
Mysen, läppar! I, som dricken
hennes andedrägt, den lena!
Hand, som darrar lätt i hennes,
vågar du den mjuka trycka?
Tyst, o hjerta! re'n du kännes
rusigt slå af gudars lycka!

Ack! i det glädtiga vimmel,
svärmande hopp!
leende, himmel på himmel
bygger du opp.

Toner, som svindlande kryssen
kring hennes barm,
lyckliga glöden och kyssen
tjuserskan varm!

Söken, o söken och finnen
svar hos en gud,
känslor, som bäfvande brinnen!
hviskande ljud!

Ljufva flicka! valsen slutar,
vimlet tystnar efterhand,
och ditt sköna hufvud lutar
tankfullt i din hvita hand.

På divanen må du hvila,
trött af dansens äfventyr,
för att snart sylfidisk ila
bort till nya, täck och yr!

Snart låt mig åter få föra
dig i den glada rund,
ljufvaste gåtor få höra
hviskas af purpurmund!
Lär, o lär mig
att du är mig
huld för mer än blott en stund!

O! hur ditt tindrande öga
mildt på den bedjande ser!
Stjernan, som ler i det höga,
ej så förtjusande ler.

Rosens är blek mot *den* fägring,
hvilken omstrålar min brud.
Natten förgår som en hägring,
buren på tonernas ljud.

1844.

5. Afskedet.

Nejden mörknar, öfver berg och lunder
spänner himlen ut sin stjernepell,
men hur gerna dröja derinunder
trogna hjertan i den varma qväll!
Hulda flicka! när härnäst den skära
slöjan bredes öfver sjö och skog,
går du ensam, ensam, till den kära
blomsterdal, der mitt farväl du tog.

Mins du ännu — ack! för längesedan! —
första gång vi måste skiljas åt?
Mörk låg jorden som ett ödsligt nedan;
afskedssången var melodisk gråt.
Glädjens stjerna sig i dimmor gömde,
vår förhoppning bar en vissnad krans,
och ur skyn en sorgsen måne tömde
på vår stig sin bleka aftonglans.

Nu en annan himmel ler, en annan
måne skiner vänligt deruppå;
inga töcken skugga liljepannan,
inga tårmoln skymma ögon blå.
Klart i dina blickar hoppet lågar,
fastän snart din yngling fjerran far.
Ack! men dock han tusen gånger frågar,
fast han redan läsit tusen svar,

frågar, om du skall de offer minnas,
som han lade på ditt altar glad?
minnas, huru han sin huldgudinnas
löjen, tårar, toner ömt tillbad?
hur i vårens doftuppfylda lunder
af dess blommor han dig kransar knöt?
hur i hoppets segerdruckna stunder
dig — en verld! — han till sitt hjerta slöt?

Du skall minnas — o, så hviskar sucken,
den jag fångar från din purpurmund;
du skall minnas — så din tår, förstucken
ibland kindens rosor denna stund!
Du skall vårda ömt den murgrönsranka,
minnet flätar omkring hoppets bild, —
varm som älskarns kyss, som brudens tanka,
som din egen bön, så ren, så mild!

O! när så, som nu, ditt öga skådar
upp på mig med blick, så himmelsblå,
och dess stjerneglans en morgon bådar,
full af blommor, åt oss unga två;
när din suck, till Gud af englar buren,
ljuft bekräftar hvad ditt öga sagt:
o! då känner sig min själ besvuren
evigt, evigt af din oskulds magt.

Evigt! så vår lösen klingar — Echos
röst i dalen hviskar den och dör — —
Om vi än af lyckans löfte svekos,
sviker kärlekens dock ej derför.
Utaf åren, hulda öga! svalkas
ej den själ, som ur din himmel ler,
och ej skall en annan fjäril nalkas,
purpurläppar! rosorna på er.

Nej, den bönen, som så blygt I stammen,
att er älskling få en gång igen,
bäckens sus och lundens är ett amen,
echos suck ett amen är till den.
Stjernan sjelf deruppe gerna unnar
rena hjertan all sin salighet
och som härold går hon och förkunnar
för Allfader hvad hon ser och vet.

Skönt för elfvorna på ängen lullar
himlens ljumma vind ett requiem,
medan nattens gud sin mantel rullar
ut som brudpell öfver oss och dem.
Af förtjusning Lunas strålar skälfva,
när hon ser, o älskade! på dig:
det är säkert — tänker hon — en elfva
som i svärmarns famn förirrat sig!

Såg du ej hvad silfverskyar drogo
öfver festet nyss å vestanled?
Englar sutto på enhvar och logo
när de lyddes till vår trohetsed.
Hörde du ej nyss ur poppeldungen
vakans sång — nu börjar den igen —?
Ej förgäfves är den sången sjungen,
nej, vår lefnads lycka bådar den.

Ack! mot jordens både lust och smärta
skyddadt af din kärleks amulet,
hoppet stilla hviskar i mitt hjerta:
om en *evig* sällhet hviskar det.
Diktens rosor oron mer ej söfver —
se, de spricka ur sin knopp alltre'n,
ack! ty himlaboren derutöfver
strålar såsom sol *din* bild allen.

Må han blänka ren som nu han blänker
— ej af tiden han fördunklas kan! —
tills en annan natt oss återskänker,
gladare än denna, åt hvarann...
tills mitt hjerta, tröttnande att sakna,
fordrar, älskade! tillbaks sin hälft
och, när lyckans timma hunnit vakna,
får i dig till sluts igen — sig sjelft.

Ord till musik af Mendelssohn,

ur *Lieder ohne Worte.*

1. Svensk ynglingasång.

(Op. 19, n:o 4.)

Vårt fosterland — ej fins ett ord, som klingar
hvart ädelt sinne så till behag.
Vårt fosterland — mer fast ett band ej slingar
sig om vårt slutna fostbrödralag.
Hvem kunde glömma denna högblå himmel,
flammande af norrskensglans och stjernevimmel,
dessa fjell och dalar,
denna Häfd, som talar
om vår äras en gång stora dag?
Band att knutna se och brutna, nog det blir oss gifvet:
Sverige, Sverige binder oss, I bröder, hop för lifvet.

Och gryr den dag, då detta land, det kära,
vid namn oss ropar högt och begär
att lif och blod vi offra för dess ära,
för allt hvad dyrt, hvad heligt oss är;
då mellan bröder skall beseglas bandet
och all verlden se att än är Nordanlandet
frie männers moder,
att tillhopa bo der
kraft och tro, som förr de bodde der.
Framåt då, med svärd i hand, att rädda dig ur nöden,
Sverige, Sverige, gå vi gladt, vi gå för dig i döden.

1879.

2. Aftonstämning.

(Op. 30, n:o 3.)

Högsommarsol sig öfver skogen sänker,
omhvärfd af hvita, lätta silfvermoln.
Insjön ur fjerran, lik ett öga, blänker;
daggens demanter le i blomsterskåln.
Fjärlar omkretsa väna rosenkalkar:
kärlek, blott kärlek hviskar hvarje vind
i lummig lind .... i lummig lind .....
Ack, af den flägt, min heta panna svalkar,
svalkas dock ej den längtan, mig förtär.
Himmel! det är
dig jag begär,
dig jag vill hinna, men ej hinner här.

* * *

O att mig bure snart en engels vinge
bort till den nejd, jag anat här ibland!
O att det anlet re'n jag skåda finge,
ack, som mig lyst i drömmens underland!
Jordlifvets oro ner i stoftet böjer:
glänsande stjernor vinka, grupp vid grupp,
mig tyst dit upp .... mig tyst dit upp .....
Stilla, o hjerta, fastän engeln dröjer!
Lär att förstå den längtan, dig förtär!
Himlen det är,
som du begär.
Älskande själ! du den ej hinner här.

1879.

3. Sursum corda!

(Op. 62, n:o 4.)

Orolig är,
o Gud! vår själ
och hvilar icke förr'n i dig hon hvilar.
Vår suck begär
ett evigt väl,
men ej hon ser hvad sucken innebär.
Den fröjd, hon eftertrår,
ej här hon når
— ack! sjelf hon nås af mörkrets pilar.
Men fast i allan tid
öss möter strid
på all vår väg i tåredalen,
sorg, fruktan, väntan och
omsider döden, dock
från ofvan väpnas vi mot jordeqvalen. —
Så höj dig, själ! i ljus
upp till Guds berg och hus
på trons och bönens hvita vingar.
Då skall du hvila få
vid sången, som ifrå
Guds harpa klingar.

. . . . . .

Ske alltså!

1879.

Esaias Tegnér.

(Till T. med ett ex. af skaldens "Efterlemnade skrifter".)

Du frågat en gång ej, men hundra gånger
mig om den store skalden och hans sånger.
Om *skalden*, ja — ty sätta *du* ej kan
i fråga värdet utaf *menniskan*.
Likväl (om jag får helt uppriktig vara)
just dervidlag du vill mig tyckes fara;
ty *skald* och *menska* gå ej så i sär,
som du för visso förestält dig, här:
hvarannan ömsesidigt de förklara,
jemt opp den ena, hvad den andra, är.
O! den som sjöng hvad ej han genomlefvat,
han vore vandrarn lik, som fram sig trefvat
å töckenstigar, eller — om du vill —
emellan blindskär, der ej fyr syns till.
"Hur skulle det i sången lefva kunna,
som aldrig lefvat i din egen håg?"
Hvi skulle du ej gerna skalden unna
sin bild att spegla i Kastalias våg?
"All poësi är lyrisk." Hemligheten
af hennes trollmagt ligger i — poëten.
Ur djupet af hans bröst hon springer fram,
nu barnsligt yr, nu pythiskt allvarsam.
Sig bäst han målar i de verk, han gifvit —
och nog du mins, hvem dessa orden skrifvit,
förklarande sin lefnads iliad:
"Natur och Gud och menskor sjöng jag glad;

egentligt lefde jag blott, då jag qvad."
Tegnér — hur ljuft vid detta namn att värmas,
helst när af mygg parnassens topp omsvärmas! —
en fjäril ibland sångens arbetsbin,
var — ej som de, men glänsande, men fin,
för egendomlig för att kunna härmas
och framför allt (ursäkta min latin
blott denna gång) *ingenio abundans.*
Han skönhet ville, men tillika vett.
"*Hans tempel står i ljus och lågor*" ... Hvem har sett
ett skimmer, skönare än den rotundans,
en diktning *så* med lifvet vorden ett?
Dock — han, som glad emot sitt slägte lett,
hvi såg han sist i slägtets lif — en "hunddans"?
Det vålde blott den svartalf, hvilken fast
vid skaldens hjerta bet sig, tills det brast.

Det lider icke mer, det rika hjertat.
Hvad sångarn fordom glädt, hvad honom smärtat
är, flydda drömmars minne likt, förbi
der, hvarest allt är ljus, är harmoni
och namnet ej, som här, af lögnen svärtadt ...
Ack! vexlar tycket, såsom dagens vind,
och söker mången, som är kanske blind
för *egna* fel, sin ära helst i *andras*,
hvad under då, att Frithiofsbarden klandras,
att re'n förgätes hvad han skönt oss skänkt,
hvad godt han velat eller stort han tänkt? ...
"Ett kors är denna verld för alla ljusets söner,"
det är hvad framför andra skalden röner,
och många skeppsbrott solen skiner på,
som honom — hopen ej — till sinnes gå.
Hans själ är känslig, är en sensitiva,
och allt han gifver hvad han har att gifva,

hvad hvarje ädelt sinne djupast rör,
de idealer, som han svärmar för
och som med strålar fylla sångartjället, —
men ack! hvad är det, som han får i stället?
Ger man kanske den *lefvande* sitt pris,
så blir man mot den *döde* orättvis. —
Den fosterländska sångens krönte Primas,
det skönas öfverprest och det sublimas,
i Diktens verld, der allt hos oss var strid,
har kungligt ropat ut sitt: *Varde frid!*
och *hennes* byggt ihop med ljusets tempel;
en Frithiof sjelf, men af besinning styrd,
som få han lemnat oss ett stort exempel
af svensk ej blott, men attisk snilledyrd
och så på tiden tryckt sin storhets stämpel...
Men hvarje Storhet — det förblir dervid —
om jettevulen ock som en Alcid,
är likafullt — ett barn utaf sin tid.
Ehvad vi honom tadle eller prise,
vi döme vrångt, om detta vi förbise,
och falska vittnesbörd den store bär
du jemväl, om du glömmer, att det är
(han sjöng så sjelf) "en annan magt, som styrer
förståndets män och fantasi'ns martyrer".
Martyr i mycket, mer än mången ann',
han var i allt — i lif som dikt — en man.

1877.

Skirners färd.

Stum, med drömmande blick, med bleka kinder,
sitter sonen af Njord i höga Hlidskjalf:
tärd af eviga lågor
suckar hans längtande barm.

Nätter tre gånger tre han bida måste,
förrän möta han får i gudalunden
mön, hvars armar ett skimmer
spridde kring himmel och haf.

Der hon strålade skön i Gymers gårdar,
henne Vanernas drott med tjusning röjde.
Snart han sände sin Skirner
neder till jettarnes land.

Ej hon anade dock, den fagra Gerda,
Gudars saliga lif, och ej bevektes,
förr'n besvärjelseorden
slogo dess häpnande själ.

O hvad rusande fröjd hon snart skall röna,
när, lik sommarens ros, af daggen fuktad,
hän hon rodnande sjunker,
Frej, i din lågande famn! —

Svaga dödlige! dig odödlig sällhet
ljusets älskande Gud dig att famna bjuder:
ack! vid glittrande gruset
fjettras din bländade hug.

Såg du vårdagens sol? En jord låg somnad
djupt i bäddar af snö och kalla dimmor,
tills de lifvande strålar
brunno på slumrerskans barm.

Såg du kärlekens sol? En själ, som slumrar
djupt i bäddar af snö och kalla dimmor,
upp ur vintriga dvalan
väcks af hans himmelska kyss.

Till hans strålande brud för evigt ämnad,
sjunk, o själ, i hans famn med milda tårar.
Dig ock sändes en Skirner
neder till skuggornas land.

1854.

Persephone.

Ej drömde hon om den herskarspira,
som henne bidde i Stygierns sal:
att plocka rosor, att kransar vira,
hon ilat hade till Ennas dal.
Då såg hon Pluto,
han kom med fart . . .
och båda suto,
ett brudpar snart
på Hades-thronen — hur underbart!

O själ, som sorglös din tid förhalar
bland jordefröjder förutan tal,
du måste bort från de blomsterdalar,
du måste — har ej ett annat val —
ohörsam blifva
mot sinnets bud,
åt döden gifva
dig sjelf till brud,
om du vill throna en gång hos Gud.

1874.

Artemis' kärlek.

Med kinden i brand, till Carien hän
hon ilat lätt, som en flyende hind,
och suckar sakta, som vårens vind,
med knäppta händer, med böjda knän: —
Endymion!

Ej spänstiga bågen, ej kogret hon bär
å glimmande skuldra, skogarnas mö;
ej jagtens älskade värf förströ
den tysta längtan, henne förtär: —
Endymion!

På Latmos' klippa han somnat nyss
den yngling så ljuf, den jägare skön.
Gudinnans blick är en lågande bön;
på slumrarns läppar brinner dess kyss: —
Endymion!

Så Skönheten älskar drömmarnes vän:
hon kommer, som fordom, Olympen ifrån,
men, vaken, ej ser henne jordens son —
nej, blott när han slumrar, famnar hon än
Endymion.

1854.

Dionysos' födelse.

Till sångs af guden i ditt bröst befald
— på intet annat vis — är du en skald.
Med all din konst blott tiden fåfängt ödes,
om ej Thyoneus i ditt hjerta födes.

Som guden föddes fordom, föds han än,
ännu har Semele sin Zeus till vän,
och *denna* är den skönaste af lotter,
när så det går din själ som Cadmi dotter.

Hon ville se sin brudgums majestät:
med offret af sitt lif hon gjorde det.
Åt ljungeldsflamman måste sjelf hon offras,
om hon till gudamoder skulle soffras.

Den höge ljungarn, klädd i lågoskrud,
steg ned från thronen till sin arma brud.
Dock — blixten blott det jordiska förbrände,
ett högre lif hos sig hon dagas kände.

Så själen, se'n en blixt i den slog ner,
af tiden glömsk blott evigheten ser.
Idén är blixten: himlen honom sänder
och inom oss det högre lifvet tänder.

Du ljungeldsflamma, om du oss förtär,
välan, en helig eld ur skyn du är.
Bränn slagget bort från andens malm och lys oss,
tills i vårt inre födes Dionysos!

1854.

Örnen.

Om tankens genius och sångens
i verlden du ej funnit än,
på blickens ljungeld och på gångens
känn honom dock i mig igen:
ej med din håg vid stoftet stanna,
ej blicken sänk, ej ryggen krök,
men skåda fri, med lyftad panna,
mot himlen opp och honom sök!

Der träsket sväller utaf gyttja,
fritt må vampyren flaxa der,
men *jag* vill mina vingar nyttja
till vallfart inom ljusets sfer.
Mot etherns höjd, mot solens bana,
när stolt och djerf min färd jag styr,
ej jordens småkräk målet ana,
ej jordens qvalm min längtan bryr.

I molnen upp mitt bo sig sträcker
med utsigt öfver jordens hörn:
mer högt likväl den längtan räcker,
som bär i skyn den fria örn.
Och åter, se'n jag trött mig lögat,
jag vänder glad ur solens bad,
jag fäller vingen, sluter ögat
i skuggan af min hvilostad.

Snart har sig dock mitt öga hvilat,
min vinge spännes åter fri,
och rymderna, der förr jag ilat,
trygg som förut jag ilar i.
Hur skön är ej den pilgrimsfärden,
när högt jag sväfvar ofvan skyn,
men djupt inunder ligger verlden
och blånar för min druckna syn!

Hur fri den zon, der nu jag svärmar,
hur ren mot den, hvarifrån jag kom!
Mitt mål jag mer och mer mig närmar
och har ej lust att vända om.
Den verld, der dunkla magter throna —
det är ej den jag stammar från:
min far i skyn bär ljusets krona
och han skall kännas vid sin son.

Den arma verld, der lögnen täflar
med sanningen om spiran än
och ömsom englar, ömsom djeflar
i ständig vexling föra den —
ej mer min håg den verlden lockar:
dit himlars Drott mig vinkar huld
jag flyger glad och stjernor plockar
till perlor i hans kronas guld.

Hvarthelst *han* ser, der blommar våren,
harmoniskt klingar sferers klang,
till evigheter adlas åren
och tingen få ett sammanhang.
I flyn, I flyn, I nattens spöken,
der blott hans skugga möter er,
och lifvet har ej mer en öken,
och Skönheten står upp och ler.

Och fullt med gyllne runor rista
Seraferna hans diadem:
från skapar-dagen till den sista
de glimma på hans mantelbräm.
En blick igenom rymden blickar
och tänder solar — det är hans!
och himlars här sig sammanflickar
omkring hans hjessa till en krans.

Den ljusets källa, som jag tömde
så mången himmelsk droppe ur,
de drömmar, jag i molnen drömde,
omstrålad af den blå azur,
hvar hög mystèr, hvars uppenbaring
det låga stoftets träl ej fick —
allt skådar jag i skön förklaring
vid glansen ifrån ljungarns blick.

Af gudars fröjd mitt hjerta sväller:
hans thronsal får jag nu bebo!
vid sjelfva thronen jag mig ställer
och blixten bär i mägtig klo.
Det Högstas tolk, det Onämnbaras,
en blick af mig ger sekler dag
och mina vingslag återsvaras
af evighetens pendelslag.

Ej mer behöfver jag förveten
de gyllne gåtor undra på:
jag tiden mätt och evigheten,
en samnad bild af begge två.
Och när en sol ej mera skiner,
när ej ett jordklot rullar mer,
jag ur de krossades ruiner
sig nya verldar bilda ser.

1853.

Ur natten.

Stigen I åter, Olympiska mör,
ned vid den bön, som min sång eder bringar?
Förr'n den är lyktad jag susningen hör
re'n af de glänsande vingar.

Ja, jag är bönhörd: ej mera mig når
sorlet af menniskors äflan och fejder,
flyttad af er till en blommande vår
uti hesperiska nejder.

Der I åt drömmaren fläten en krans,
lagerbesmyckad och doftrik af ambra,
sväfven omkring mig i skimrande dans,
byggen ett luftigt Alhambra.

O hur det skiner, det féiska slott!
O hur jag tjusas i pelaregången!
Hellas och Rom för mitt öga ej stått
skönare ens uti sången.

Forntid och framtid till mötes mig här
glimma, som praktfulla hägringar glimma . . .
Himmelska bilder! hvi flykten I, när
morgonen tänder sin strimma?

Ack! innan ännu han stigit igen
upp ur sin bädd på de rosiga molnen,
ilen I hän från er svärmande vän
eller, som glöd, I förkolnen.

Flyn då! Förgäfves er offrande prest
qvar eder hölle; men *ett* vill jag be er:
kommen, då natt står på fästet härnäst,
åter, I strålande Féer!

1852.

Lyckan.

I mitt ensliga bo hvilken tjusande Fé!
kring mitt läger hvad skinande ljus!
Hennes anlete skapadt mig syntes att le,
hennes röst var som vårvindens sus:

"Ej mig fråga, o yngling, hvad namn som jag bär:
som din brud må du dyrka mig blott!
Ur de himmelska salarne stigen jag är
att försona dig mildt med din lott.

"O för länge, för länge ditt hjerta var kallt,
på mitt bud skall det börja att slå;
ty den glädje, du drömt, får af mig sin gestalt
och din väg strör jag blommor uppå" ...

Det var Lyckan, som log ... O hur lyste min natt
af den dröm, der jag såg hennes bild! —
Men när eldad jag lopp, för att få henne fatt,
var alltjemt dock min möda förspild.

Och när morgonen körde sitt gyllene spann
på de purprade skyarne opp,
den gudomliga spårlöst med drömmen försvann,
se'n hon gäckat mitt flämtande hopp.

1852.

Hvi klagar du?

Hvi klagar du? Ler ej mot dig naturen
i vårens purpurkrans, i höstens gull?
och hänger ej den hvälfvande azuren
af millioner milda stjernor full?
Hvar fågelsång, du hör i skog och dalar,
hvar ros, som doftar ljuft i lundens famn —
allt ju om evig kärlek till dig talar,
allt prisar ju med fröjd Allfaders namn.

Hvi klagar du? Ser du ej lifvets öden
af honom sin gestalt och mening få?
Om du af lyckan mötes eller nöden,
är det ej han som sänder begge två?
Om du ej ordet finner till hvar gåta,
som tiden ställde mörk inför din syn,
ack! skulle dårligt du deröfver gråta
att du förklaring får blott ofvan skyn?

Hvi klagar du? Är ej den lugna griften
det säkra målet för din vandrings lopp?
Bestrålar icke lifvets alla skiften
odödlighetens himlaburna hopp?
Är döden ej en engel, ställd vid randen
af tidens haf, en mild, fast allvarsam?
Snart för han öfver dig till andra stranden,
ej mer du klagar, då du hinner fram.

1854.

En svensk militär.

Har än du ej skådat den ädlaste typ
af kraften, med vettet och mildheten parad,
ett mod utan vank och en tro utan kryp
och nordmannabragdernas gåta förklarad;
välan, du kan allt lära känna det, när
du betraktar en svensk militär.

Ej likar det honom, det glittrande träsk,
der flärden begrafver sin kraft, sina fyrkar;
sin flicka han dyrkar, men ej som en fjesk,
sin vänliga Norna i henne han dyrkar.
Och huldrik, o tärna i Norden! du är
framförallt mot en svensk militär.

Hur ömt han beveks af en tjusande mö,
dock högre han skattar sitt svärd och sin Bibel:
för dem vill han lefva, för dem vill han dö,
och aldrig han vacklar af svek eller tvifvel;
nej, trohet mot Gud och mot konungen lär
du dig godt af en svensk militär.

Soldaterna vet han att elda: gif akt
vid trummornas ljud på det flammande modet!
Sin blågula fana de följa i takt
och ingen besväras af stiltje i blodet.
Förgäfves mot dem gör sig ryssen besvär,
när de ledas af svensk militär.

Må verldsträlen äflas för tusende mål
och svettas att skaffa sig "litet af hvarje":
en arm utaf jern och ett bröst utaf stål,
förakt för den fege och trots mot den arge,
mot riddarelagarne lydnad — se der
hvad han älskar, en svensk militär!

Må veklingen vinkas af yppig divan,
se'n trött sig den arme arbetat — i dansen:
så gladt som till dans på sin blodiga ban
går krigarn att plocka den vinkande kransen.
Han tröttnar ej, han: ty han äran begär
till sin brud såsom svensk militär.

När det dundrar som bäst ur kanonernas svalg,
när kulorna hvina, gevärselden blossar,
då har han sin lust i den heta batalj
der han ljungar i spetsen för svenska gossar;
och ärligt han löser den ed, som han svär
åt sin moder, en svensk militär.

Ty modren är hjeltarnes heliga jord,
och hoppfull hon ammat sitt barn vid sitt hjerta,
och vidt hennes ära kring verlden är spord,
densamma för evigt i glädje och smärta.
Med bragdernas minne den älskande när
hvarje son, hvarje svensk militär.

Med stolthet, o moder! du räknar de ärr,
dem sönerna få på sitt bröst och på pannan:
det är deras lön: och fast ofta tyvärr
du ej åt dem eger att ge någon annan,
dock troget och varmt har i lifvet dig kär
och i döden en svensk militär.

1854.

Soldat-sång.

Framåt! oss folkens stämma manar:
gif akt, kamrat! på hennes bud!
Valkyrian går framför och banar
oss väg i blodig segerskrud.
Framåt, som du var van,
o svensk! på ärans ban
framåt, att ljus och frihet värna!

Den röst, som eldat våra hopar,
vi veta, hvar den kom ifrån;
ur kämpekumlens djup den ropar
till oss, kamrat! med åskans dån:
Framåt, som du var van,
o svensk! på ärans ban
framåt, att hjeltars grafvar värna!

Ha fädren mägtat allt försaka
som offer åt hvad kärt dem var,
att skydda härd och barn och maka
en ärlig man sitt blod ej spar.
Framåt, som du var van,
o svensk! på ärans ban
framåt, att hemmets lycka värna!

Kring älskad fana brödrakretsen
vi troget sluta, gossar blå!
Vår konung går för oss i spetsen:
till seger vi med honom gå.
Framåt, som du var van,
o svensk! på ärans ban
framåt, vår ädle kung att värna!

Hvem vill sitt land, det gamla, kära,
af lejda trälar trampadt se?
Hvem för dess välgång, för dess ära
vill ej med glädje lifvet ge?
Framåt, som du var van,
o svensk! på ärans ban
framåt, att Wasars vagga värna!

Framåt, I Sveas barn! Kamrater!
i edra fäders fotspår gån!
Mot fräcka skaror af sarmater
bevisen hvad I än förmån!
Framåt, som du var van,
o svensk! på ärans ban
framåt, att Nordens framtid värna!

1855.

Djurgårdsbesöket.

Re'n längtande jag står och dricker
på Logårdstrappan vårlig vind
och gläds för hvarje ros som spricker
i purpur ut på dagens kind.
Du sköna Majdag! än du finner
mig såsom fordom frisk och varm,
och ej din sol mer eldigt brinner
än sången brinner i min barm.

Af vårens fröjd att ljuft berusas
jag hastar mig till båten ner.
Hur lätt de gyllne vågor krusas!
hur glänsande azuren ler!
Af högtidsskaror hvilket vimmel,
som trängas att om bord få gå —
hvar panna klar som Nordens himmel,
hvar blick som solens deruppå!

Är "Ægir" ej ännu densamme?
Jo, som i fjol han skjuter fart.
O muntra färd! Vi äro framme
vid målet, vid det kära, snart.
Jag helsar er, I Djurgårdsekar,
du Bellmans bygd, jag helsar dig,
och er, olympiskt glada lekar,
som re'n ur fjerran vinkat mig!

Hvad skönt, hvad älskvärdt Stockholm eger
som i en brännpunkt mötes här.
Sin saga här den Orfeus säger,
hvars bild det helas trollmagt är.
Hvart jubel, som du här förnimmer,
hvar fest, som bländar här din håg,
det är som om ett återskimmer
från Gustafs tid deröfver låg.

Ej länge dock jag dröjer stilla
begrundande vid Bellmans byst:
jag vandrar uppåt Byströms villa
och nejdens taflor ögnar tyst.
Hur skönt till teckning de sig arta!
O hade jag en pensel blott
för denna rika landskapskarta
i ljusgrönt och i himmelsblått!

Framför mig vikens spegelyta,
den solen strör sitt guld uppå
och hvarest lätta jullar flyta,
likt hvita svanor, då och då;
palatser, tempel, torn och lunder
i fjerran strödda om hvarann —
jag kan ej måla dessa under,
blott tjusas utaf dem jag kan.

Och jublet se'n härnedanföre
af Stockholmsverldens karneval?
Det är som när en flod vi höre
framsorla i en blomsterdal.
Dig sorlarn söker, o Novilla,
och, Tivoli, din vigda krets,
der löjen leka, toner drilla
och Bacchus står med bålen tillreds.

Se, lätta som för vinden agnar
och hvar med sin gudinna i,
de flyga hän, de granna vagnar,
mig och min tysta fröjd förbi.
Du vackra verld, om du vill njuta
din lyckas fördel, njut den rätt:
låt Våren dig i famnen sluta
och fritt på hennes knä dig sätt!

Ack! om ej verlden vet sin fördel,
jag vet den dock, du blida Fé!
jag lösa vill, o Vår! din gördel
och dig i naken fägring se;
uti ditt sköte vill jag somna
vid blomsterdoft och fågelljud
oeh i en salig dröm fullkomna
hvar bild, som än ej bar din skrud! — —

Dock — här jag får ej hvila länger
med glädjen kring mig på parad.
I skogens sal jag in mig tränger
och lyss till trastens serenad.
Hur mägtigt han min själ berusar,
när i hvar ton jag höra får,
att det är kärlek blott som brusar
i pulsarne af lifvets vår!

Se der, af ingen fördom bunden,
en ungdomsskara möte stämt
inunder dunkla furulunden,
en valplats nu för lek och skämt.
Det är så skönt, när qvällen fyller
med doft och toner hvarje stund,
att sorglöst bygga sig idyller
i vårens och i Frejas lund!

Förbi jag går. Hvarthän? Hvad söker
mitt muntra öga mer till slut?
Framåt, der stigen smalnad kröker
sig mellan sippor österut! —
Ett echo hit, men brutet, ljuder
af glädjesorlet fjerran från,
och mig till ro derborta bjuder
den undangömda blomstervrån.

Der hvilar mellan smärta tallar
en flicka, smärtare än de:
en purpurmun, en barm, som svallar,
två ögon, som likt stjernor le.
Hur skönt de runda armar flätas
i gräset samman med en väns,
och lifvets qvalm och köld förgätas
vid vestans kyss och kärlekens!

Hvar gång hon hviskar, vestanflägten
i luftig löfsal hviskar med;
hvar blomma ler i bröllopsdrägten
och brudsång hörs ur hvarje träd.
En magisk skymning vänligt skuggar
den park, som vakt omkring dem står,
och som ett blomsterregn nerduggar
emellanåt på kind och hår.

Men suckande jag bort mig vänder — —
Se! blomman, vuxen på min stig,
en bedjerska med knäppta händer,
mot jorden tårad lutar sig!
På mossig häll vill här jag dröja,
att tolka hennes bön och att
förstulet lyfta på den slöja,
som höljer än mitt hjertas natt.

Jag lyfter, hjerta, på din slöja:
hvad minnen bakom den stå lik! —
nej, icke lik! — ty lif de röja,
om blott jag lyfter upp en flik.
De framgå ur sin graf, de bleka,
(en skendöd blott var deras död)
och sitta på mitt knä och leka
och kyssa kinden purpurröd . . .

O! snart är all min vår förliden
och flydd hvar eldig lust med den.
Af den försvunna rosentiden
hvad står mig *då* väl mer igen?
Ack, rosor ej, men idel törne,
så långt framåt mitt öga ser:
hur sorglöst än det log tillförne,
snart genom tårar blott det ler.

Dock än, så länge våren bjuder
mig på sin doft, sin himmel blå,
så länge blodet ännu sjuder
och än jag kan min lyra slå,
ej må från den en klagan skalla,
ett missljud i Guds sköna verld,
men glädjens hekatomber falla,
som förr, på känslans offerhärd!

Se! — månsken darrande på viken
och skogar speglade i den!
Hör! — spridda toner af musiken
som i Novilla klingar än!
Det är som om du kunde känna
hur ömt naturens hjerta slår.
Månn' ej, o själ, en stund, som denna,
har balsam ock för dina sår?

Men qvällen re'n sitt purpurhänge
för solens bädd i vester drar,
och länge redan, alltför länge
har Djurgåln hållit drömmarn qvar.
Med sinnet fullt af blomstertankar,
med gyllne bilder i min håg,
vid månens skimmer hem jag vankar
och målar der hvad skönt jag såg.

1853.

I Hagaparken

(vid Prins Gustafs minnesvård.)

Älskade Gustaf, i våren den unga
har jag min lust af att här dig besjunga,
ty sjelf som en vår för min hågkomst du står.

Hör jag ej klaga det älskande minnet,
sägnen om Haga, om furstliga sinnet,
hur här mången gång det sig stämde till sång?

Här i den grönaste lund vill jag dväljas,
här, hvar de skönaste sagor förtäljas
om dig af din bild, som oss helsar så mild.

I, som förspilden er ungdom, er ära,
kommen till bilden, o kommen att lära
den oskuld, som än vill er glädja igen!

I, som blott svärmen för flyktiga nöjen,
hit eder närmen och stilla er böjen
för Skönhetens lag, som åt lifvet ger dag!

O hvem kan glömma de himmelska dragen,
blicken, den ömma, de ljufva behagen,
från ofvan ett lån åt den konungason? . . .

Älskade Gustaf, hur åldrarne fara,
ha vi vår lust af att här dig förklara
vår kärlek och tro: djupt i hjertat de bo.

1859

Hur säll jag varit!

Hur säll jag varit! Minnet evigt talar
till sångarns själ med tusen tungors ljud
om skimmerklädda kullar, väna dalar,
der lifvet mot mig log, en lycklig brud.
Dess tempel står i ljus — och mina sorger undan
jag flyr in i den strålande rotundan.

Till er min tanke flyr, I kära ställen,
som voren verklighet för mig en gång,
då morgonen bar blommor, stjernor qvällen,
och hjertat än ej kände något tvång,
men hvarje syn, hvar suck, hvar ton, derinne föddes,
af lifvets unga vårsol genomglöddes.

O gyllne tid, då klart var än mitt sinne,
som källan, speglande sin blomsterstrand,
då frid och glädje trifdes hop derinne
och fritt på sina kransar hoppet band.
Med himlen i min blick, uti min själ en himmel,
jag lekte sorglös midt i verldens vimmel.

Som på sin azurgrund två stjernor skina,
ett ögonpar mot mig i lågor log . . .
Ottilia! — dina voro de, blott dina,
de första toner, jag på harpan slog.
Hur mången stilla qväll, se'n dagens stormar tego,
de med ditt lof till sångens himmel stego!

Men när som sol rann opp och morgonstrålen
ur dina blickar vigde in min dag,
då togo Idealet och Symbolen
på skaldens taflor *dina* anletsdrag;
och purpurn på din kind med ökad glöd sig tände,
när du din bild igen på duken kände.

Den bilden ingen tidens natt förmörkar —
han minner evigt mig på edens land:
på blomsterkullen bland de ljusa björkar
hur säll jag satt och *henne* rosor band —
hur säll på stranden af den vassbekrönta viken,
som ofta speglat *tvenne* himlariken!

Sam hän vår slup till närbelägna udden,
fritt han af vänlig vind fick vaggas dit.
Med åran fäld jag låg och drömde: kudden
var mjuk — var ack! en arm, så mjell, så hvit.
De ljumma flägtar lätt med drömmarns lockar lekte
och i hans ställe flickans kinder smekte.

En kyss på drömmen tryckte sitt insegel,
och *så* jag vaken — drömde den igen,
och dallrande på fjärdens blåa spegel
vår sång åt berg och dalar lärde den. —
Du länge flydda vår, fast dina löften sveko,
jag älskar ljudet än af dina echo.

Jag älskar er, o drömmar, hulda minnen,
som stigen, stjernor likt, ur fjerran opp! —
På nattens skyar brinnen än och brinnen,
att återtända ökenvandrarns hopp —
och när af hoppets ljus den sista strimman farit,
förtäljen honom än, hur säll han varit!

1849.

Majsång.

Se, sångomjublad kommer Våren,
och drifvan smälter i hans spår:
i sippans öga glindrar tåren
och solen strålar, lärkan slår.
Den unga Maj så mild försonar
hvad bister Bore skonlöst bröt
och ljuflig eolsharpa tonar
der nyss den vilda Nordan röt.

Välkomna åter, gyllne dagar,
med ljusets, fridens tvillingfröjd,
då sången icke mera klagar,
men stiger klar mot klarnad höjd,
då lifvet ler, en ros i knoppning,
mot fröjder, dem det förr ej rönt,
och kläder hvarje kär förhoppning,
som snart hvar lund, i sommargrönt.

Hvad det är skönt, när våren sömmar
med purpur ängarnas smaragd,
när ynglingblodet eldigt strömmar
af lust till gammal vikingbragd,
när skaldens dröm, ett Majbarn, svärmar
på minnenas och hoppets gräns
och hvar minut oss mera närmar
till sommarns ro och kärlekens!

Hvad det är ljuft, när fåglar viga
till brudsal in hvar blommig park
och Herthas morgonsuckar stiga
mot solens drott ur skog och mark;
tills han den gröna torus reder,
der bruden längtar hvila få,
och natten öfver begge breder
sin bröllopspell med perlor på!

O, när de ljusa björkar löfvas,
när vänlig vårsol blickar ner,
hvarenda bitter känsla döfvas
och smärtan sjelf försonad ler.
Då helsar mig min barndoms minne,
natur! med dina blommor slägt,
då glädes af dess syn mitt sinne,
som svalan gläds af vårens flägt.

Ur fjerran lifvets dalar ljusna
med rosig sommar, gyllne höst,
och bilderna, som legat frusna
i sångarns barm, få själ och röst:
hon tänder i mitt hjertas vårnatt
sin purpurgryning, diktens sol,
lik den, som nyss derute mornat
sitt öga öfver isklädd pol.

Kom med, o yngling! — det skall drickas
med bröder kring en bräddad bål:
för Skandiens väl och för din flickas!
så heter först och sist vår skål.
Friskt mod! det ungas tid är inne:
står ej dess tempel opp i glans?
och binder icke re'n derinne
gudinnan på din segerkrans?

När så du snart i brödrakretsen
på lifvets solhöjd står och ler
och skådar mellanåt från spetsen
på idel glada landskap ner —
gif akt, naturen sjelf, den friska,
till ungdomsjublet takten slår
och alla hjertats pulsar hviska
till tjusta sinnen: *det är vår!*

Upsala 1850.

Nyårsbön.

Ett nyfödt år gått fram ur tidens vågor
och folken samlas, Herre! i ditt hus,
att tända bönens helga offerlågor,
att värma sig vid nådens morgonljus. —
Se äfven här en själ, som blicken vänder
till dig, o Gud! till salighetens länder,
fromt längtande att evigt blifva *din,*
att blott i dig få helga sina öden
med hopp i lifvet och med frid, när döden
till evighetens nyår bjuder in.

Mitt fosterland, o fädrens Gud! beskydda:
må bland dess barn din fruktan varda röjd,
att mannatro må bo i lågan hydda
och äran stråla ren å solglänst höjd.
Stäng sveket, flärden ut från kungaborgen —
från dalens ringa kojor hungren, sorgen,
gif åt hvar ädel sträfvan ditt beskärm!
Låt ingen bön förgäfves mot det höga
slå upp ett fromt, af tårar fuktadt öga,
hvartenda hjerta med ditt kärlek värm!

För brödrafolken och i vester, söder,
ur själens varma djup ett bönens ord:
O hägna hvarje hjerta der som glöder
för sanning, rätt och frihet på vår jord!

Knyt bandet fast kring Svea, Nore, Dana,
att de ej blott må stora syften ana,
men låta ordet handling bli en gång!
Lägg eld i folkens hug, gjut klang i svärden,
att *de* må sjunga ut för hela verlden
— om så behöfs — vår frihets segersång!

Och sist: — o Gud, som himlarne Dig ställde
till stol och jorden till en fotapall,
bred ut i alla land din sannings välde
och fräls ditt Zion ifrån blygd och fall!
O låt all verlden bli en christen kyrka,
der skilda skaror dig allena dyrka,
till dess omsider i en enda ton,
förbrödrade af samma kärleks anda,
de få för evigt sina röster blanda
med sången omkring din och ljusets thron!

1847.

Fastlagssång.

O kung, du törnbekrönte,
som otack blott för all din kärlek rönte,
på korset upphöjd vorden,
till dig, till himlen drar du oss från jorden.
Ej hennes glädje mer vi efterfike,
vi längta, Herre, dig att varda like,
vi se, fast ögat gråter,
att Fadren tar till sina barn oss åter.

Liksom en skog om hösten,
så vissna fröjderna, så bleknar trösten,
der ej *din* kärlek flammar
som sol uti vårt hjertas mörka kammar.
Ej lisa oss en jordisk visdoms brunnar,
men vishet är det ord, som *du* förkunnar.
Blott *du* är oss den källa,
ur hvilken evigt frid och glädje välla.

Förstfödd ifrån de döde,
har du förvandlat menskligheten öde,
och på din fana skrifvet
står segrens ord: *Uppståndelsen och lifvet!*
I dödens land odödligheten randas,
ty såsom vårens flägt, så är din andas.
Ditt lif, *ditt* ljus är allas,
af hvilka här i tro ditt namn åkallas.

Ditt namn vi trösteligen
åkalla, der den helga törnestigen
med dig och med hvarandra
upp till Jerusalem vi stilla vandra.
Men hjertat styrk, att vid ditt bröst det hvilar
tryggt emot frestelsens och dödens pilar,
tills jaspismuren glänser
oss klar till mötes bortom tidens gränser!

1861.

Lilla Anna.

I drömmar, sväfvande omkring
min ljufva älsklings vagga,
o låten, låten ingenting
det späda hjertat agga,
men visen henne då och då,
hur än på himlastegen
Guds englar upp och neder gå —
en lust för lilla Anna!

Från lek inunder gårdens träd
så trött och dock så liflig
till "pappa" sprang hon nyss, och med
en blick, en obeskriflig,
"Jag vill" — hon sade — *"drömma nu*
om alla himlens englar:
god natt!" — "Ja, somna roligt du
och dröm, min lilla Anna!" — —

Snart hinner hon till fem, till sex
— ack, åren, hur de flyga! — —
En gång för visst af storm hon väcks
ur drömmar oskuldsblyga
och törnen gro på blomsterstig
och släckt är fadersögat —
men nog Guds englavakt skall dig
beskydda, lilla Anna!

1874.

Till min hustru

(med en diktsamling af Nyblom i st. f. ett önskadt poëm).

Nyblom nya blommor här oss ger,
vårens väna barn och friska.
Tag dem gladt emot och låt mig hviska:
Gerna dig jag gåfve mycket mer.
Men — förlåt, o älskade, jag ber —
intet ur den egna fataburen!
Konstens vän, naturens son
prosans furier piska från
både konsten och naturen.
Trasten, der han satt i furen,
ständigt var om qvittret mån,
men han är det icke mer — i buren.
Instängd, som du ser, Guds långa dag
sitter, lik en fånge, jag
framför stela protokoll och torra
(värda samma lott som förr Gomorra)
och är död för allt hvad lifvet ger behag.
Hör du ej, hur lyrans strängar skorra,
blott jag slår på dem ett slag? —
Ack, till mig, till mig, hur än jag klagar,
komma de ej åter, sångens dagar.

Sextio år.

— Ack, hvad är det mer?
Middagssolen snart går ner,
afton nalkas — — —
Bellman.

Men jag ej klagar flyende dagen,
ej mig förfärar stundande natten —
Geijer.

Tvinande telningen lik, som har växt i
främmande jord, under bördan af sexti
vintrar jag lutar alltre'n till min graf.
Skuggan förstorar sig. Omilde Kronos,
hvarföre tar du så plötsligt ifrån oss,
bäst vi här juble, hvad skönt du oss gaf?
Ack, allt går i qvaf,
allt slukas af tidens omättliga haf.

Han dock förblir som är kärnan i Alltet...
Glädjen och gråten, sockret och saltet
i ödenas kalk — han mig *båda* beredt.
Blicken att skärpa och känslan att rena,
städse han lärde mig söka det Ena
i allt hvad som sker och i allt hvad som skett
om ljuft eller ledt,
bryr mig ej mer, ty — jag verlden har sett.

Verlden jag sett och dess lyck-lotterier,
sett hur jemväl inom små kotterier
om magt och odödlighet raffel man slår, —
hur folken förgås af passioner, som flamma,
hur menniskohjertat är alltid detsamma
i dag som i går och se'n tusende år.
Förgäfves en vår
af ovanskelig glädje här nere man spår.

Log äfven jag i Arkadiens lunder,
mins än med vemod de rosiga under,
här dock ej åter dem skåda jag skall.
Svärmande gick jag i paradisparken,
drömde mig säll och som Noach i arken
trygg emot skären i tidernas svall . . .
Med bröst af metall
ej svärmar jag mera, den drömmen är all.

Hän öfver haf, der det stormar och stormar,
skyn till ett svartnande täcke sig formar:
hvita de väldiga vågorna gå.
Bräcklig är jullen och villsam är leden,
hamnen i fjerran — o! när skall jag se den?
när skall det önskade målet jag nå? — —
Dock, bullra han må
den svallande sjö — jag gör visor ändå.

Tystne då gerna den urgamla trallen
om sällhetens stjerna, förbleknad och fallen,
om fröjder, som flytt, om ett sinne beklämdt!
Trösta mig skall emot stundande natten
strängade lyran, den ljufvaste skatten.
Ack, ej på länge den kära jag stämt:
hon skygg var alltjemt
och tyst, lik ett barn, som för spöken man skrämt.

Mången sig kläder i säck och i asko,
trött vid ett lif, hvaraf sist blef ett fiasco . . .
Ja — det blir kulet omsider och kallt.
Kan dock min ande, den ensliga, frusna,
värmas och ögat emellanåt ljusna,
sångmön blott är det, som så har befalt.
Ack, än öfverallt
jag skönjer en skymt af dess hulda gestalt.

Dock — det Atlantis, som en gång gick under,
fåfängt det spanas i diktningens stunder:
blott som en hägring jag såg det och ser.
Sällhetens öar, hvarefter vi fike,
drömidealen i skuggornas rike
gäckande fly mig . . . Ah! hvad är det mer?
Snart kusten sig ter
af ett land, der den eviga Skönheten ler!

7 Oktober 1877.

På heliga Birgittas dag.

(Sv. ps. 484, 461, 476).

Hvad hviskar stunden? Blott om kulen höst?
om tystnad fågelsång? om löf, som fällas?
Har hon åt vandrarn ej ett ord af tröst,
ett ord om ljusets ängder, om de sällas?
Ack jo, dess mera klart, ju mer det qvällas,
förnimmer jag, hvad länge jag förnam:
"Så skön går morgonstjernan fram".

Så skön går morgonstjernan fram — och er
hon skingrar, skuggor, som min bön förstummen!
Sin port slår himlen upp, och stilla ser
min längtan in i de "beredda rummen".
Af englars sång, på jorden re'n förnummen,
som af en vår förfriskas själ och kropp:
"O hoppets dag, som klarnar opp!"

O hoppets dag, som klarnar opp och ger
åt anden här af andars Sol en strimma!
Mig målet vinkar närmare, ju mer
du blåser bort förgänglighetens dimma.
Välsignad vare du, min sällhetstimma,
som öppnar hemmet snart, der mig är bäst.
"I verlden är jag blott en gäst".

I verlden är jag blott en gäst . . . O låt
mig utan vank, allgode Gud! fullkomna,
med *dig* till ledare, min pilgrimsstråt,
till dess jag, när min sista kraft vill domna,
får på din kärleks örngott stilla somna,
väl ej som helgon, men i helgonfrid,
från vedermödor, qval och strid!

7 Oktober 1878.

Vid målet.

Välkommen, o dag, som fullbordar
min djupaste längtan, mitt ljufvaste hopp!
Hvarje smärtande minne jag jordar,
lyfter fröjdfull hufvudet opp.
Ej längre skall synden besmitta,
ej tvifvel oroa min kämpande själ;
ej qvalet till henne skall hitta
en väg — jag har sagt det farväl.

Lik nattlige seglarn, i hamnen
nyss bergad ur stormar och svallande sjö,
jag af frändren slutes i famnen,
som bebo de saligas ö.
Guds harpor mig klinga till mötes,
en älskad, en fordom förnummen choral:
det är så, som jag åter omslötes
af vänner i barndomens dal.

Mig englarne helsa, hos hvilke
tillförne jag gästat i drömmarnes land,
och klädda i "skinande silke"
Guds helgon med palmer i hand.
Uppöfver de jublande andar
hans anlete strålar — en Faders det är;
till hans ära min stämma jag blandar
med de sällas från sfer och till sfer.

Välkommen, välkommen, du ljusa,
du stilla, du länge förbidade stund,
då balsamiska flägtar omsusa
pilgrimen i paradislund.
Från klarhet till klarhet jag stiger,
omjublad alltjemt af serafiska ljud,
och den klingande lyran inviger
för evigt åt himlen och Gud.

1879.

Högsta punkten.

Förbisedt alltför länge
stod höga Sarektjocko,
som vore det en dverg
bland våra kända berg!
Men höjden ändtlig mättes,
hon var en bålstor jettes.

Och, stolta Sulitelma,
dig så den lotten drabbar,
som nog lär synas tung,
att, lik en afsatt kung,
re'n falla få till föga,
ej mera högst bland höga.

Det fins en höjd, som lyfter
sitt hufvud öfver alla.
Hon mäts af ingen vis,
behåller jemt sitt pris,
och aldrig för en annan
hon sänker strålepannan.

Den räcker upp i himlen,
och dock ett barn kan nå den...
Ej gifs en högre punkt,
der ned man blickar lugnt
på jordens härligheter.
Guds berg den höjden heter.

Varning.

(Fragment ur svaret på ett bref.)

En regnig morgon lik, när molnet klyfves
och solen plötsligt visar all sin ståt,
så ler din lycka nu och stolt du yfves,
att "förmän" torkat bort din gråt.

Det är ej längre, ack! än se'n i våras,
din vår jag gulna såg som till en höst,
din kind jag blekna såg, ditt öga tåras,
och ingenstädes fann du tröst.

Din själ, o svage! vacklade emellan
den ro, dig Gud, och den dig verlden gaf,
som när om våren sol och skyar källan
i hastig vexling speglar af.

Välan! det fåfängt var hvad då jag sade;
blott "lyckans verktyg" prisas i din skrift.
Ack, hennes bästa verktyg är den spade,
som gräfver åt vår flärd en grift.

Förgäfves vi af menskor hjelpen tigge:
den kraft allen, som är Allfaders lån,
sig ställer som en sköld mot hvarje vigge,
hvad håll det än må ljunga från.

Ej fåviskt öfver "ödets gåta" grubbla!
— det är en Pythias tal, en hieroglyfs.
Förstod du det, hon bruste, lik en bubbla,
den kraft af stoft, hvaraf du yfs.

1849.

Dikt och verklighet.

Må fritt en konstnär "idealisera",
det är hans glada tjusarkall; men mera
jag dock i alla tider tjustes af
hvad sant och skönt mig verkligheten gaf.

Sublimt väl sjunger Klopstock, sjunger Milton
om den i Bethlem borne Gudapilten;
men högre stämman dock, som hviskar från
mitt hjertas djup om Fadrens ende Son.

Så vänt ock Tasso qvad, så vänt Chamisso,
hur kärleken gör lycklig, dock för visso
jag lyckliggjordes mer af klangen, som
emot mig från två rosenläppar kom.

Åt suset gladdes jag, åt vingeslagen
af någon älsklingsgenius hela dagen;
mer ljuf mig dock, än sjelfvaste Virgil,
blef stjernenattens hulda sommaril.

Och månget panorama för mig ställes
af penslar, saftiga som en Apelles',
men rikare mig tycks det fulla lif,
som sjelf naturen stält i perspektiv.

Hur helst än fantasiens flöde strömmar,
af hennes drömmar blir det endast — drömmar,
ack, skönast, när de äro flygtigast!
Förgäfves du de fagra håller fast.

Förgäfves är det också, det är galet,
i skyn att jaga efter idealet:
du det i tiden aldrig hinna lär,
om du det verkligt ej inom dig bär.

Europa och Osmanerna.

Halfmåne, som ett matt, förbleknadt ljus
med fart du sjunker i ditt sista nedan.
På arfvet efter dig man lurar redan...
— det blir en boutredning utan krus.

Hvi skall först nu ditt välde dock bli grus,
då det till fall var moget länge sedan?
Svar: man dig nu till spillo ger, emedan
du ville varda herre i ditt hus.

O diplomater! kanske tyst förbannen
I snart er lätta visdom att åt ryssar
till hämd antvarda sårad muselman.

För sent man ångra skall de falska kyssar,
som täflingsvis man gaf "den sjuke mannen",
till dess af honom vardt en — usel man.

Mars 1877.

Originalitet.

(Efter Goethe.)

Qvidam yttrade stolt: "Alls ingen skola jag hyllar;
icke bland lefvande såg ännu min mästare jag.
Också, förstås, är det långt ifrån att, som andra, beskedligt
nå'nsin af döde jag tar fostrande lexor emot" . . .
Orden man tydde så här (och tydningen klandres af ingen):
"Endast på egen hand är och förblir jag en narr."

1862.

Orla.

(Episod ur Ossians "Fingal".)

En blodig kamp det kämpas ut
på Lenas dystra hed
och dagen lider till sitt slut —
i blod går solen ned:
dess sista blick med vemod såg
hur lik vid lik på heden låg.

Kring rum, der striden slocknat re'n,
der dödens stillhet rår,
går Morvens ädle drott allen;
han tyst och tankfull går,
då plötsligt — fallen som från skyn —
en yngling står för segrarns syn.

Stödd på sitt svärd den unge stod —
han tycktes vänta just
att spilla få sitt varma blod
i ärlig hjeltedust.
Men dödens färg på kinden satt
och handen grep om svärdet matt.

En virkad gördel tätt sig slöt
om kämpen i en ring,
hans hår i mörka lockar flöt
det bleka anlet kring.
Lugn stod han som en gud och hög
och modet ej hans panna ljög.

"Jag är en Lochlins son", han qvad,
"en främling här jag står.
Mitt ödes bud jag följer, glad
att dig jag möta får —
att, innan stridens dag är all,
med Orla Fingal kämpa skall."

Men kungen blickar blid i håg:
"Blif heldre Fingals gäst;
far sedan trygg på mörkblå våg
från vänners fröjdefest:
vill först du skifta svärdshugg dock,
välj en ur mina kämpars flock."

Den höge främling sorgset log:
"Du ensam är mitt val;
re'n svärdens lek jag pröfvat nog,
ej skyr jag dödens dal.
Fort eller sent skall krigarn gå
till fädrens andar i det blå." — —

Re'n stålen blixtra mot hvarann . . .
Ack! svag var Orla nu.
När Fingals svärd — en ljungeld — brann,
det klöf hans sköld itu.
Vid månens sken på Lenas hed
blek sjönk den unge krigarn ned

och hviskade med röst så matt:
"O son af hjeltars land!
re'n döden vid mitt hjerta satt,
ej kom den från din hand:
vårt folk mig sårad lemnat här —
af dig jag plågans slut begär.

"Dock, det sig närmar... O farväl!
Glöm Orlas bön ej af:
en vård, när flydd är krigarns själ,
du ställe på hans graf,
att Orlas namn må någon gång
få lefva uti skaldens sång.

"Mitt hjertas ros i purpurbrand,
sin älsklings dyrkan värd,
står längtande på Lodas strand,
till henne sänd mitt svärd,
att hon med tårar läsa må
hvar dödens runa deruppå".

Sagdt; och sin gördel lossar han
med ädel hjeltehåg,
och ned från unga hjertat rann
den purpurröda våg.
Ännu en suck och än en blick —
och hän till Gudarne han gick.

Hvad mente fallne kämpens blick,
så rik och dock så arm?
Hvad ville denna suck, som gick
ur genomstungen barm?
En helsning blott, ett andebud
hem till den bleka krigarbrud.

Förgäfves nu den trogna mön
går hela dagen om
på stranden spejande åt sjön,
om ej den tappre kom...
Förgäfves! — Längterskan ej mer
det kända seglet återser.

Men Fingal åt hans minne, rörd,
en vård som offer gaf,
och bardens sång blef ofta hörd
vid hjeltekullens graf,
och mången Erins hulda mö
gick att på den en blomma strö.

Ännu ibland, när nattens gud
på molnen stiger ned
och vålnader i dimmig skrud
kringsväfva Lenas hed,
om då der hörs ett hviskadt ljud —
då helsar Orla än sin brud.

1845.

Impromptun och strövers.

1. Till D.

Piano flöt vår barndom hän,
en silfverbäck inunder Edens trän.
Af bäcken vardt en yster flod, ett forte.
Oss verldens hvirfvel grep — och se'n
vi glädjens stunder dag från dag förkorte.
Men hur än lifvet hvälfva må sin stråt
fram i ett brusande crescendo,
der löjen vexla om med gråt
förutan återvändo, —
ack! låt oss dock harmoniskt följas åt,
tills all vår fröjd- och klagolåt
upplöses i ett stilla moriendo!

2. Visa

(då vännen X återkom från en misslyckad tentamen).

Farväl med de Vise, med Stoas,
med Roms och med sjelfvaste Kant!
Hvi skulle du längre oroas
i fråga om rätt och om sant?
Ej rätt är, men sant, att dig nekats
en lager — det syns på ditt skick:
din panna har mulnat, din blick
är led som en lekatts.

Hvad skäll jag? du spörjer med gråten
i strupen... Knappt svaret jag vet.
Ger filosofin du på båten,
alls ingen blir ledsen för det.
Häng upp den! blir rådet, det kärfva:
för visst den en Julia än
ej någonsin skapte — nej, men
mång knarrig Minerva.

Att lemna den så i sitt värde,
blir kanske din finaste "fint"...
Men tror du, som förr, på de lärde,
så gör det ej vidare blindt.
Du fåfängt på "mentorn" ju litat!
Väl är han en bjesse, han ock,
en mägta förfärlig, men dock
interdum dormitat.

---

3. Svar

(i fråga om bästa sättet att använda sommarferierna).

Ja, ljuft är att drömma
i lunden och glömma
bland doftande rosor all verldens besvär.
Men skönt är det äfven
att gunga i stäfven
på böljor, som tumla kring skummiga skär.

Hvad skall jag dig råda?
Jag älskar dem båda:
det blånande haf och den grönskande jord.
O njut af tillvaron
på begge, tills Charon
en gång i sin skuta dig tager om bord.

1865.

---

4. Augustadagen.

Så glad, som vårens lätta sparf,
när han i blånad sky förlustas,
ej mer Augusti tidehvarf —
jag sjunger nu blott Augustas.

Förr'n du det märkt, hon vuxit opp,
en ros, hvars mognadstimma stundar,
med dagg på bladen och med knopp,
som re'n för solens kyss sig rundar.

Men rym din kos, o fjäril! rym
vid hennes anblick, eller blunda:
hon är så skön, hon är så grym,
att ej du räddas annorlunda.

Den skönhet målar icke jag,
ej ögat, ej de lockar ljusa,
ej detta bländande behag,
som kommer allt vårt blod att brusa.

Nej, — ty i grymhet öfvergår
hon hvad om Cypria sägs i mythen:
hvart hjerta hon i bojor slår
och släpper icke sina byten.

Och dock — hon afskyr slafveri,
om sant hon sade härom dagen:
"man är så säll, som man — är fri,
och det är fegt att blifva tagen."

Men Astrild att oss hämna svär:
förr'n tvenne vårar hunnit grönska,
den hårda skall, så *fri* hon är,
i tysthet *friare* sig önska.

9 Sept. 1855.

---

5. Den tjugutvååriga.

Hvart ynglingshjerta hänryckt klappa käns
i dag — och Pingst är ju "hänryckningens" —.
Tro mig, det bor en gud i ögonblicket
— och grymt han ställer en poët i sticket.

O huru mycket, som oss sälla gör,
ha vi ej denna dag att tacka för:
han liljor städse gaf åt lifvets öken
och ack, för tjugutvå år se'n — en fröken.

En älskvärd fröken, såsom hvar man vet,
och likväl en förseglad hemlighet.
Ja, hennes inre, hvem kan det förklara,
det outgrundliga, det underbara?

Ty väl för sex år sedan eller sju,
då hon ej rätt förstod sig sjelf ännu,
allt hvad hon var, det var oss klart som solen:
de femton åren sqvallrade ur skolen.

Men hvad hon är vid fylda tjugutvå,
det får man allt för länge gissa på;
och — må Gud Amor henne det förlåta! —
hur än man gissar, liknar hon — en gåta,

en gåta, som alltjemt oss lockar, men
till hvilken ingen funnit ordet än,
som leker med oss alla lika trolöst
och kanske trots vår undran vill bli — olöst.

Ty sitter nu hon här på understol,
som på sin majsky vårens unga sol.
Liksom när prismat bryter solens strålar,
så hjertats adel i hvart drag sig målar

och ger sitt lif åt leende behag,
åt pannan, molnfri som en junidag,
åt dufvoblickarne, de oskuldsljufva,
åt kindens purpur och åt läppens drufva,

åt hennes yppigt blomstrande gestalt,
åt lockens guld, åt halsens snö, åt allt,
hvaraf vår tanke tyst vid henne fängslas,
vårt öga tjusas och vårt hjerta ängslas . . .

O huru sällt, att i en själ, som din,
en gång få fritt, Virginia, blicka in,
få lyst af dina ögons tvillingstjerna,
ditt väsens gåta tyda, glada tärna!

Dock — gif ej verlden (verlden är ett troll)
den gåtans nyckel — hellre den behåll!
Men ger du bort den, gif den utan gyckel,
och kom ihåg: det är ditt edens nyckel!

Det nyckeln är till denna blomstergård,
der goda genier hägna med sin vård
din framtids löfte och din barndoms minne. —
O låt dem alltid trifvas få derinne!

11 Maj 1856.

6. Hvad han är lik sig, den Eros!

*(Till *** i anledning af hans erotiska beskärmelser.)*

Hvad han är lik sig, den Eros,
listig och dristig, som fordom han var!
Af det vett, vi ha qvar,
hvarje smula han tar —
och hvad är det i stället han ger oss?
Ack, hans spira mer grym är än Neros!

Derför ej vidare gjutom
olja, min vän, på de lågor han tändt!
Står, då bågen han spänt,
stackars hjertat på gränt
inom skotthåll och kommer ej *utom*, —
för vår krypskytt tvärt det tillslutom!

Sålunda blir man "en heros"! —
Ej mot sin vilja — det svär jag vid Styx —
af hans boja man trycks,
af hans "funder" förrycks...
Bli vi brända, med rätta det sker oss,
om vi leka med elden, med Eros!

1857.

7. Till Henrik A.

En inre stämma har jag lyda måst,
och derför nu du helsas af min lyra,
du, som ej blott din Orgel och din Post,
men allting skall, som klockarfar, bestyra.

Rådfyndig jemt, om goda råd bli dyra,
i barmen vår, som trotsar hvarje frost,
i armen stål, ej skadadt än af rost,
som uret punktlig, flitig som en myra.

För visst du vore värd en bättre bard
(och ej blott du, men också din "matrona")
vårt tempels vän, vår redlige Allard!

Att mildt med "jemmerdalen" dig försona,
dig mången fröjd af Gud är än bespard
och dertill gråa hårens hederskrona.

28 Mars 1878.

8. Till Herman S.

(i anledning af ett till skänks erhållet Martini Lexicon).

"Hur mår Martinus nu" — jag hör dig fråga —
"nu, se'n han flyttat till en klassisk däld?"
Han mår som en patricier i sin toga
bland en plebejisk hop på forum ställd.

Ty *dina* toner länge van att höra
och tjusad af din lyras hvarje sträng,
han har, ty värr, för *mina* intet öra
och är, som jag, *au bout de son latin.*

Klassiker fåfängt ifrån alla kanter
jag sammansökt att honom sällskap ge;
han leds vid mig och mina folianter
och dig blott höra, dig blott vill han se.

Skall helt och hållet ej hans fröjd förkolna,
kom åter och den gamle vännen gläd:
kom snart, du efterlängtade, till Solna,
men kom ej ensam, tag din lyra med!

1855.

9. Till H. V. B.

Bort från de gladas ängd och de ungas
längre och längre vår julle slungas.
Under oss doft — en omätelig graf —
brusar det djupa, skummande haf.
Ingendera dock modet tappar:
hjertat i bröstet allt lugnare klappar.
Hjertat, som fordom qvaldes och brann —
nu har det ordnat sitt gäsande chaos:
ungdomens drömmar ej mera bedra oss;
lifvet har tyglat sitt frustande spann . . .
— Haltar den bilden, som Agesilaos,
kunglig är den ändå, som han!

7 Oktober 1876.

---

10. Till Reinhold ***

(då han prisade Rinaldos lycka).

Dig gerna gläd, o yngling, med de glade,
men månne det var sant hvad nyss du sade:
"Armidas är en bild af Lyckans ö,
på den enhvar vill lefva och vill dö"? —
Nej! — sker det oss, att på den Ön vi hamne
(rätt ofta sker det ej, som hvar man vet),
vi likne desto mer din store namne,
ju mera molnet vi för Juno famne:
hvem blef till sist ej mätt på slik lycksalighet?

Du ser, jag rosar icke din Rinaldo.
Men hell den man, som med ett bröst af sten
hvar frestelse, hvar lockande Siren
sig lärt att öfvervinna — hell Ubaldo!...
Ack! jordens glädje städse var ett saldo,
som ej (var viss derom!) på något sätt
oss kunde räknas förr till godo,
än vi på pligtens offerväg förstodo,
hur det går an att "taga lifvet lätt."

1865.

Minnesblad.

1. Till Hjalmar ***.

I vårlig fägring,
ack, som en hägring
de lefva qvar i
ditt minne än,
de gyllne dar i
Arkadien.

Dock ej du klagar
den vårens dagar,
då än du var i
Arkadien:
Nil admirari
du lärde se'n.

Hvad så du lärde
har nog sitt värde,
blott du kan hoppas
år efter år,
att en gång knoppas
en bättre vår.

2. Till Th. N.

Icke förr, än då vi lifvet lemne,
blir oss klart vårt enda läroämne,
blir oss klart, hvad lifvet är.
Tiden ej med grubbel du föröde
öfver ditt och menskligheten öde!
Lifvets lycka blommar hos de döde.
Tro på den — och intet mer begär!

1857.

---

3. Till en sörjande.

Med tårar i ditt öga nyss du bad
mig om "*ett heligt ord*" på detta blad.
"*Det heligt är skall icke gifvas hundom*,"
men *dig* jag ger det gerna, ger det gladt,
der efter ljus du ser i sorgens natt.
O — tycks än Gud ha glömt oss understundom
då hjelpen dröjer — stilla dock begrundom
det dyra ord, som lugnar oss och lär
att *Herran bida:* han ej fjerran är!
Ur fadershanden ödmjukt emottagom
hvar framräckt kalk, hvart kors, han lägger på!
Sin tid han vet — och kommer alltid lagom,
ehvad han vill oss *hela* eller *slå*,
i allt rättfärdig — och hur mild ändå!
Var viss, ehvad han gifver eller tager,
med beggedera han till sig oss drager.

---

3. Till E.

Gud vare lofvad för allt! den ädle Chrysostomos sade,
hatad, förkättrad, förföljd, plågad och färdig att dö.
Hela hans lif var en brinnande kamp mot lögnen, ett offer
Herren allena till pris buret af kärleken fram . . .
Allt till det bästa tjenar ock dig, om din Herre du älskar.
Kärleken lider ju allt: allt han ju hoppas också.
Hafver du kärleken blott, du säger i glädjen, i nöden,
säger i lif och i död: *Gud vare lofvad för allt!*

Anmärkningar.

Sid. 11. **Ej mer i diktens verld Mœoniern ensam** etc. "Poëtisk öfverdrift!" Må vara. Men trots allt hvad kritiken — äfven den nyaste — med eller utan skäl ansett sig böra mot Virgilius anmärka, kommer dock troligen denne "velut Plato poëtarum" att fortfarande få behålla sitt hedersrum.

Sid. 19—48. **Innistore.** En af Orkadiska öarna, hos Ossian betecknad med epithetet *vågornas ö.* — **Carrigtura.** Den befästade fursteborgen på Innistore. — **Morven.** Norra Skottland, Fingals rike. — **Selma.** Fingals residens i Morven. — **Comhal.** Fingals fader och företrädare. — **Lochlin.** Skandinavien. — **Lochlins stjerna.** Carlavagnen eller polstjernan. (Uttrycket förekommer i Ossians sång *Ca-Lodin).*

Sid. 76. **"Hjertats värde består"** etc. Under H. V. Bredbergs fotografi-kort (af år 1860) lästes följande ord:

De vänliga drag,
som dig helsa i dag,
skola vittna en gång
om förvandlingens tvång.
Men den förhärjande tidens hot
träffar ej vår varelses rot:
trots både skiften och år
Hjertats **V**ärde **B**estår.

Sid. 91. **Platos dröm om sälla folk, der Vishet** etc. Jfr det ofta beprisade ställe (i *Πολιτ.* V), hvars innehåll af den vältalige M. A. Muretus (temligen summariskt) angifves sålunda: *tum demum beatas civitates fore, cum aut regnarent philosophi, aut reges philosopharentur.*

Sid. 94. **Fredrikssten.** Denna och de tre nästföljande sonetterna äro s. k. resebilder.

Sid. 96. **Something rotten.** Läsaren erinrar sig hvad Marcellus yttrar till Horatio i "Hamlet": *Something is rotten in the state of Denmark.*

Sid. 100. — **ljus-efflorescens.** Jfr *Hegels* "Vorlesung über Naturphilosophie" I. sid. 92, o. s. v.

Sid. 102. — **stjernan Mira.** Den för sin märkvärdiga ljusvexling ryktbara stjernan (i Hvalfiskens stjernbild), hvilken periodiskt visar sig och försvinner.

Sid. 105. **Poppæas slöja.** I Tac. Annal. XIII: 45 heter det om bemälta dam: "rarus in publicum egressus, *idque velata parte oris, ne satiaret aspectum, vel quia sic decebat*", hvilket liknelsevis låter säga sig om Taciti stil. — *Terni* är det nuvarande namnet på de Gamles *Interamna* (stad i Umbrien vid floden Nar med sitt berömda vattenfall) efter all sannolikhet den store häfdatecknarens börds- och hemort.

Sid. 116. **Em. Svedenborg.** — **licet coeli regione remotos** etc. Ovidii ord om *Pythagoras*. — Att författarens beundran för den svenske siaren alldeles icke sträcker sig till det irriga i hans Trinitetslära, m. m., torde näppeligen behöfva påpekas.

Sid. 124. — **jordens blommor . . himlens stjernor.** Jemte Botaniken var Astronomien ett af Agardhs älsklingsämnen.

Sid. 139. **Mira Ceti.** Se anm. till sid. 102.

Sid. 149, 150. **Brennus-svärdet — ve de besegrade — Camillus.** Jfr Liv. Hist. V: 48 etc.

Sid. 153. — **månan.** Af skäl, som lätt inses, har ordets mindre korrekta form — den feminina — här blifvit använd (i st. f. *månen).*

Sid. 217. — **slägtets lif — en "hunddans".** Jfr Es. Tegnérs efterl. Skrifter, ny samling, första bandet, sid. 292.

Sid. 274. **Häng upp den** etc. Man påminnes här om de allbekanta orden hos Shakspeare:

— *Hang up philosophy,*
unless philosophy can make a Juliet.

Anmärkta tryckfel.

Sid.	14	rad.	3	uppifr.	står	zittrans	i st. f.	cittrans
„	37	„	9	„	„	Och	„	och
„	63	„	7	„	„	brottkamp	„	brottkamp,
„	81	„	4	„	„	jord	„	hjord
„	118	„	2	„	„	postilla,	„	postilla!
„	163	„	12	nedifr.	„	stammar	„	stammar:
„	182	„	14	„	„	Dennevitz	„	Dennewitz
„	211	„	15	„	„	festet	„	fästet
„	221	„	12	„	„	brudpar	„	brudpar,
„	225	„	12	„	„	bana,	„	bana
„	249	„	4	„	„	och	„	ock
„	249	„	5	„	„	ditt	„	din
„	255	„	3	„	„	skett	„	skett;
„	266	„	6	„	„	flygtigast	„	flyktigast

Pris: Häftad . . . . . 3 kr. 50 öre.
Elegant inbunden 5 kr.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND
15000 401004109